

NAAR GODS HART

HET WOORD GODS IN DE BOEKEN "SAMUËL" OVERDACHT

DOOR

J. C. SIKKEL

IN LEVEN DIENAAR DES WOORDS TE AMSTERDAM

DEEL I

Het Tweede Boek van Samuël

www.christelikemedia.org

Inhoud

O, SIERAAD ISRAËLS! [2 Sam. 1:1-27]	3
DE KONING TE HEBRON. [2 Sam. 11:1-7].....	6
DAVIDS KROON EN SAULS HUIS. [2 Sam. 2:8-3:6].....	9
DAVID EN ABNER. [2 Sam. 3:6-39].....	12
EINDE VAN SAULS HUIS. [2 Sam. 4:1-12].....	15
ISRAËLS KONING. [2 Sam. 5:1-5]	18
DE STAD DES GROOTEN KONINGS. [2 Sam. 5:6-16].....	21
DER FILISTIJNEN MACHT GEBROKEN. [2 Sam. 5:17-25]	24
VOOR DEN NAAM DES HEEREN. [2 Sam. 6:1, 2].....	27
DIENST VAN DEN HEILIGE. [2 Samuël 6:3-15].....	30
DAVID EN MICHAL. [2 Sam. 6:16-23]	33
ZIELZUCHT IN JERUZALEM. [2 Sam. 7:1-3].....	36
IN HET VERBOND DES HEEREN. [2 Sam. 7:4-17].....	39
WIE BEN IK, HEERE, HEERE! [2 Sam. 7:18-29]	41
IN BLOED EN VUUR. [2 Samuël 8; 10].....	44
OM JONATANS WIL. [2 Sam. 9:1-13].....	47
DAVIDS VAL. [2 Sam. 11 en 12].....	50
AMNON, TAMAR, ABSALOM. [2 Sam. 13:1-39]	53
KONING EN VADER. [2 Sam. 14:1-33]	56
ONTAARDE KONINGSZOON. [2 Sam. 15:1-13]	59
OP GENADE EN ONGENADE. [2 Sam. 15:14-16:14]	62
ABSALOM,! MIJN ZOON! MIJN ZOON! [2 Sam. 16:15-18:33].....	65
ROEPING IN ROUW. [2 Sam. 19:1-8].....	68
KONINKLIJKE TERUGKEER. [2 Sam. 19:9-40]	71
OPSTAND VAN SEBA. [2 Sam. 19:41-20:26].....	74
HEILIGE DEVOTIE. [2 Sam. 21:1-14]	77
STRIJD MET DE REUZEN. [2 Sam. 21:15-22].....	80
UW NAAM ZAL IK PSALMZINGEN! [2 Sam. 22:1-51].....	83
DAVIDS STERVENSPSALM. [2 Sam. 23:1-7].....	86
HELDENKRANS. [2 Sam. 23:8-39].....	89
EEN ALTAAR DEN HEERE. [2 Sam. 24:1-25]	92

O, SIERAAD ISRAËLS! [2 Sam. 1:1-27]

O, sieraad Israëls! Op uw hoogten is hij verslagen! Hoe zijn de helden gevallen!

Verkondigt het niet te Gat! boodschapt het niet op de straten van Askelon! opdat de dochters der Filistijnen zich niet verblijden! opdat de dochters der onbesnedenen niet opspringen van vreugde!

Gij bergen van Gilboa! noch dauw noch regen moet zijn op u!

2 Samuël 1:1-27.

In Ziklag is David met zijn bende teruggekeerd, meevoerende vrouwen en kinderen, die hij uit de macht der Amelekieten bevrijdde; en meevoerende ook den buit, op den vijand behaald.

Zoo is dan in Ziklags ruïnen althans de benauwing over de vrouwen en kinderen, die weggevoerd waren, voor David voorbij.

Maar voorbij zijn ook de bange dagen, die David door Sauls vervolging doorleefde. Saul heeft zijn oordeel van den Heere gevonden; hij is in den krijg gevallen. Davids verheffing tot koning in Israël naar de zalving des Heeren moet nu volgen. Ziklag moge in Davids macht blijven, de gunst der Filistijnen zal hij daarvoor echter niet meer behoeven te zoeken.

Eindelijk komt zoo na lange jaren van leed en nood de uitkomst!

Even nog blijft David in Ziklag van die uitkomst onkundig; de tijding van Sauls nederlaag kwam nog niet tot hem. Op den derden dag na Davids terugkeer meldt zich echter bij hem in Ziklag een man, die komt uit den strijd. Zijn kleederen heeft hij gescheurd en het stof der aarde over zijn hoofd gestrooid ten teken van rouw. Vereerend valt hij voor David neer. Dan antwoordt hij op Davids vragen, dat Israëls leger op de vlucht geslagen is, nadat zeer velen gevallen waren; en dat ook Saul en Jonatan dood zijn! Hoe hij dit weet? Hij zelf, ofschoon een Amelekiet, nam deel aan den strijd op Gilboa's bergen. Daar zag hij Saul gevallen in zijn spies, maar nog levend, en zich oprichtend. De Filistijnen drongen op Saul aan. De koning riep hem toen, vroeg wie hij was, en wilde door hem gedood worden. Wilt de maliënkolder zijn dood verhinderd had, Toen had hij Saul den doodelijken slag gegeven, omdat de koning toch niet kon blijven leven. En hij had den gouden koninklijken band van Sauls hoofd en het koninklijk sieraad van Sauls arm genomen. Die teekenen der koninklijke waardigheid bracht hij nu aan David, dien hij hiermee, hij de eerste, als Israëls koning huldigde.

Hoe werd David door deze mededeelingen van den Amelekiet ontroerd!

Maar neen, het is geen golf van blijdschap, die het leven van zijn hart opheft.

Zeker, een schok moet door Davids ziel gegaan zijn, nu de werkelijkheid van zijn bevrijding van Saul, de werkelijkheid der bevrijding en verheffing van zijn leven na zooveel grieving tot hem kwam! Maar Davids hart gaat daarop niet in. Die werkelijkheid wijkt op hetzelfde oogenblik van hem terug en blijft op een afstand van hem. Davids ziel bestaat en denkt en gevoelt niet alleen voor zich. David is, ook in het leven zijner ziel, Israëliet, de held Israëls, de gezalfde des Heeren; zijn ziel behoort zijn volk en den Heere toe. De nederlaag van Israël op Gilboa's bergen, de overwinning der Filistijnen, de val van Saul en Jonatan onder de zegepraal van Israëls vijanden, als harde slagen vallen deze feiten op Davids ziel. Hij doorlijdt die feiten, die slagen. Hij doorlijdt de nederlaag en den smaad van zijn volk, den smadelijken val van Saul en van Jonatan. Donkere wolken van diepen weemoed en bange smart, smart van smaad en hoon, vallen over Davids ziel! Hij gevoelt zich getroffen, vertreden in zijn volk. Zoo scheurt zijn hand zijn

kleed vaneen in hartstocht van rouw. Ook Davids mannen scheuren zich op zijn voorbeeld de kleederen. David weeklaagt, en zij weeklagen met hem. Ze zitten met hem neer in rouwklagen gebogen, heel den dag tot den avond, vastende en opklagende hun klacht naar zijn voorgang, telkens weer, over Saul en Jonatan! over het volk des Heeren! over het huis Israëls!

Toch gaat de dag niet voorbij, zonder dat David het hoofd weer opheft. Of de Amelekiet, die het bericht bracht van Israëls nederlaag en van Sauls dood, de volle en zuivere waarheid gesproken heeft, of hij waarlijk Saul nog levend vond en hem toen gedood heeft, heldert de Schrift, die ons tevoren Sauls dood in zijn eigen zwaard verhaalde, ons niet op. Zeker is, dat de Amelekiet zich aan David voorstelde, als de man, die Saul doodde. Zeker is ook, dat hij de koninklijke sieraden van Sauls lichaam genomen heeft. En dat hij van David, als nieuw optredend heerscher in Israël, gunst verwachtte voor wat hij verhaalde en voor wat hij deed. De Amelekiet verstond dan David, den held Israëls, niet. Eer de dag voorbij is, gevoelt David zijn roeping, om Saul en Israël en de eere des Heeren te wreken, door althans over dezen on-beschaamden boodschapper, die gunst voor misdaad van David verwachtte, recht te doen. Hij laat den Amelekiet voor zich brengen; hij houdt hem zijn eigen getuigenis voor; hij rekent den Amelekiet de misdaad toe, dat deze zijn hand heeft durven opheffen tegen den gezalfde des Heeren en Saul gedood heeft. Zijn bloed zal op zijn hoofd zijn! En op bevel van David wordt de man, die Saul doodde, door de gerechtigheid getroffen; hij wordt door één van Davids knechten met het zwaard gedood.

Zoo oefende David aanstonds gerechtigheid door Sauls bloed te wreken, de eer van Israël en van de zalving des Heeren te handhaven, allen schijn van gemeenschap aan den val van Saul verre van zich te werpen, en aan zijn volk het voorbeeld te geven, om Saul ook na zijn val als den gezalfde des Heeren en Israëls koning te erkennen en hem als zoodanig ook na zijn dood te eeren.

Neen, David is nimmer Sauls weerpartijder geweest, al was Saul de vervolger en de vijand van David. Davids hart is van zijn jeugd af en al zijn dagen, ook in de versmading en verdrukking, die hij leed, getrouw geweest aan zijn volk, aan Israël, het volk des Heeren; en daarmee ook aan Israëls koning, aan Saul den gezalfde des Heeren. Saul is steeds door David geëerd als zijn koning en zijn heer. De kroon, die Saul droeg, is immer David heilig geweest. Zelf heeft David nimmer tegen Saul, den gezalfde des Heeren, zijn hand opgeheven, ook niet als het hem licht viel zich daardoor van zijn grimmigen en onrechtvaardigen vervolger te ontslaan. Zijn hart sloeg hem als hij eenmaal met zijn zwaard een slip van Sauls kleed sneed; en zijn mannen heeft hij met eigen lichaam weerhouden, dat ze aan Saul niet raakten. Daarom ook gevoelde David de kroon des Heeren geschonden door den Amelekiet, die zich als een doodslager van Saul bij hem meldde, en heeft hij als dienstknecht des Heeren en als gezalfde des Heeren zijn eerste koninklijke daad volbracht door gericht te oefenen over den Amelekiet.

De kroon des Heeren, die Saul droeg, had David waarachtig lief. Hij droeg daarom, als Samuël, leed over Saul, sinds deze van den weg des Heeren week. David heeft waarlijk Saul liefgehad als de drager van de kroon des Heeren, als Israëls koning. Hij heeft nooit vergeten het heldenmoedig optreden van Saul, den koning, tot redding van zijn volk. Zijn hart heeft in Saul altoos den held geëerd, die zoo groot kon zijn. Hoe ook David leed over de wolk van het oordeel des Heeren, die Sauls heerlijkheid verduisterde, immer is David trouw gebleven aan zijn koning en aan diens huis. Davids innige liefde voor Jonatan stond hierbij niet voorop, maar was aan zijn vereering van Saul en het koningschap ondergeschikt. Hierin toonde zich David waarlijk de echte Israëliet, maar ook de echte edele trouwe ziel, het nobele heldenhart, mannenhart, en de ware gezalfde des Heeren, wien de eere van Gods Israël was toevertrouwd. En toen nu, terwijl hij zelf op Ziklags puinhoopen toefde, de mare van Sauls dood bij Israëls val tot David kwam, toen heeft het innerlijk leven van dezen held Israëls, van dezen held des Heeren, zich geopenbaard in zijn weeklacht, die in dichtertaal uit hem geboren werd. En sinds heeft hij die dichterklacht gelegd op de lippen van Israël, als hij de mannen van Juda als boogschutters oefende voor den krijg, het weemoedlied der eere voor Saul, waardoor

Israël den gezalfde des Heeren maar ook den held Israëls in Saul moest blijven eeren; eeren moest ook de nagedachtenis aller helden, die op Gilboa vielen; zoo ook bezielt moest worden, om den smaad te wreken, die in de zegepraal der Filistijnen op Israël liggen bleef, en om Israëls verheffing weer te zoeken door de verbreking van het juk der Filistijnen.

"Sieraad Israëls!" Zoo heeft David in zijn dichterlijken klaagzang Saul geroemd. Geslagen, vertreden is dit sieraad op Israëls eigen hoogten! Israëls helden zijn daar gevallen!

Hoe zal de roep hierover gaan naar het land der Filistijnen, naar Gat allereerst, en verder over alle wegen tot in de straten van Askelon! Hoe zullen daar de dochters der Filistijnen, die onbesnedenen, juichen, springende van vreugde, over Israëls smaad! over den val van Israëls sieraad en van al zijn helden!

Dien roep en dien roem in het Filistijnsche land kan Israëls held-dichter-koning niet dragen, en mag Israël niet dragen! Verstommen moet dat Filistijnsche gejuich!

Maar ook Israëls roem kan zoo niet bestaan. Gilboa's bergen om Jizreëls vlakte, die heerlijkheid van Israël, door dauw en regen van den hemel gezegend, juichend langs hun hellingen in vruchtbare akkers, waarvan de edelste heoffers naar het heiligdom des Heeren gedragen konden worden, woest en verlaten moeten ze zijn voortaan! want daar zijn de schilden der helden smadelijk weggeworpen, het schild van Saul, alsof hij niet gezalfd geweest ware met olie! Jonatans boog en Sauls zwaard, die nooit weken zonder het bloed der vijanden gedronken en het vet van de helden der weerpartij geproefd te hebben, ze zijn smadelijk weggeworpen op de bergen van Gilboa! Daarom zullen die bergen Israël niet meer van verlustiging spreken, maar spreken moeten ze van Israëls smaad, die daar ligt!

van het heldenbloed Israëls, dat om vergelding roept!

"Saul en Jonatan!" — zoo voegt de dichter ze met zijn ziel voor Israël samen; ze zijn één en ze moeten voor Israël een blijven, opdat ook het leed, dat Saul zijn volk aandeed, wijke voor de herinnering aan zijn edel bloed. Saul en Jonatan, die beminden en lieflijken, in hun leven één, ze zijn ook in hun dood niet gescheiden, en niet te scheiden! Arenden waren ze in hun heldenvlucht! Leeuwen in hun heldenmoedige kracht! Israëls dochters moeten hen vereeren, om mannen en zonen te bezielen! Saul en Jonatan waren Israëls eere, de roem eenmaal van Israëls vrouwen, die het kleed van scharlaken, goudbestikt, juichend om hen gedragen hebben! Israëls dochters zullen daarom nu weenen en rouw dragen om Saul en Jonatan! Want, ze zijn gevallen de helden! midden in den strijd! op Israëls eigen hoogten! Jonatan is op Israëls hoogten verslagen!

Zoo eindigt de dichter zijn zieleklacht, uit en voor de ziel ook van zijn volk, met den oproep aan Israëls dochters, en met den edelen heldennaam van Jonatan.

En dan laat hij zijn ziel uitgaan in een smartkreet om Jonatan, zijn zielsbeminde, wiens edele trouwe liefde hem meer geweest is dan de innigste vrouwenliefde hem ooit zijn kon: "ik ben benauwd om uwentwil, mijn broeder Jonatan! gij waart mij zoo dierbaar! uw liefde was mij wonderlijker dan vrouwenliefde!" En de dichter Israëls roept daarbij nog eens zijn weeklacht uit, die heel Israël ontroeren moet: hoe zijn de helden gevallen! de weermacht verloren!"

Wij konden, overdenkende de Schrift, hier slechts verhalen. Maar in dat verhaal komt Davids ziel uit, in den stond, die den weg der bevrijding en der eere hem ontsloot. Davids edele ziel, man, koning, dichter, held Israëls, gezalfde dienstknecht des Heeren, maar daarin ook mensch, met een hart, een edel menschenhart, waaruit de vreeze des Heeren spreekt.

O, hoe geurt hier de heilige olie van den verkorene en gezalfde des Heeren op! Die geur bewege ieders ziel tot adel van het leven!

DE KONING TE HEBRON. [2 Sam. 11:1-7]

En het geschiedde daarna, dat David den Heere vraagde, zeggende: Zal ik optrekken in één der steden van Juda? En de Heere zeide tot hem: Trek op. En David zeide: Waarheen zal ik optrekken? En Hij zeide: Naar Hebron.

2 Samuël 2:1-7.

David's zielsontroering bij het ontvangen der tijding van Sauls val en Israëls nederlaag in den strijd met de Filistijnen, gelijk hij die geuit heeft in zijn dichterlijke weeklacht, deed ons een blik slaan in den adel van zijn hart.

David is mensch, met diep gevoel, edel mensch. Hij is Israëliet, die met en voor zijn volk gevoelt en lijdt. Voor de eere van Israël, voor het leven van zijn volk als volk des Heeren kent David hartstocht, den hartstocht van den diep-levenden vurigen godvruchtigen Israëliet. Israël is voor David waarlijk het volk des Heeren; de verkiezing des Heeren, zijn verbond met Israël, de gemeenschap des Heeren met Israël, de heerschappij des Heeren over Israël, — het zijn voor David werkelijkheden, de werkelijkheden, waarbij zijn ziel leeft. Ten volle werkelijkheid is daarom voor David ook de zalving in Israëls koning. Saul had daarom, ook ondanks zijn zonde en ondergang, voor David iets heiligs als de gezalfde des Heeren. De val en vernedering van Saul en Israël door de zegepraal der Filistijnen heeft Davids ziel daarom voor zijn volk ten volle doorleden; hij, zelf gezalfde des Heeren om Israëls koning nu te zijn, heeft in zijn gevoelige ziel doorgemaakt wat de Heere over zijn volk had doen komen; en zijn dichterstalent, dat nimmer een dood gekunsteld kunstgewrocht zocht, heeft zijn Israëlitisch en koninklijk lijdende ziel vertolkt.

In die gezalfde stemming geeft David zich nu ook rekenschap van zijn roeping. Hij moet naar Israël heen; hij wil naar zijn volk; hij weet zich de gezalfde des Heeren, die thans de redding van zijn volk moet zoeken. In Ziklag kan David thans niet blijven. In Juda is zijn stam en zijn plaats. Naar Juda's steden zond David, reeds eer hij wist van Sauls val, deelen van den buit, door hem aan de roovende Amelekieten ontrukkt. Toch neemt David thans geen eigenmachtige en eigenwillige beslissing. Sinds Ziklags verwoesting is de strik der eigenwilligheid, waarin hij ten deele gevangen was, gebroken. David roept den priester Abjatar ook thans en vraagt den wil des Heeren, of hij zal optrekken in één der steden van Juda, en waarheen. En de Heere zegt hem, dat hij naar Juda, en wel naar Hebron trekken moet.

Naar dien geopenbaarden wil des Heeren heeft David dan ook gehandeld. Hij is met zijn vrouwen, met zijn mannen en hun gezinnen naar Hebron getrokken; naar Hebron in een der hoogere dalen van Juda's bergland; de priesterstad, de oude Kanaänietische koningsstad; de stad, die geheiligd was door de woning der aartsvaders, en waar Abrahams graf hun gebeente bewaarde. Daar heeft David met de zijnen na lange ballingschap eindelijk woning gevonden bij zijn volk. En met zijn mannen maakte David Hebron tot een sterkte, die hope bood in den nood van Israël.

Die nood van Israël was groot. Het gebied veler stammen, tot in het noorden toe, was in de macht der Filistijnen. Israëls weermacht was gebroken. Benjamins stam, klemde zich vast aan het zwakke overblijfsel van Sauls huis. Het gevaar van strijd tusschen Israëls stammen was hierdoor niet uitgesloten. En David, die zich de gezalfde des Heeren wist, om Israël ten koning te zijn, dreigde daarbij zelf een twistappel in Israël te worden.

In dezen nood van Israël ook heeft David edel Israëlitisch godvruchtig gehandeld. Hij heeft zich niet van het koningschap over Israël meester gemaakt. Hij heeft den ondergang van Sauls huis niet gezocht. En hij heeft het vergieten van bloed tusschen Israëls stammen vermeden. David heeft gewacht, wat de Heere doen zou. Hij is gevolgd, en hij heeft gediend. En in dit alles is hij geweest de edele, geestelijk-krachtige,

welbewuste gezalfde des Heeren.

In Hebron zijn de oudsten van Juda tot David gekomen en hebben hem naar hun recht, in overeenstemming met Davids zalving door Samuël, tot koning gezalfd voor hun stam. Toen is David ook in Hebron als koning opgetreden. Gelijk Saul door Samuël gezalfd en later uit het volk als koning aangewezen en door het volk als koning uitgeroepen is, zoo is ook David niet als koning opgetreden, zonder dat de zalving des Heeren in het bewustzijn en door de daad van zijn volk bekrachtigd werd. Zijn roeping van den Heere zich bewust, heeft David ook hierin de beschikking en leiding des Heeren gevolgd. Zeven jaren en zes maanden is David zoo koning te Hebron geweest over Juda's stam alleen, en eerst daarna is hij ook door de andere stammen als koning van geheel Israël uitgeroepen.

Ook hierin is deze gezalfde des Heeren groot geweest. Een voorbeeld is David hierin, voor ieder, die een goddelijke roeping kent. Van den Heere, die ons roept, is ook alleen de weg, waarin we tot uitvoering van die roeping kunnen en mogen komen. Op zijn tijd, en door zijn daden. Alle eigenwilligheid is hier met de heilige roeping des Heeren in strijd. Juist wie zijn roeping gelooft, die kan wachten. Die moet wachten, totdat het den Heere belieft den dag te doen aanbreken en den weg te ontsluiten, waarin we die roeping moeten en mogen uitvoeren. De kroon ons van den Heere toegezegd, de plaats en taak, het geluk en de eere, die Hij ons toedacht, ze komen, ze komen gewis; maar ze moeten en mogen ons alleen toekomen van zijn hand. En in zijn eigen hand besluit de Heere ook den tijd en de wijze.

Dit wil allermintst zeggen, dat David in Hebron werkeloos geweest is met het oog op zijn volk, waarover hij van den Heere ten koning verkoren, gezalfd en geheiligd was.

Integendeel, David heeft, in bewustzijn van zijn roeping, al zijn dagen in Hebron met koninklijk beleid en edele trouw de oprichting van Israël in de eenheid van zijn stammen gezocht.

Behalve het bloed, dat hem aan Juda's stam verbond, vond David bij zijn komst te Hebron aanstonds nog een anderen band van gemeenschap met zijn volk, en hij zocht onverwijld dien band te sterken.

Het was een echte Israëlitische edele band. Davids ziel had geleden om Sauls val door de Filistijnsche macht. Uit dit lijden was Davids leven koninklijk opgewaakt om redding voor zijn volk te begeeren en te zoeken. Sauls naam en eer en kroon mochten door Israël niet worden vertreden, maar moesten juist dienstig zijn, om Israël tot nieuw leven te wekken. Daarom werd Davids zieleklacht over Sauls val, lyrisch-dichterlijk de ziel van zijn volk vertolkende, een oproep van zijn koninklijke ziel aan Israël voor de nagedachtenis van Saul, van het heldenbloed op Gilboa; een oproep tot herleving, opdat de eer van Israëls helden en van de zalving des Heeren zouden worden opgeheven uit versmading, en opdat zoo de roem der Filistijnen weer zou verstommen. Daarom zette David Juda's mannen niet tot zijn eigen verheffing tegen Sauls nagedachtenis op, maar hij leerde hun den boog hanteeren onder de inspiratie van zijn dichterlijke zielekreet over de helden van Gilboa. Hij maakte zijn klaaglied over Saul en Jonatan tot een volkslied in Juda, een bezielenden krijgszang voor Juda's weerbare mannen. Zoo werden ook gebluscht de vonken van het vuur, dat tusschen Juda's stam om David en Benjamins stam om Saul kon ontbranden. En zoo werd voor al Israëls stammen de vereeniging onder één banier, onder Davids banier, met eere voor Sauls nagedachtenis mogelijk gemaakt, en de volksziel geprikkeld tot die eenheid, waarin Israël zich weer als Israël uit zijn smaad kon opheffen met het lied en onder den voorgang en den scepter van David.

En nu vond David iets van wat hij waarachtig leed om Saul en Jonatan, om Israëls helden en Israëls smaad, terug in wat in Hebron hem werd meegedeeld van de handeling der mannen van Jabes in Gilead, die met levensgevaar de lijken van Saul en diens zonen uit de macht der Filistijnen van Bet-sans muur hadden weggeroofd en hun asch en gebeente onder het geboomte van Jabes begraven hadden.

Deze daad van Jabes' mannen was uit Davids hart gedaan. Hierin ontmoette David

waarlijk zijn volk. En hij heeft dan ook aanstonds na zijn zalving te Hebron boden gezonden naar Jabes in Gilead, om de mannen van Jabes te prijzen en te danken voor die daad. Den zegen, de genade en de trouw des Heeren, die dit vergelden zou, heeft hij de mannen van Jabes toegebeden. Hij heeft hun toegezegd, dat hijzelf ook deze hun daad in goed-doen hun vergelden zou. Hij heeft hun moed ingesproken, ofschoon hun heer en koning Saul gevallen was; hun geestdrift van Israëlitisme en van trouw aan hun volk heeft hij aangemoedigd en angeblazen. En hij heeft hun daarbij laten weten, dat Juda's stam hem tot koning over zich gemaakt had.

Of David hierbij geweten of vermoed heeft, dat weldra in Gilead Sauls zoon tot koning zou worden uitgeroepen, kan niemand zeggen. Al wist hij dit, dan nog kon het prijzen van Jabes' trouw aan Saul hun eerder winnen voor Sauls zoon dan voor David.

Zeker, Davids zending naar Jabes was ook politiek. Ze moest indruk maken in Jabes, in Juda, en in geheel Israël. Maar ze was edele, godvruchtige, echt Israëlitische politiek, waartoe de gezalfde des Heeren, de ware koning Israëls verplicht en gehouden was. Ze was een daad van groote wijze koninklijke takt. Maar ze was niet verzonnen door berekening. Ze was geweld uit Davids hart. Ze was naar de behoefte van zijn ziel. Ze was louter waarheid. Ze was geheel in overeenstemming met wat Davids eigen ziel doorleden had en doorleefde. De daad der mannen van Jabes was een zuivere weerklank op Davids weklacht in Ziklag, een eerste antwoord van den Heere in het leven van zijn volk op wat David in de trouw van zijn teedere Israëlitische dichterlijke koninklijke ziel tot redding van zijn volk zuchtte en zocht. Ze was het teeken, waarnaar David in zijn koningschap voor Israël uitstaarde. En ze was hem daarom een aanwijzing van den Heere voor den weg van zijn koninklijke handeling.

Zoo trad David waarlijk als de gezalfde des Heeren, als Israëls koning op, op de puinhoopen van het leven van zijn volk. En hiermee vangt door de genade en trouw des Heeren Israëls vernieuwde opheffing uit zijn vernedering aan.

DAVIDS KROON EN SAULS HUIS. [2 Sam. 2:8-3:6]

En er was een lange krijg tusschen het huis van Saul en tusschen het huis van David. Doch David ging en werd sterker, maar die van het huis van Saul gingen en werden zwakker.

2 Samuël 2:8-3:6.

Hoezeer hij het ook anders wenschte, David kon als koning over den stam van Juda te Hebron de tegenstelling en den strijd met het koninklijke huis van Saul niet geheel ontgaan.

David was de gezalfde des Heeren, om koning te zijn over geheel Israël. Dit was in het koninklijke huis van Saul evengoed als aan geheel Israël bekend. En daarom, indien Sauls nakomelingschap zich als koninklijk huis over Israël wilde handhaven, zoo moest het nadrukkelijk in David den wederpartij der zien. Maar dan kon Sauls huis ook Davids koningschap over Juda's stam niet toestaan. Viel er toch een breuke tusschen Juda en de overige stammen van Israël, zoo moest dit noodzakelijk tot groote verzwakking van Israël als volk leiden, gelijk ook later, na Salomo, de scheuring van Israël in twee rijken het begin is geworden van Israëls vernedering en ondergang.

Aan de andere zijde kon en mocht echter David het koningschap over Juda's stam te Hebron, waartoe hij in den weg des Heeren gebracht en gekomen was, niet loslaten. Heeft het koningschap van Davids huis over Juda's stam na Salomo er toe geleid, dat Israëls stammen in twee koninkrijken uiteengingen, wijl Juda aan Davids huis vasthield, daarmee is door de genade en de trouw des Heeren juist ook Israël in Juda als het volk des Heeren bewaard, toen de noordelijke stammen voor altoos ondergingen; en zóó heeft de Heere zijn Verkiezing en zijn Verbond in Israël gestand gedaan, Zichzelf en zijn openbaring in Israël aan Davids huis en aan Juda bijzonder verbonden, en in Juda als Israëls overblijfsel in de volheid des tijds zijn belofte vervuld ten zegen voor alle geslachten der aarde. Davids bijzondere verbinding als koning in den stam van Juda was dus van den Heere geschied en mocht daarom ook door David niet worden losgelaten. Zoo kon dan David den strijd met Sauls huis niet ontgaan, waar die strijd van de zijde van Sauls huis tegen Davids koningschap werd aangeboden.

De Schrift geeft ons duidelijk te kennen, dat niet van David de strijd tegen Sauls huis uitgegaan is. Vooreerst heeft David zich te Hebron slechts tot koning doen zalven door en over den stam van Juda. Zoo heeft hij zich ook te Jabes in Gilead als koning over Juda te Hebron doen melden. Ook heeft David later Abners val betreurd en den dood van Isboset heeft hij gewroken. En als koning van geheel Israël is hij slechts opgetreden, toen de vertegenwoordigers van alle stammen hem als zoodanig gezalfd hebben (5:3). Abner, Sauls groote krijgsoverste, heeft echter na de zalving van David te Hebron Isboset, den zoon van Saul, genomen, hem gevoerd over den Jordaan, en te Mahanaïm hem als koning doen uitroepen over Gilead en het geheele Overjordaansche gebied, over Jizreëls omtrek voor zooveel de Filistijnen daar niet heerschten, over Efraïm, over Benjamin, en over gansch Israël.

In den eersten tijd van Isbosets regeering schijnt Abner, de machtige krijgsman, op wien Isboset steunen moest, zijn zwaard vooral dienstbaar gemaakt te hebben, om althans eenig rijksgedebied in Israël aan zijn vorst te verzekeren. De zin van 2 Sam. 2:10 moet dan ook zijn, dat Isboset, die natuurlijk evenlang geregeerd heeft als Davids koningschap over Juda's stam te Hebron duurde, namelijk zeven jaar en zes maanden, in het tweede jaar zijner regeering meer bepaald tegen Davids koningschap opgekomen is, door zijn leger troepen uit Mahanaïm te doen trekken naar Gibeon, dat gelegen was in het westelijk deel van Benjamins stamgebied. Van Gibeon zou nu de strijd tegen David en Juda beginnen.

Toen is Joab, dè zoon van Zeruja, als krijgsoverste aan het hoofd van Davids legermacht

opgetreden. Deze Joab behoorde tot Davids maagschap (1 Kron. 2:16); waarschijnlijk diende hij David reeds gedurende diens ballingschap, evenals zijn broeder Abisaï (1 Sam. 26:6); thans werd Joab met en boven zijn broeders Abisaï en Asahel de aanvoerder van Davids krijgsvolk.

Joab dan trekt met Davids leger ook naar Gibeon. Bij een vijver of meer komen de legers tegenover elkander. Op Abners voorstel wordt eerst tot een kampgevecht besloten, waarvoor twaalf mannen uit ieder der legers gekozen worden. Al deze worstelaars vallen. Wijl het kampgevecht alzoo geen beslissing bracht, wordt van den strijd niet afgezien. De zege is echter niet voor Abner; hij moet wijken; en hij vlucht eindelijk met zijn volk.

Davids helden zetten Abner na. Asahel, de snelvoetige broeder van Joab, achterhaalt Abner het eerst, hij alleen, blijkbaar met de bedoeling om Abner ten kamp op te vorderen en te treffen. Abner roept Asahel toe, dat deze zijn wapen tegen het mindere krijgsvolk keeren moet; maar Asahel weigert; het is hem alleen om Abner te doen. Dan keert Abner zich, dreigt nog eenmaal waarschuwend, en stoot daarna zijn speer door Asahel heen, zoodat deze valt en sterft.

Dit heeft intusschen Abner opgehouden. Reeds nadert Joab met Juda's dapperen. Op een heuvel houdt Abner stand; een keurbende uit Benjamin omringt hem. Zoo wacht Abner Joab af. Maar hij roept dezen toe, of dan het zwaard heel Israël tot het bitter einde toe verteren moet. Joab heeft blijkbaar opdracht van zijn koning, om zich in den krijg tot het noodzakelijke te beperken. Zijn antwoord is dan ook een wedervraag, waarom Abner niet eerder zoo sprak. Wederzijds worden nu met bazuinsignalen orders gegeven, om de wapens te doen rusten en den strijd te staken.

Dan keert Abner met zijn volk over den Jordaan naar Mahanaim terug. En Joab voert zijn legerschare terug naar Hebron. Op den weg wordt het lijk van Asahel gevonden, van wiens dood Abner niet gesproken had. In het graf zijns vaders te Betlehem is Asahel met eere begraven. Behalve hem waren nog 19 van Davids mannen gevallen; maar van Abner waren er 360 in den slag gebleven.

Het broederbloed had hier waarlijk tusschen Israëls stammen gevloeid. Van verdere bloedige gevechten tusschen de legermachten van Isboset en van David verhaalt ons echter de Schrift niet. Waarschijnlijk heeft Abner zijn woord, tot Joab gesproken, gestand gedaan, en ook zijnerzijds voortaan den bloedstrijd zooveel mogelijk gemeden.

Er waren echter ook nog andere middelen, die in den kamp om de overmacht konden dienen. Abner heeft zijnerzijds die middelen ten bate van Isboset aangewend; hij heeft in Israëls stammen immer meer macht gezocht voor zijn koning, en diens koninkrijk op alle wijzen zoeken te sterken. Het ging daarbij ook om Abners eigen naam en positie als de groote krijgsoverste van Saul.

Al Abner's pogingen hebben echter zijn bedoeling niet naar zijn wensch verwezenlijkt. Davids naam rees in Israël; die van Sauls huis daalde. Davids koninkrijk in Juda's stam nam toe in kracht; Isbosets koninkrijk bleef zwak en werd zwakker. Davids troon in Hebron werd zichtbaar bevestigd; Isbosets troon in Mahanaïm, of waar Abner dien ook stellen deed, begon te wankelen.

In verband hiermee deelt de Schrift ons dan mee, dat aan David in Hebron zes zonen geboren werden, en dat alzoo zijn huis ook gebouwd werd, terwijl van een opbloeien van Sauls huis geen sprake was.

Zoo heeft de Heere, die David verkoren, begenadigd en geroepen had, om Israël ten voorganger, leidsman en koning te zijn, en die hem door de heilige zalfolie aan Zich en zijn volk had verbonden, het koninkrijk en het koninklijk huis van David in den eersten moeilijken en kritieken tijd na Sauls dood gehandhaafd en bevestigd. En Hij heeft Zich daarin en daarbij over zijn volk ontfermd. Hij heeft David als koning doen uitkomen niet alleen voor het oog van Juda, maar ook van geheel Israël. Hij heeft David doen uitkomen in den adel van diens koningschap en in den zegen des Heeren, die blijkbaar

met David was. In Abner heeft de Heere Sauls roem beschaamd. Aan Isbosets koningschap heeft Hij den wasdom onthouden. Hij heeft verhinderd, dat Israëls stammen elkaar verteerden. Het hart van zijn volk heeft de Heere bij toeneming voor David als koning geopend, en Hij heeft het getuigenis voor Davids koningschap altijd groeiend in Israëls stammen doen voortgaan.

Intusschen voerde David in Hebron rustig zijn regiment over Juda, zonder Israëls stammen lastig te vallen of in eenig opzicht te staan naar het bloed van Sauls geslacht. Waarlijk, de Heere deed Davids koningschap zelf zichtbaar opkomen uit de diepte. Hij bereidde David voor de regeering over gansch Israël, en Hij bereidde Israël voor den gewilligen overgang onder Davids scepter.

De Raad des Heeren bestaat in eeuwigheid; de gedachten zijns harten van geslacht tot geslacht. Hij houdt zijn Verbond. Hij vervult zijn beloften. Zijn trouw is onwankelbaar. Zijn Woord doet Hij. Zijn toezegging komt in vervulling. Menschen behoeven hiervoor niet te zorgen; de Heere zelf zorgt hiervoor. Zij hebben slechts gewillig Hem te dienen en te volgen. Dan is zijn schild over zijn erfdeel. Dan kiemt de vervulling van zijn welbehagen uit en groeit voort.

Israël kwam uit zijn vernedering op met David. Het groeide met hem in nieuwen wasdom. En Sauls huis, dat nog in zijn overblijfsel verre schaduwen over Israëls stammen wierp, verschrompelde in kracht, week achteruit in verzwakking.

Zoo was het; zoo is het; en zoo zal het zijn. Het Koninkrijk des Heeren is gekomen. Het Komt. En het zal komen. Ondanks alle gebrek in het volk des Heeren. Christus is de gezalfde Koning. Zijn regiment is onwankelbaar. En het groeit. Het groeit steeds. Zoo het volk des Heeren slechts naar Hem uitziet, zal het zijn heerlijkheid aanschouwen. Zoo allen, die geroepen zijn, den Heere in zijn Koninkrijk te dienen, slechts letten op zijn weg, en willig zijn tot de lijdzaamheid des geloofs en de gehoorzaamheid der waarheid. De schaduwen van ongeheiligde machten en krachten, de overblijfselen van vroegere zondige wegen, toestanden en verhoudingen, kunnen dan nog wel lang nawerken en soms verschrikken en benauwen; maar ze worden door den Heere zelf gebroken in hun kracht. Ze gaan voorbij. Ze gaan onder. Ze zullen zelf moeten zien en bekennen, dat ze tegen de genade en den zegen des Heeren niets vermogen. Hier schijnt het licht, het vertroostend licht ook voor het persoonlijk leven der geloovigen. De Heere verhoogt op zijn tijd en wijze hun hoofd na druk. In zijn weg en door zijn daden. Hoeveel en hoe machtig ook de weerpartijders zijn buiten en in hen. Zoo ze slechts in zijn genade en roeping, in zijn zalving en in zijn weg en werk hun hope mogen hebben; zoo ze met David slechts mogen beoefenen den heldenmoed van de lijdzaamheid des geloofs en de gehoorzaamheid aan het Woord des Heeren, zal de Heere ook hun zijn heil doen zien. Hij zal hen doen groeien in stillen wasdom in de voorhoven huns Gods. Hij zal zelf verzwakken en verbreken de machten, die hun ondergang zoeken. Hij zal ze doen leven in zijn licht. En Hij zal den vollen dag hunner bevrijding en hunner verhooging doen aanlichten.

DAVID EN ABNER. [2 Sam. 3:6-39]

Alles, zooals de koning gedaan had, was goed in de oogen van het gansche volk.

2 Samuël 3:6-39.

Davids koningschap in Israël was het werk des Heeren. De Heere heeft David verkoren, om als koning in Israël zijn Raad te dienen en te openbaren. De Heere heeft David als de verkoren koning voor Israël door Samuël doen zalven. De Heere heeft Davids weg en lot zoo bestuurd, als voor Davids vorming en voorbereiding tot zijn koningschap in Israël noodig was. En de Heere heeft de omstandigheden, de harten en de overleggingen in Israël zoo geleid, dat die op het koningschap van David in Israël moesten uitloopen. De Heere heeft David als zijn verkoren koning en Israël als zijn volk tot elkander gebracht.

Alle dingen moesten hiertoe meewerken en hebben hiertoe meegewerkt. David zocht en diende hierin den Heere met oprechtheid, en met de wijsheid, die van boven is, met edele trouw en voorzichtig beleid, terwijl de Heere zelf regeerde en den weg in en voor David en Israël ontsloot en baande. Zoo werd Davids koningschap te Hebron bevestigd en krachtiger; Juda's stam hing David met toenemende verkleefdheid aan en roemde in zijn koning. En in de andere stammen van Israël nam gaandeweg de overtuiging toe, dat aan David als den verkorene des Heeren het koningschap in geheel Israël toekwam, en dat Israëls opheffing uit zijn vernedering in kracht en eere door het koningschap van David over geheel Israël gezocht moest worden. Isbosets troon in Israël wankelde steeds meer. Dit kan voor David niet verborgen gebleven zijn, en David zal ook hiernaar in allerlei omstandigheden zijn houding en zijn doen en laten bepaald hebben. David is daarbij zeker niet geheel vrij gebleven van alle feil en smet; in heel zijn weg en leven is het menschenlijke, ook het zwak-en-zondig-menschenlijke in David openbaar. Toch is David hierin geweest de godvruchtige, edele, hoogstaande man, de ridderlijke koning, wiens hart en karakter met zijn voorzichtig en trouw beleid in alles uitkwamen, en die ook als zoodanig in de consciëntiën en de harten van zijn volk geopenbaard is.

Alle dingen moesten meewerken en hebben meegewerkt voor het goede, dat de Heere wrocht, voor het koningschap van David in Israël. Ook zondige menschen en zondige daden van menschen zijn van dit medewerken niet uitgesloten.

Hoe zou het ook anders! De Heere is heilig. Hij doet de zonde niet, en Hij verlokt niet tot zonde. De Heere veroordeelt alle zonde; Hij stelt den zondigen mensch voor diens zonde verantwoordelijk; en Hij bezoekt de zonde; Hij straft haar. Maar Hij zou geen God zijn, indien Hij de zonde der menschen niet opnam in zijn regeering, en die niet dwong om mede te werken aan de uitvoering van zijn Raad; en indien Hij zoo ook de zonde niet dwong om mede te werken aan het goede, dat Hij als zijn eigen werk werkt. Zoo ging het ook in het opkomen van Davids koningschap over geheel Israël.

Abner, Sauls dappere en bekwame legeraanvoerder, had het uitroepen van Sauls zoon Isboset als koning in Israël bewerkt. Hij had dit gedaan uit trouw aan zijn heer Saul en aan diens huis en stam. Maar hij handhaafde hierin tegelijk zijn eigen positie; en de zwakheid van zijn koning. Isboset werkte Abners neiging in de hand, om zelf meer naar den voorgrond te dringen; "Abner sterkte zich in het huis van Saul". Of Abner hierbij aan een toekomstig koningschap voor zichzelf dacht, kunnen wij niet beslissen; de mogelijkheid hiervan is zeker niet uitgesloten. En de gedachte hieraan moest wel bij Isboset rijzen, toen er geruchten gingen, dat Abner zich Rispa, één van Sauls bijwijven, toegeëigend had. Het behoorde toch tot de grove Oostersche zeden en politiek, dat wie zich ten heerscher zocht te verheffen, zich de vrouwen van den vroegeren heerscher toeëigende, haar verzorgde, en haar gunst en zoo ook haar medewerking won, maar daarmee ook haar band aan het huis van den vroegeren heerscher verbrak, — zooals we ook uit de latere geschiedenis van Absalom weten (2 Sam. 16:21). Over de verhouding

van Abner tot Rispa riep Isboset Abner nu tot verantwoording, en dit gaf aanleiding tot een breuk tusschen Abner en Isboset. In toorn verweet Abner aan Isboset, dat deze slechts door hem koning was, en hij zwoer, dat hij nu ook David als den verkorene des Heeren zou dienen en het geheele koninkrijk van Saul over zou brengen onder Davids scepter.

Isboset vreesde Abner en durfde tegen hem niets doen. Toen zond Abner boden tot David en bood zich aan David ten dienst, om Israëls stammen tot de erkenning van Davids koningschap te brengen. En David maakte van Abners aanbod gebruik, om te vorderen, dat Michal, Sauls dochter, die Davids wettige vrouw was, maar door Sauls vijandschap aan een anderen man was gegeven, allereerst door Abner aan David teruggebracht zou worden. Tegelijk zond David boden tot Isboset, om van dezen, als hoofd van Sauls huis, Michal terug te vragen. Hierdoor hield David zich vrij van een eigenmachtige daad van Abner. Isboset gaf aan Davids vordering gehoor en zond Michal door Abner tot David, hoewel hij van Abners voornemen met betrekking tot Davids koningschap niet onkundig was. Zoo bracht Abner Michal tot David weer. De Schrift teekent ons daarbij het ontroerend tafereel, hoe Paltiël, de toenmalige man van Michal, weenend achter Abner en Michal volgde, totdat Abner hem beval terug te keeren.

Zeker had David recht, Michal op te vorderen, zijn wettige vrouw, die hem willekeurig ontnomen was. Hij liet zich hierbij ongetwijfeld mede leiden door de rechtmatige politieke overlegging, dat de huwelijksband aan Sauls huis aan zijn eigen koningschap en aan de eenheid van Israël onder zijn scepter ten goede moest komen. Uit de verdere historie weten wij echter dat Michal, hoezeer zij David op haar wijze liefhad, David niet tot steun is geweest in den dienst des Heeren; en dat Davids huis uit haar niet gebouwd is.

Door Michals terugzending had nu te Hebron de eerste samenspreking tusschen Abner en David met betrekking tot het koninkrijk in Israël plaats. Wat hierbij tusschen beiden gesproken is, weten we niet. Abner is spoedig weer vertrokken, en hij heeft sinds gesproken met de oudsten of vertegenwoordigers van Israëls stammen; hij heeft hun er op gewezen, hoe zijzelf reeds lang David ten koning over Israël begeerden, en hoe de Heere David verkoren had, om Israël door hem te bevrijden van zijn vijanden en weer als volk te verheffen; en Abner heeft zich willig betoond en met hen overlegd, om de overbrenging van het koninkrijk aan David tot stand te doen komen. Ten laatste heeft Abner gesproken met den stam Benjamin, Sauls stam, en ook daar schijnt zijn woord eindelijk in goede aarde gevallen te zijn.

Zoo komt dan Abner met het voorloopig resultaat van zijn pogen weer tot David te Hebron, en de koning eert nu openlijk Abner en de voornamen mannen, die met hem zijn, door hen aan zijn disch te noodigen en een vorstelijken maaltijd voor hen aan te richten. Abner trekt dan weer weg met de belofte, dat hij verder met Israëls stammen zal handelen, totdat zij zelf tot David komen, om met hem een verbond te maken en hem als hun koning te huldigen. Zoo zal ook wel de uitdrukkelijke wensch van David geweest zijn; niet door Abners geweld, veel minder door verraad, maar door de eigen gewillige en besliste keus van Israëls stammen wenschte David als koning over geheel Israël erkend te worden. Later is dit ook zoo geschied; maar wat toen geschiedde, is toch door Abner voorbereid.

Joab bevond zich tijdens Abners bezoek te Hebron niet bij zijn koning. Hij was met een legerbende waarschijnlijk tegen roofstammen op Juda's zuidergrens uitgetrokken. Weldra keerde hij met rijken buit terug. Daar vernam hij van Abners ontvangst door den koning. Terstond gaat Joab tot David. Hij geeft den koning zijn ongenoegen te kennen, dat deze Abner zoo vrij heeft laten gaan; en hij spreekt de verdenking uit, dat Abner de ontmoeting en samenspreking met David te Hebron gebruikt heeft, om op de hoogte te komen van alles wat hij wou weten met het oog op de uitvoering van zijn eigen plannen.

Zeker is, dat Abner een man van beteekenis was, dien David in het oog moest houden; zeker is ook, dat Joab naijverig was op Abner bij de gedachte, dat Abner zou worden de groote man, de groote krijgsoverste van David, tot schade van Joab's positie. En zeker is

ook, dat Joab blaakte van wraakzucht tegen Abner, die zijn broeder Asahel gedood had.

Dit laatste gaf den doorslag, om Joab te doen besluiten door leugen en verraad Abner om te brengen. Buiten weten van den koning zond Joab ijlboden, die Abner naar de koningsstad terugriepen. Argeloos komt Abner Hebrons poort binnen. Daar wacht Joab hem op, roept hem ter zijde als tot een geheim onderhoud, en stoot hem de spies door het lijf. Joabs broeder Abisaï was bij dezen verraderlijken manslag tegenwoordig of had er althans mee ingestemd: zoo beoefenden deze zonen van Zeruja de bloedwraak over den dood van hun broeder.

Het schijnt ons toe, dat David om deze bloedwraak Joab ongestraft liet. De koning had ook staatkundige redenen, om thans Joab te sparen. Hij heeft hem echter niet onschuldig gehouden, wijl Joab zich, door Abner terug te roepen, aan het recht van zijn koning vergreep, en omdat hij den naam van zijn koning schond, door Abner, die nog altoos Isbosets krijgsoverste was, en die op Davids eer vertrouwde, verradelijk te vermoorden. Bij het neerleggen zijner regeering heeft David dan ook daarom aan Salomo opgedragen, Joab om deze daad nog eenmaal zijn straf te doen vinden (1 Kon. 2:5).

Ja, allermeeft heeft het David gekrenkt, dat Abner, dien hij als krijgsman eerde, zoo in de poort van zijn koningsstad als een eerlooze was omgebracht. Heel Israël moest weten, dat deze gruwel David als koning met afgrijzen vervulde. De eenheid van het koningschap in Israël, nu door Joabs euveldaad zoo ernstig bedreigd, mocht de vlek van Abners bloed niet dragen. In toorn riep David daarom het oordeel Gods over Joab in. Hij verplichtte Joab en al het krijgsvolk, bij Abners uitvaart in rouw- en boetegewaad voor den lijkstoet uit te gaan. En zelf ging de koning tevoet achter Abners baar. Ja hij sprak openlijk een rouwklage uit over Abner, die zoo schandelijk zijn einde vond; hij roemde dezen krijgsheld Israëls en verhief zijn naam in eere. Zoo weende Juda's volk bij Abners graf. De koning vastte in rouwe heel den dag, totdat de zon was ondergegaan. En hij roemde voor al zijn hovelingen, Abner als een vorst, een groot man, die in Israël gevallen was, en over wien heel het volk behoorde te rouwen, gelijk hij als koning om Abner bedroefd was en met de ruwe hardheid der zonen van Zeruja niets gemeen wilde hebben.

Zoo heeft de Heere al dit kwade voor Davids koningschap ten goede gekeerd. Met Abners dood was de kracht van Isboset en van Sauls huis in Israël geheel gebroken. Abners werk in Israëls stammen voor Davids koningsschap werd door Joabs gruweldaad niet verijdeld. Integendeel, door heel Israël is na het gebeurde de ontmoeting van David en Abner besproken, en de roep is uitgegaan over Davids edel optreden. Davids naam is ook hierdoor in Israël verhoogd; zijn hart en zijn koninklijke eere hebben Israël bekoord; en de harten van koning en volk zijn zoo ook weer meer tot elkaar gebracht.

De Heere zou zijn werk tot stand brengen. En Hij heeft het tot stand gebracht.

Hoe donker is vaak zijn weg! Hoe kan telkens weer opkomende zwartheid dien weg verduisteren, en altijd weer uitslaand onweer het harte, dat naar Hem uitziet, benauwen. Toch, ook in die donkerheid is de Heere, en Hij doet zijn welbehagen.

Welzalgig, die Hem ook in de donkerheid verwachten, en eenvoudig oprecht getrouw in zijn weg voorttrekken!

EINDE VAN SAULS HUIS. [2 Sam. 4:1-12]

Het hoofd van Isboset namen zij en begroeven het in Abners graf.

2 Samuël 4:1-12.

Des Heeren Raad bestaat, en Hij doet zijn Welbehagen.

Hierin zijn de troost en de rust voor het geloof, maar ook de verschrikking en de ondergang voor al wat zich verheft tegen den Heere.

Wij zien dit langen tijd niet. Het kan vaak voor ons oog zoo geheel anders zijn. De gedaante en gang van heel het menschenleven schijnt bij oppervlakkig zien juist de verheffing van het leven zonder God. Voor de waarachtige vreeze des Heeren schijnt in de wereld geen plaats. Wie God vreest en hoopt op zijn Woord, die maakt een onnoozel figuur; en hij schijnt soms zichzelf een dwaas, die zich laat verdringen, en die in zijn dwaasheid verongelukt, zonder dat iemand er zich iets van aantrekt.

Voor wie zich doodvecht, heeft de wereld nog respect, maar het lijden van het lam, het vertrouwend uitzien en wachten op den Heere, het stil lijdzaam volgen in zijn weg, wekt haar ergernis en haar verachting. Ze vindt het heel natuurlijk en behoorlijk, dat zulk leven als de dorre blaren afvalt en vertrapt wordt in het slijk.

Gevolg hiervan is, dat ook de geloovigen in groot gevaar zijn, niet slechts door Satan en wereld, maar ook door hun eigen vleesch geprikkeld te worden tot verzet, en zelf te grijpen naar vleeschelijke wapenen. Dan kunnen ook zij uitkomen in wereldsche kracht, en dan kunnen ook zij zich vaak handhaven.

Dan is echter hun eere weg. De kracht van hun waarachtige leven is juist gelegen in hun geloof en in hun lijdzaamheid, die hoogste en schoonste menschenkracht die aan den levenden God zijn eere geeft, op Hem wacht, Hem verwacht, en in zelfverloochening en zelfoverwinning het eigen lot en leven geheel stelt in zijn hand, tot uitvoering van zijn Raad en Welbehagen.

Die schoonste, hoogste menschenkracht moge veracht worden, toch breekt haar glans, de glans van het waarachtig geloof en van de waarachtige godsvrucht, in het eind voor menschenoogen door. En over alle hoogheid der menschen komt op des Heeren tijd, in zijn weg en door zijn daden, zegepralend de uitvoering van den Raad en het Welbehagen des Heeren. De Heere doet zijn Woord.

Saul had het Woord des Heeren verstooten en was van den Heere verworpen; zijn koninklijk huis was door den Heere afgesneden van den troon Israëls. En David was de verkorene des Heeren, om Israëls koning te zijn; door Davids huis zou de Heere zijn troon in Israël handhaven en verheerlijken.

Het scheen echter langen tijd geheel anders. David werd verstooten en vervolgd, en Saul was machtig en deed al zijn believen. Dit is David vaak bitter geweest, en het heeft ook zijn vleesch wel gestoken; het heeft hem menigen strik gespannen, en meermalen is David in gevaar geweest om zich in eigen weg te sterken. Toch heeft David door de genade des Heeren volhard in zijn geloof en in zijn lijdzaamheid. Hij heeft zijn hand niet tegen Saul gekeerd. Hij heeft liever onrecht geleden. Hij heeft gewacht en gehoopt op den Heere; hij heeft den Heere verwacht; hij is den Heere gevolgd, en hij heeft Hem gediend.

Toen is op Gods dag Saul gevallen op Gilboa, en Sauls huis is naar Gods rechtvaardig oordeel ook in Jonatan getroffen. David heeft hierover echter niet gejuicht, maar in oprechtheid geweeklaagd.

Abner heeft Isboset, Sauls zoon, tot koning verheven, ondanks Davids zalving door

Juda's stam te Hebron; en David heeft in trouw te Hebron den scepter gevoerd, maar Isboset's val heeft hij niet gezocht.

De Heere zelf heeft toen Davids troon bevestigd, en den troon van Isboset heeft Hij in het hart en bewustzijn van zijn volk verzwakt. Het bleek almeer, dat Sauls huis in Israël geen nieuwen wortel kon schieten, ook niet door Abners invloed.

Zelfs Abner gingen hiervoor eindelijk de oogen open. In vleeschelijk overleggen heeft toen Abner aanraking met David gezocht; en hij heeft zijn positie voor de toekomst zoeken te redden, door de oudsten van Juda's stammen aan te raden, Davids koningschap boven dat van Isboset te kiezen. Zoo zou het koningschap over heel Israël door Abners bemiddeling aan David overgaan. David heeft echter hierbij geen aanbiedingen gedaan; hij heeft de vrijwillige beslissing van Israëls stammen afgewacht en zijn eer als gezalfde des Heeren en als geloovig dienstknecht des Heeren gehandhaafd.

Toen is Abner door Joabs verraad omgekomen. Maar David heeft alle gemeenschap aan dezen gruwel geweigerd. Hij heeft Abner als een groote in Israël beweend en hem met eere begraven. En hij heeft van Isbosets verzwakking door Abners dood geen misbruik gemaakt, om den ondergang van zijn weerp partijder te zoeken, of zich nu aan Israëls stammen aan te bieden.

Abners val had Isbosets macht geheel gebroken en alle zelfvertrouwen aan Isboset ontruikt. Isbosets handen werden slap, en heel Israël werd benauwd verlegen met dien koning. Behalve in Isboset leefde Sauls huis nog voort in Mefiboset, een zoon van Jonatan, die echter bij zijns vaders dood op vijfjarigen leeftijd door een val van zijn voedster, die met hem vluchtte, kreupel werd. Deze kreupele Mefiboset was nu een knaap van twaalf jaar; met hem kon Israël daarom niets aanvangen. En tegen Isboset begon het verraad op te komen. Twee mannen, die oversten van benden waren in Isbosets dienst, Baëna en Rechab, beide zonen van Rimmon, een Benjaminit, mannen dus van Sauls stam, besloten van Isbosets zwakheid misbruik te maken en Davids gunst te zoeken. Onder den valschen schijn, als moesten zij ten behoeve hunner benden zorgen voor het vervoer van tarwe uit de koninklijke voorraadsschuren drongen zij binnen in het koninklijk verblijf, tot waar Isboset om de hitte van den dag den middagslaap genoot. Daar hebben zij verraderlijk hun koning gedood.

Zoo nam de regeering van Sauls huis in Israël een einde door gruwelijk verraad en lagen sluipmoord, uit Sauls eigen stam opgekomen. Isboset en zijn regeering gingen zoo ten gronde. Het rechtvaardig oordeel des Heeren werd hierin uitgevoerd.

David heeft echter aan den ondergang van Sauls huis ook in Isbosets dood geenerlei deel gehad. Integendeel, David heeft de misdaad, waardoor Isboset werd omgebracht, koninklijk gewroken.

De moordenaars van Isboset hadden zijn hoofd afgehouden. Ze waren met dat hoofd van Isboset weggevlucht, voortijlende heel den dag en heel den nacht, totdat ze zich veilig waanden binnen Juda's stamgebied. Zoo kwamen ze in Hebron en lieten zich tot David brengen. Voor hem onthulden zij den buit, dien zij aanbrachten. Ze boden dien buit aan David aan als het hoofd van Sauls zoon, Davids vijand, die Davids ziel zocht; en ze verklaarden vromelijk, dat de Heere alzoo aan David volkomen wraak over Saul en diens zaad gegeven had. Op Davids gunst en loon was nu hun hoop, nadat ze hadden verhaald, hoe ze Isboset doodden.

Alle vreugde bleef echter aan David vreemd bij het vernemen van den gruwel, waardoor Isboset zijn einde vond. Erkennende, dat de Heere zijn ziel uit alle benauwdheid verlost had, was Davids hart bewogen over de misdaad, waardoor Sauls zoon omkwam. En David zwoer wraak over die misdaad. Hij herinnerde, hoe hij den man had doen doodden, die op bodeloon hoopte door aan David te melden, hoe de doodelijk gewonde Saul door hem zijn einde vond; en hij sprak in toorn over de veel grootere misdaad dezer goddelooze mannen, die een weerloozen onschuldige op zijn slaapstee verraderlijk hadden vermoord; hun bloed zou David van de aarde wegdoen. Zoo heeft David dan ook

gedaan; hij heeft de moordenaars van Isboset onverwijld doen doden; hun handen, waarmee ze hun misdaad pleegden, en hun voeten, waarmee ze naar David vloden, liet hij afhouden, en hun lichamen liet hij publiek ophangen bij den vijver te Hebron. Maar Isbosets hoofd liet David begraven in Abner's graf.

Abigail moge met David te Hebron beleefd hebben den dag, waarop David ontroerd was over den ondergang van Sauls huis en waarop hij de laatste eer aan Isbosets overblijfsel bewees. Zij had eenmaal tot David gesproken op den woestijnweg: "het zal geschieden, als de Heere mijn heer naar al het goede doen zal, dat Hij over u gesproken heeft, en Hij u gebieden zal een voorganger te zijn over Israël, zoo zal dit u, mijn heer, niet zijn tot wankeling noch aanstoot des harten, te weten, dat gij bloed zonder oorzaak zoudt vergoten hebben, en dat mijn heer zichzelf zou verlost hebben; en als de Heere mijn heer weldoen zal, zoo zult gij uw dienstmaagd gedenken." Die dag was thans gekomen; David mocht vrede hebben, dat hij zich geen verlossing door eigen hand had gezocht; en hij mocht met zijn Abigail, gedenkende haar edel en trouw woord, in zielseenheid en dankbare aanbidding de weldaad des Heeren smaken.

Zoo kwam David ook voor zijn volk met eere uit de beproeving, die zoo lang over hem ging. Hij droeg voor heel Israëls oog het teeken van de zalving des Heeren, ook daarin, dat van zijn weg en zijn daden de edele glans van de vreeze des Heeren uitstraalde.

Hierin is David voor Israël geweest en gebleven de koning in zijn schoonheid. En hij is hierin al het volk des Heeren in alle beproeving en nood, maar ook in alle uitredding en in macht en eere, ten exempel.

ISRAËLS KONING. [2 Sam. 5:1-5]

Alzoo kwamen alle oudsten Israëls tot den koning te Hebron, en de koning David maakte een verbond met hen te Hebron voor het aangezicht des Heeren, en zij zalfden David tot koning over Israël.

2 Samuël 5:1-5.

Israël en David, ze behooren bijeen.

Israël, het verkoren volk des Heeren, om het volk zijns eigendoms en zijner openbaring te zijn, zijn Koninkrijk in de wereld der volken onder de Oud-Testamentische bedeeeling. En David, de echte Israëlitische ziel, de man naar Gods hart, van edelen aanleg en hooge begaafdheid, door den Heere uitverkoren, begenadigd en gezalfd, om Israël ten koning te zijn; om Israël op te heffen uit zijn vernedering, en het als volk onder de volken een plaats der eere te geven; om den Heere in Israël te dienen en te openbaren, en om Israël als volk des Heeren te doen uitkomen. Totdat in Davids troon en huis zou worden vastgemaakt het verbond des Heeren met Israël en de belofte van het Koninkrijk der genade voor alle geslachten der aarde.

Ze behooren bijeen, Israël en David. En ze zijn één, lang voordat ze in hun eenheid uitkomen, of zichzelf van hun eenheid bewust zijn. Ze zijn één in Gods Verkiezing en in zijn Raad. En ze zijn één in het werk der genade des Heeren in Israël. Sinds Samuël op Hanna's gebed door den Heere gegeven werd, om als verkoren dienstknecht des Heeren het ingezonken en wegzinkende Israël te redden uit zijn versmading door de vernieuwde openbaring des Heeren in Israël, is de weg des Heeren in zijn volk op de eenheid van Israël en David als Israëls koning gericht. Ja sinds in de dagen der richters Rut, de Moabitische, door den Heere aan Israël toegevoerd en onder de toejuiching van Betlehem aan Boas gegeven werd, kwam het geslacht op, dat Israëls hope droeg en Israëls lossing van den Heere in David en in Davids huis zou brengen.

Israël en David, ze waren een. Allereerst in Davids bewuste leven. Sinds Davids jonge leven zich in de ontsluiting zijner rijke ziel den Heere en zijn volk wijdde. Ze waren één in Davids zielsbewustzijn onder de werking van den Geest des Heeren, sinds Samuëls hand David zalfde. Sinds Davids diepe ontroering tegenover het hoonen der slagorden van den levenden God door Goliath van Gat; en sinds Davids heldenmoedig optreden tegen den vermetelen Filistijn.

Tóen, bij het vallen van Goliath, is David ook aan Israël geopenbaard en heeft Israël voor het eerst zijn eenheid met David gevoeld en uitgezongen. Sedert is David één geweest met Israël, als aan Sauls hof Jonatans ziel aan Davids ziel verbonden werd, en als in Sauls dienst David als hoogstaand krijgsman de oorlogen des Heeren voor zijn volk voerde.

Eén waren David en Israël, als David het voorwerp werd van Sauls wrevel en van Sauls vervolging. Om zijn eenheid met Israël en om zijn roeping voor Israël heeft David geleden voor zijn volk; en het lijden van zijn volk heeft hij geleden in de nooden zijner ballingschap. Altoos is David zijn volk trouw gebleven in zijn omzwervingen door de woestijnen, en zelfs in zijn noodlottig wonen te Ziklag onder het schild der Filistijnen. En Israëls hart heeft, ondanks alles, met David geleefd, gelijk Abigail dit aan Israëls held tusschen de woestijnbergen heeft vertolkt. Ja, niet alleen in Juda, maar in alle stammen Israëls heeft het hart van Israël voor David geslagen, zoodat reeds in Davids woestijnleven, bij zijn verblijf in Ziklag, en sedert Israëls laatsten strijd onder Saul bij Jizreëls vlakte, vele helden Israëls uit alle stammen zich aan David hebben verbonden (1 Sam, 22:2; 1 Kron. 12:1-22).

Sinds Sauls val heeft Israëls hart voor David als Israëls koning gesproken. Daarom ook,

al bogen de noordelijke stammen door Abners invloed onder Isbosets bewind, het koninkrijk van Sauls zoon kon in Israël niet bestaan; het werd noodzakelijk immer zwakker, wijl David te Hebron over Juda regeerde. Door zijn koninklijk optreden te Hebron is David steeds meer in het hart van heel zijn volk geopenbaard. Er was daarom plaats bij de oudsten van Israëls stammen voor Abners raad, om met David een verbond te maken en Davids koningschap te erkennen.

Toen deed de Heere Abner en Isboset wegvallen. Israëls stammen waren nu vrij van Sauls huis. En, moge het dan nog even geduurd hebben, als een eenig man zijn toch weldra de vertegenwoordigers van al de stammen Israëls tot David te Hebron gekomen, om zich aan David als hun koning te verbinden en hem als Israëls koning te huldigen.

Hierin hebben Israëls oudsten bewust gehandeld. Zij zijn zich Israëls eenheid met David als Israëls man en koning bewust geweest. Zoo hebben ze gesproken: "zie, wij, uw gebeente en uw vleesch zijn wij." Ze hebben uitgesproken, wat in hun hart geleefd heeft in al de jaren van Sauls wrevel tegen David: "daartoe ook tevoren, toen Saul koning over ons was, waart gij Israël uitvoerende en inbrengende." En ze hebben erkend de zalving des Heeren over David, de openbaring des Heeren aan David, en de leiding des Heeren met David, om Israël ten koning te zijn: "ook heeft de Heere tot u gezegd; gij zult mijn volk Israël weiden, en gij zult tot een voorganger zijn over Israël."

Zoo hebben al Israëls oudsten dan te Hebron met David als hun koning voor het aangezicht des Heeren een verbond gemaakt: en zoo hebben zij David tot koning over geheel Israël gezalfd.

En in deze handeling der oudsten stemde geheel Israël mee. Al wat weerbaar was in Israëls stammen aan beide zijden der Jordaan huldigde David als koning te Hebron. "Met een volkomen hart" gaf heel Israël zich in eenheid aan David als zijn koning over. Onder het gejuich veler duizenden uit heel Israël is David zoo te Hebron als Israëls koning uitgeroepen en gehuldigd. En al het volk in het land vereerde David met geschenken en juichte in het gejuich van Hebron mee (1 Kron. 12:23-40).

Israëls oudsten maakten een verbond met David voor het aangezicht des Heeren, en zoo zalfden zij David tot koning over Israël.

Dat wil allerminst zeggen, dat zij een verdrag met David maakten, waardoor hij voortaan koning was bij de gunst des volks, en dat hij in zijn koningschap aan den wil des volks was gebonden. Het wil ook niet zeggen, dat Israël en David zich over en weer op een soort Constitutie of Grondwet aan elkaar verbonden. Volk en koning verbonden zich over en weer en namen elkander aan *voor het aangezicht des Heeren*, erkennende hierin den Heere als Israëls God en Koning; erkennende, dat de Heere Israël en David als volk en koning aan elkander verbond; en erkennende de ordinantie en het Woord des Heeren voor de verhoudingen van koning en volk in Israël, gelijk de Heere tot Israël had gesproken door Mozes en door Samuël (Deut. 17:14 vv; 1 Sam. 12:13 vv).

David was koning over Israël bij de gratie Gods, gelijk alle koningen en overheden over alle volken; en hij stond daarbij, als koning over Israël, in de zeer bijzondere positie en onder de zeer bijzondere roeping, die voor Israël als volk des Heeren, als het Koninkrijk des Heeren, golden, en die golden voor Israëls koning als dienstknecht des Heeren in het volk, dat de Heere Zich verkoren had.

Dit neemt echter geenszins weg, dat de Heere David en Israël ook tot kennis, tot bewuste kennis gebracht heeft van zijn wil in dezen; en dat Hij hen over en weer gewillig gemaakt heeft, om bewust elkaar zóó aan te nemen als de Heere hen aan elkaar gaf; en om zich met eigen wil en woord zóó aan elkaar te verbinden, als de Heere wilde en gesproken had, dat ze aan elkaar verbonden zouden zijn.

Zoo maakten Israël en David dan een verbond voor het aangezicht des Heeren. Zij verbonden zich aan elkaar met hun woord op het Woord des Heeren.

Ook nu is daarom het bewust kiezen en aanvaarden van elkaar door volk en Overheid niet tegen den wil van God. De Heere God leidt het zelf daarheen, dat volk en Overheid

elkaar bewust erkennen en kiezen. Ze mogen zich daarbij aan elkaar verbinden op een Constitutie of Grondwet, mits ze daarin hun verhouding niet bepalen naar hun willekeur maar naar den wil en de openbaring Gods. En ze hebben dan ook recht, over en weer naleving der voor Gods aangezicht aangegane heilige verbintenis te vorderen.

In de eenheid van Israël met David komt stellig als in een schaduw de eenheid van Christus met zijn Gemeente uit. Die eenheid is van eeuwigheid in Gods Besluit. Zij komt echter tot openbaring in den tijd. Christus wist en weet Zich één met zijn volk in zijn menschheid, in zijn vernedering, en in zijn verhooging. De zijnen zijn één met Hem. Die eenheid komt voor hun bewustzijn uit door zijn openbaring op aarde. Het geloof erkent die eenheid. En door het geloof geeft al het volk des Heeren zich aan Hem als zijn volk over, erkennende den wil van God in Christus Jezus over al de zijnen. Zijn gebeente en zijn vleesch zijn wij. En Hij heeft ons als onze Koning en Zaligmaker verlost, om zijn volk te zijn. Zoo maakt ook het geloof een verbond met den Heere Jezus Christus. En zoo wijdt zijn Gemeente zich in leven en sterven aan Hem als zijn eigendom toe.

Lang kan de band, die Christus aan ons en ons aan Hem verbindt, verborgen blijven. Lang kan die band van eenheid worden weerstaan en miskend. O zooveel, zoo velerlei machten en ellenden, kunnen het uitkomen van die eenheid tegenwerken. Toch laat die eenheid zich al krachtiger gelden. Totdat alles juichend onze eenheid met Christus uitroept.

Wat de Heere verbindt, dat is verbonden. Geen Satan of wereld of zonde, geen verdrukking en geen ellende, zijn in staat, zulk een band, dien de Heere gelegd heeft, te breken. Maar zulk een eenheid moeten we ons dan ook bewust worden. Ze moet krachtig gaan werken in ons leven. En ze moet eindelijk door ons worden erkend en uitgesproken; ze moet door ons vastgemaakt worden in ons woord en verbond.

Zoo komt, wat God wrocht, ten volle in het licht. En zoo juicht het tot zijn eer.

DE STAD DES GROOTEN KONINGS. [2 Sam. 5:6-16]

En de koning toog met zijn mannen naar Jeruzalem tegen de Jebusieten, die in dat land woonden.

2 Samuël 5:6-16.

De Heere heeft Israël en David aan elkander verbonden; Hij heeft David geleid tot den troon, en in Davids verheffing als Israëls koning heeft de Heere mede de verheffing van Israël gegeven. Met Davids verheffing tot Israëls koning staat het uitverkoren volk des Heeren als uit de dooden op. De nevel, die zoolang Israël drukte, breekt. Israëls stammen komen tot één. Levensgejuich, omdat de Heere zijn volk bezocht, gaat met den naam van koning David over al de wegen Israëls uit en keert van de bergen en uit de dalen naar Hebron terug. Israël zal weer Israël zijn, ja het zal nu Israël zijn, als nooit tevoren. Het zal nu als volk wonen in zijn land en zich in zijn eenheid en kracht openbaren.

Ja, zoo zal het. Want in Davids verheffing is de Heere opgestaan in Israël, om in zijn volk zijn Raad uit te voeren en Zich in Davids regeering als in het historisch moment, dat Hij Zich bijzonder koos, te openbaren.

De Schrift stelt dan ook, na het verhaal van Davids verheffing tot koning Israëls, aanstonds in feit na feit vast, hoe de Heere Davids Koninkrijk in Israël bevestigde. Die feiten zijn de verheffing van Jeruzalem tot stad van David en hoofdstad van Israël; de zegepraal van Israël over de Filistijnen; het brengen van de Ark des Verbonds naar Jeruzalem, waardoor Jeruzalem de stad des Heeren, de heilige stad werd; het verbond des Heeren met David en diens huis; en de overwinning van David op al Israëls vijanden. Dan beginnen echter de schaduwen over Davids huis te dalen door de zonden van David en van zijn kinderen; toch houdt de Heere in Davids huis, in Jeruzalem en daarmee in Israël zijn Verbond.

Jeruzalem wordt de stad van David en van Israël. Dit is het eerste feit, waarin de Schrift de bevestiging van het koninkrijk van David en de verheffing van Israël onder zijn scepter vaststelt.

Neen, niet allereerst richtte zich Davids blik naar Israëls vijanden. Gelijk David te Hebron zijn regiment over Juda's stam had vastgemaakt niet door roemruchtige daden naar buiten, maar door de eigen levensbanden in zijn stam te sterken en het hart van zijn volk te treffen en te trekken door zijn edel bewind, zoo zocht David na zijn zalving door al de stammen Israëls allereerst een middelpunt van kracht en eenheid tot verheffing, samenbinding en sterking van heel zijn volk.

Niet in Hebron, niet in Juda wilde David zijn troon houden. Hij wendde zijn oog naar de stad, die op de grenzen der stammen van Benjamin en Juda lag, en die daarom allen najver tusschen den stam van Saul en dien van David zou uitsluiten.

Die stad was Jebus of Jeruzalem. Tot heden toe was die stad nimmer door Israël aan de Kanaänieten ontruikt. Zoowel in de dagen van Jozua als in die der richters, ja tijdens Samuël en onder Saul, was Jebus in de handen der Jebusieten gebleven. Al werd Jebus steeds door Israël als Jeruzalem genoemd en geroemd, het bleef voor Israël tot op den tijd van Davids zalving een vreemde stad. Van het Noorden, van het Westen, van het Oosten en uit het Zuiden trok deze stad altoos weer Israëls oog. Gelegen op zijn bergen, op Sions top, 750 M. boven zeepil, moest Jeruzalem immer Israëls bliken boeien als Kanaäns schoonst gelegen en sterkste stad. Maar het moest ook Israël wonden, wijl het, schier onneembaar sterk, in handen bleef van den Kanaäniet. Reeds had Israël zich aan dezen toestand gewend, het zag op tegen de steile rotsen en hooge muren, die zich boven de diepe dalen ten Westen, Zuiden en Oosten van Jeruzalem verhieven; en het droeg als een noodlot de Jebusieten, de eigenaars van hun geroemde stad.

Deze stad nu te grijpen, aan Israël te geven, en als Israëls stad te verheffen, daarop ging het zinnen van David uit. De koning sprak eindelijk het woord, dat hem als Israëls held voor al zijn volk deed uitkomen en dat in het hart van heel Israël vallen moest: Jeruzalem moest worden de stad van David en van Israël! Met dit woord heeft David de geestdrift en den heldenmoed van zijn volk gewekt. En David heeft zijn helden beziel tot groote daden, en ze geleid op Sions top.

Hoe hebben de Jebusieten David bespot, als zij zijn vermetel opzet verstonden. Jeruzalem was immers *de* stad van Kanaän, het bolwerk der Kanaänieten, onneembaar sterk. In Jeruzalem bleef de Kanaäniet meester in zijn erfland en liet hij den Israëliet vreemdeling en bijwoner. Daarom ja zou Israël het land der belofte pas in bezit hebben, zoo het Jeruzalem binnentrok; maar daarom ook mocht de stad op Sion nooit in Israëls handen vallen. Wat "blinden en lammen" op de muren, die de rotsen omhoog afsloten, zouden, — zoo roemden de Jebusieten, — voldoende zijn, om David en diens mannen uit Jeruzalem te weren.

Zóó hebben de Jebusieten gespot. David is echter voor dien spot niet teruggeweken. Hij heeft zijn helden geprikkeld, om zich aan de rotsen te grijpen en omhoog te werken, tot waar de watervallen uit de rotsen braken en de kamp om muren en bergtop met bang levensgevaar tegen de pijlen-schietende en bergsteenen-werpende Jebusieten kon worden gevoerd. Die "blinden en lammen" der Jebusieten moesten om Davids wil worden gegrepen, en uitgeworpen uit hun sterkte.

Niet te vergeefs heeft David zijn helden beziel. Wat na David slechts Babel en Rome na groote inspanning vermochten, dat heeft David als de koning Israëls met zijn helden volbracht; hij heeft Jeruzalem ingenomen en van de burcht Sion zich meester gemaakt. Sions hooge vlakte heeft hij gemaakt tot de stad Davids. Hij heeft onder groot gejuich van zijn volk Jeruzalem aan Israël gegeven, en daarmee pas Kanaän in werkelijkheid doen zijn het land van het volk des Heeren. Hij heeft op den westelijken rotskant Millo gemaakt tot het kasteel van Jeruzalem, en van Millo uit heeft hij Jeruzalems muur in nieuwe kracht gebouwd.

Zoo was David groot voor zijn volk; en hij werd immer groter in Israëls oog als de gezegende van den Heere, den God der heirscharen Israëls. Met Jeruzalems bezit is Israël gekomen tot bewustzijn van zijn kracht als het verkoren volk des Heeren, gezegend onder Davids scepter. In beginsel zegepraalde Israël hierin over al zijn vijanden. Met het Koninkrijk des Heeren waren al Gods beloften Israëls deel. De roem van David en van Israël ging van Jeruzalem uit tot over Israëls landgrenzen. Hiram, de koning van Tyrus, bood weldra de gezochte hulp, zoodat voor David op Sions berg in Davids stad een paleis verrees van Libanons cederen. Daar heeft David als Israëls koning getrouwd en gewoond. Zijn hof heeft ook plaats geboden aan de vrouwen, die hij ook uit Jeruzalem aan het getal zijner vrouwen toevoegde. De zede van het koningschap, gelijk het Oosten die opdrong, is David in dit opzicht niet te boven gekomen. Toch heeft de Heere in Jeruzalem Davids huis in een groot getal van zonen gebouwd. En gelijk Israël zich in David roemde als het gezegende volk des Heeren, zoo zag David, dat de Heere zijn troon bevestigd en zijn koninkrijk verheven had "om zijns volks Israëls wil."

Jeruzalem, de stad des grooten konings. Zoo was het reeds in Davids dagen. En zoo werd het immer meer, Israël tot troost en hope. Zoo werd het, toen de Ark des Heeren naar Jeruzalem werd opgevoerd, en toen later de tempel des Heeren in Jeruzalem verrees. Reeds in Abrahams dagen was deze plek onder Melchizedeks priesterlijken scepter door den Heere verkoren; David heeft Jeruzalem voor Israël en Israëls hart voor Jeruzalem geopend; maar de Heere zelf heeft door Zijn Geest en Woord Jeruzalem voor het geloof van het ware Israël onthuld, het geheim van Jeruzalems schoonheid en sterkte, van Jeruzalems beteekenis als de heilige stad des Heeren.

Totdat de schaduwen over Jeruzalem dalen. Allermeest in de verwerping en kruisiging van den Christus. Dan echter wordt juist ook het geheim van Jeruzalem onthuld, de schoonheid en de sterkte van de heilige stad des Heeren, waarin Hij bezocht en verlossing teweeg gebracht heeft voor zijn volk. In Jeruzalem openbaart zich dan de

opgewekte Christus aan de zijnen. Van hier uit vaart Hij ten Hemel op, de Koning in den troon van David. Hier stort Hij uit den Heiligen Geest. Van hier doet Hij zijn Evangelie uitgaan naar de einden der aarde. Dan valt 't aardsche Jeruzalem in zijn beteekenis weg.

Toch blijft Jeruzalem de troost, de sterkte en de hope van al Gods volk. Het Jeruzalem, dat boven is, aller geloovigen moeder. De vrije, heilige, zalige stad, waarin al Gods beloften verzekerd zijn. Als een bruid voor haar bruidegom, zoo daalt Jeruzalem uit den hemel. Van verre richten de blikken van al Gods volk zich naar Jeruzalem heen. De heilige stad des Heeren, de stad des grooten Konings, bekoort het worstelende leven van heel het Israël Gods. Van het Noorden, van het Oosten, van het Westen, van het Zuiden, — Jeruzalem vertroost, verblijdt, verrukt al wie door het geloof in de hope leeft.

En deze bekoring straalt van Jeruzalem uit als het gouden licht, dat al ons strijden en lijden, al ons leven en lieven, al ons verlangen en al onze hope, met goudglansen doopt, en heel onze levenserve maakt tot het land, dat juicht in al de beloften van den Heere onzen God.

DER FILISTIJNEN MACHT GEBROKEN. [2 Sam. 5:17-25]

Als nu de Filistijnen hoorden, dat zij David ten koning over Israël gezalfd hadden, zoo togen alle Filistijnen op, om David te zoeken.

2 Samuël 5:17-25.

Toen de Heere David en Israël tot elkander bracht, David verhief tot koning over geheel Israël, en daarmee ook Israël zijn volk ophief uit de vernedering, — toen verhieven zich ook de Filistijnen, Israëls vijanden.

De Filistijnen hadden Israël in het land der belofte geplaagd en vernederd van de dagen der richters af. Bij den val van Eli's priesterlijk huis zegepraalden de Filistijnen over Israël en namen zelfs de Ark des Verbonds, die uit Silo in Israëls leger was opgevoerd. Die Ark des Verbonds hadden de Filistijnen wel moeten terugzenden naar Israël om de plagen, die de Heere onder de Filistijnen zond. Toch bleven de Filistijnen Israël drukken en benauwen. Totdat de Heere door Samuël aanvankelijk verlossing gaf.

Onder Sauls regeering kwamen echter de Filistijnen weer tegen Israël op. Toen is David als de verkorene des Heeren en als Israëls held aan Israël geopenbaard in den tweekamp met Goliat; en daarmee is David ook geopenbaard aan de Filistijnen. Wijn Saul echter David verwierp, werd de macht der Filistijnen toen niet duurzaam gebroken. Neen, maar David werd als de verworpene van Saul en als Israëls balling vazal der Filistijnen door zijn afhankelijkheid van Achis, koning van Gat, bij wien hij toevlucht zocht, en door zijn wonen in Ziklag. Toen is de macht der Filistijnen gerezen. Eindelijk konden zij tot in het Noorden van Israëls erfgebied doordringen en in den slag bij Gilboa Saul en Israël doodelijk treffen.

De Filistijnsche macht drukte toen zwaar op Israël. Van Isboset, Sauls zoon, door Abner's invloed tot koning uitgeroepen, kon geen krachtige weerstand tegen de Filistijnen uitgaan. En David, die te Hebron als Juda's koning regeerde, keerde zijn zwaard niet tegen de Filistijnen; hij liet Israëls vijand onaangetast, gelijk hij in het gebied der stammen Israëls buiten Juda niet ingreep; met Juda's trouw stelde hij zich tevreden, totdat Israël tot eenheid gekomen zou zijn, al begeesterde hij Juda's schutters door zijn klaagzang over den smaad van Gilboa. De Filistijnen lieten daarom ook David met rust; zij hadden reden om hunnerzijds niets te doen, wat Israël en David tot elkander kon brengen; de gedeeldheid van Israël en de verzwakking van Sauls huis, waren hun genoeg.

Anders werd het echter, toen Davids koningschap Israël niet meer verzwakte maar juist Israël ophief in nieuwe kracht. De tijding, dat Israëls stammen zich met David verbonden en hem tot koning over geheel Israël uitgeroepen en gezalfd hadden, prikkelde de Filistijnen om bij vernieuwing tegen Israël het zwaard te wetten. Zeer wel beseften de Filistijnen, dat in de eenheid van David met Israël de verheffing van het gehate volk vaststond. En toen nu David als Israëls koning zijn berustende houding van Hebron varen liet, optrok tegen Jeruzalem, en die sterke stad, Kanaäns middelpunt, voor zijn volk veroverde en sterkte, toen trokken de Filistijnsche legerscharen tegen Israël op, om zich, zoo het mogelijk ware, van David meester te maken of Davids macht in Israël te breken.

David sterkte zich in Sions burcht en wachtte de Filistijnen af. Van het Westen kwamen zij tegen Jeruzalem op. Ze drongen echter niet tot de muren en rotsen der sterke stad door. Die rotswanden daalden in het Zuidwesten af in het diepe Hinnomdal, dat ook aan de andere zijde door een bergrug afgesloten werd. Achter dien bergrug breidde het bredere dal-Refaim zich westwaarts uit; en in dit dal sloegen de Filistijnen hun legerkampen op. Hier zouden ze voorhands standhouden. Israël in Jeruzalem's nabijheid hun macht doen ondervinden, een mogelijke uitval van David uit Jeruzalem afwachten,

en voorts zich over hun nadere krijgsplannen beraden.

Toen heeft David als Israëls koning, als gezalfde des Heeren, door priesterlijke bemiddeling naar den wil des Heeren gevraagd. Moest hij uittrekken tegen de Filistijnen? Zou de Heere hen geven in zijn hand? Het antwoord des Heeren was niet twijfelachtig. Ja, David moest onverwijld uittrekken tegen de Filistijnen, en de Heere zou de Filistijnen door hem slaan.

Zoo is dan David met zijn legermacht uitgetrokken, zeker zoo bedekt mogelijk, maar ook met het besliste doel om de Filistijnen onverwijld aan te grijpen, overeenkomstig den last des Heeren. Het diepe dal om Jeruzalem onttrok Davids leger aan het oog der Filistijnen, die achter den bergrug in de vallei der Refaïeten lagen. Maar die bergrug sneed David zelf ook van elke aanraking met de Filistijnen af. Toch is David dien bergrug niet omgetrokken. Behoedzaam is hij met zijn legermacht uit het dal Hinnom naar de berghoogte opgeklommen; en toen dalend aan de andere zijde heeft Davids leger zich als een stroom, die door een kloof der bergen heenbrak, op het leger der Filistijnen geworpen. Met Davids wapenkreet, door heel Israëls leger herhaald "de Heere heeft mijn vijanden voor mijn aangezicht gescheurd als een scheur der wateren" is de legermacht der Filistijnen uiteen geslagen. "Baäl-Perazin", plaats der doorbraak, zoo werd sinds deze plek genoemd.

De Filistijnen vloden; hun godenbeelden, in het dal opgesteld, Israël ten hoon, lieten ze vluchtend achter; ze moesten die prijsgeven, zóó noodzakelijk was hun vlucht. Zoo vielen deze godenbeelden Israël in handen, symbolen van de vernedering der Filistijnen onder Israël, gelijk eenmaal Israël onder de Filistijnen vernederd werd, toen de ark des Verbonds des Heeren in der Filistijnen handen viel. Israël heeft de godenbeelden in het dal Refaïm verbrand, en het is zich daarbij juichend bewust geweest van zijn zegepraal op de Filistijnen (1 Kron. 14:12).

Deze zegepraal, in het dal Refaïm begonnen, is dan ook onder Davids scepter sinds voortgegaan, totdat Israëls koninkrijk onder David vast stond en de naam der Filistijnen in Kanaän uitgeroeid was.

Spoedig volgde toch op de eerste poging der Filistijnen een tweede. Na hun wilde vlucht onder den schrik des Heeren, die bij Davids doorbreken van de berghoogte op hen viel, hebben de Filistijnen zich ten slotte weer verzameld. En ze zijn eindelijk weer teruggetrokken naar de plek, vanwaar ze verjaagd waren. Uit dit dal Refaïm zouden ze toch hun raadslag tegen Israël uitvoeren. Tegen den overval van de hoogte waren zij nu gewaarschuwd, en ze konden naar die zijde hun maatregelen tot beveiliging nemen.

Weer vroeg David in Jeruzalem den wil des Heeren. Maar thans gaf de Heere geen bevel tot onverwijld aangrijpen der Filistijnen. Neen, David moest niet andermaal met zijn leger de berghoogte beklimmen. Hij moest nu in wijden cirkel om het dal Refaïm heentrekken tot naar het zuidwaarts afbuigende dal der moerbeziënboomen of pijnboomen, bakaboomen, waar de zonnehitte schroeide, en waar Jeruzalem door de vóórliggende dalen en bergen aan het oog onttrokken was (verg. Ps. 84:7). In zekeren zin moest David hiermee Jeruzalem prijs geven; het Filistijnsche leger lag nu tusschen Davids legermacht en Jeruzalem. Hier in dit moerbeziëndal moest David met zijn leger standhouden, verborgen voor den vijand, en hier moest hij wachten op het teeken, dat de Heere hem toezegde. Een geruisch zou daar gaan door de toppen der boomen, als van een leger, dat optrok; dat zou voor David het teeken zijn, dat de Heere vóór hem heentooog tot overwinning; dan moest hij onverwijld optrekken en de Filistijnen aanvallen van de zijde, die geheel buiten hun vermoeden lag.

Zoo is het ook geschied. Eerst hingen aemechtig en geruischloos de takken en het loof der bakaboomen in het benauwende dal. Maar, na lijdzaam wachten, daar ruischte het plotseling met kracht door de boomtoppen. David trok op; hij bereikte het dal van het Filistijnsche leger; hij greep zijn vijanden aan, sloeg ze, joeg ze noordwaarts voor zich uit, en vervolgde hen door de dalen, de hoogten op, al verder, en westwaarts in de richting naar de zee, tot Gezer toe.

Zoo heeft de Heere door David als Israëls koning de macht der Filistijnen gebroken, Davids troon bevestigd, en Israëls koninkrijk verheven.

Tegen het Koninkrijk des Heeren op aarde onder Oud- en Nieuw-Verbond, in heel zijn bedoelen en optreden, en in al zijn verhoudingen, in al zijn leden, in heel de openbaring des Heeren, die dit Koninkrijk brengt, in heel het werk des Heeren, dat het uitvoert, en in heel het leven uit God, dat er de inhoud en het geheim van is, komt de vijandige macht uit Satan en zonde en wereld altoos weer op. En met de verheffing der genade gaat de verheffing der vijandschap gepaard. De Heere zelf heeft die vijandschap geordineerd; en Hij beheerscht haar. Maar Hij geeft ook aan zijn Koninkrijk de zegepraal over den boozen vijand. Echter alleen in zijn weg. In gehoorzaamheid aan Hem. Naar zijn Woord.

Dit moge het geloof verstaan!

In de volheid des tijds is de groote strijd volstreden en de overwinning behaald door Jezus Christus onzen Heer. Daarom zullen we overwinnen door het geloof. Maar dan immers in de wapenrusting des geloofs, in de wapenrusting Gods. En zoo onze voeten daarbij geschoeid zijn met de gewilligheid des Evangelies, om den Heere te gehoorzamen naar zijn Woord.

VOOR DEN NAAM DES HEEREN. [2 Sam. 6:1, 2]

En David maakte zich op en ging heen met al het volk, dat bij hem was, van Baälim-Juda, om van daar op te brengen de Arke Gods, bij dewelke de Naam wordt aangeroepen, de Naam des Heeren der heirscharen, die daarop woont tusschen de cherubim.

2 Samuël 6:1, 2.

De grootste daad, waardoor David Israël als het volk des Heeren uit zijn vernedering tot zijn eere heeft opgeheven, is niet geweest de vereeniging van Israëls stammen onder zijn koninklijken scepter, noch de verovering van Jeruzalem om hoofdstad des rijks te worden, noch de zegepraal over de Filistijnen, maar is geweest het opbrengen van de Ark des Verbonds des Heeren naar Jeruzalem.

Israël was het volk des Heeren. De Heere had dit volk uit Abraham, Izak en Jacob verwekt, om zijn eigendom te zijn uit alle volken der aarde.

Alle volken moesten den Heere toebehooren, Hem als hun God kennen, eeren en dienen. Of liever, de menschheid in haar eenheid moest den Heere als haar God kennen en dienen, leven bij en in zijn licht, Hem tot eere, Hem toegewijd.

Maar door de zonde had de menschheid zichzelf verdorven; ze was in de eerste wereld wel tot eenheid gekomen maar in ongerechtigheid; ze had de aarde verdorven voor Gods aangezicht; en ze was in den Zondvloed ondergegaan; de Heere had haar met de aarde verdelgd.

Toen had de Heere in Noach, als een rijtje uit een afgehouden tronk, de menschheid op nieuw doen uitspruiten, en de aarde met haar in nieuwe verbindingen doen oprijzen. Hij had daarbij het menschenleven onder banden van inperking en bewaring geordineerd, daartoe de menschheid in de splijting der taal geestelijk uiteen doen gaan, en haar in volken en rijken onder overheidsmacht gebonden. En Hij heeft Zich toen een eigen volk in de volken verwekt, allen volken ten licht, ten voorbeeld, ten zegen. Hij heeft Zich een volk zijns eigendoms verwekt, om Zich in dit volk te openbaren; om in en door dit volk zijn Raad op bijzondere wijze uit te voeren; om zijn Naam in dit volk te doen wonen. Dit volk heeft Hij Zich geformeerd, het uitgeleid uit Egypte, het gesteld in zijn verbond, het gegeven zijn Wet, het zelf als Koning geregeerd, en het ingebracht in het land, dat Hij Zich voor zijn volk eigende.

Zóó moest Kanaän Kanaän en Israël Israël zijn, door het wonen en regeeren des Heeren in zijn volk en in zijn land, en door het leven van Israël als bewust volk in eenheid, als een eigen volk onder de volken, maar als het volk des Heeren, in zijn Verbond, bij zijn openbaring, onder zijn regeering en tot zijn dienst en eer.

Bij de inneming van Kanaän heeft de Heere Silo verkoren tot zijn woning, de plaats van zijn Troon in Israël. Daar is de Tabernakel geplaatst en de altaardienst des Heeren geordend. Daar hadden Israëls stammen hun middelpunt en vandaar regeerde de Heere over zijn volk, gelijk in het Boek Jozua duidelijk uitkomt.

Toen volgde echter, na Jozua's dagen, het wegzwerfen van Israëls stammen op eigendunkelijke wegen: de verontreiniging van Israël onder allerlei vijandelijke macht; en de wederopheffing van Israël telkens nog, zij het ten deele, door de richters, die de Heere gaf.

In Eli's dagen echter was zelfs Silo verontreinigd. Daar stond nog de Ark des Verbonds des Heeren en het altaar van zijn dienst, maar daar woonde de ongerechtigheid in den priesterstand zelf. Totdat Israëls vermetelheid door de eigen priester-terhand de Ark des Heeren meevoerde in den kamp tegen de Filistijnen. Toen verliet en verwierp de Heere

Silo, en hij liet toe, dat de Ark in de handen der Filistijnen viel.

Wel heeft de Heere de Filistijnen met plagen bezocht, zoodat ze de Ark door zoogende koeien op een nieuwen wagen lieten wegtrekken naar Israëls grondgebied. In het huis van Abinadab op een heuvel bij Kirjat-Jearim heeft de Ark toen een schuilplaats gevonden, en zeventig jaren heeft ze daar als in ballingschap gestaan. In Nob, later in Gibeon, maar ook in andere plaatsen, is sedert een offerdienst onder priesterlijke verzorging opgekomen; en voorts werd allerlei particuliere religie in Israël geoefend. In dit alles echter kwam Israëls eenheid niet uit en kwam Israël niet uit als het volk des Heeren.

Door Samuëls dienst heeft de Heere zijn Woord weergebracht tot Israël en daarin zijn scepter over Israël doen uitgaan. Israël zelf heeft echter als middel voor zijn eenheid en zijn kracht gekozen het koningschap, zooals het in het gemeen in de volken en rijken der wereld bestond. Samuëls pogen om Sauls scepter te binden aan het Woord en den dienst des Heeren is op de vleeschelijke eigenwilligheid van den koning afgestuit. Zoo gingen dan sinds deze drie uiteen: de koninklijke scepter, het profetische woord en de priesterlijke dienst des Heeren; en de scepter, die de volkseenheid vorderde, keerde het zwaard tegen priester en profeet. Hiermee was Israël als volk des Heeren gebroken en was zijn eere als volk onder de volken weg.

Maar de Heere heeft David verkoren, begenadigd, gezalfd en geroepen, om Hem in zijn volk te dienen en Israël als volk des Heeren te brengen tot zijn eere. En David heeft de roeping van den Heere verstaan en ingewilligd met heel zijn ziel; en hij heeft haar uitgevoerd. In den naam des Heeren is Davids eerste optreden tegen den Filistijnschen reus geweest. Daarin is David aan Israël geopenbaard. Sinds vertegenwoordigt David tegenover Saul een eigen beginsel in Israël, een eigen beginsel van het koningschap en van politiek. David is als gezalfd des Heeren de dienstknecht des Heeren, om Israël het volk des Heeren te doen zijn. Hij heeft en houdt, ook in zijn ballingschap verbinding met den profeet en den priester. Hij komt slechts tot den troon door het Woord des Heeren, en hij laat zich in zijn koninklijk regiment door het Woord des Heeren leiden.

Daarom heeft David ook Israëls verheffing niet slechts gezocht door de twaalf stammen onder zijn scepter te vereenigen, door Jeruzalem als middelpunt en sterkte Israël ten hoofdstad te geven, en door de Filistijnen te verslaan. Neen maar het stond aanstonds bij David vast, dat Jeruzalem moest zijn *de stad des Heeren*. Daar moest de Ark des Heeren staan, waarop de Heere woont tusschen cherubijnen. Daar moest de Naam des Heeren wonen, zijn zelfopenbaring, zijn regeering, zijn majesteit en eere. Daar moest de Heere naar zijn Woord en Wet priesterlijk worden gediend. Daar moest Israëls heerlijkheid schitteren in de zelfopenbaring en in het Woord des Heeren, in de Profetie. Daar moest de Wijsheid haar licht uitstralen. En daar moest niet slechts Davids scepter verheerlijkt worden in de toewijding aan den Heere op zijn Troon, maar ook Davids eigen zieleharp, het leven van zijn dichtelijke ziel, moest daar in smeking, in aanbidding en in lof uitpsalmen voor den Heere. Dan zou Jeruzalem Jeruzalem en Israël zou Israël zijn. Maar dan ook zou David David wezen, Israëls koning, de dienstknecht des Heeren.

Zoo heeft David dan de raadslag van zijn hart aan zijn volk ontdekt. Hij heeft de priesters en de Levieten gezocht. Hij heeft, — zij het ook na eenig oponthoud door het ongeval van Uza, — de Ark des Heeren met eere opgevoerd naar Jeruzalem. Daar had David voor de Ark des Heeren een tent ingericht. Daar heeft hij de Ark achter de gordijnen doen stellen. Daar heeft hij den priesterdienst geordend en het offer doen branden, al liet hij ook den Tabernakel te Gibeon. Daar heeft David ook den heiligen zangersdienst ingesteld (1 Kron. 13-16). In Jeruzalem heeft sinds bij de Ark des Heeren ook de Profetie gewoond. Daar zijn de heilige Psalmen geboren en vermenigvuldigd. Daar is de Tempel der eere voor den Heere verrezen. Daar heeft de Wijsheid, uit Israël geboren, haar gouden appelen in zilveren geheelde schalen gelegd. Daar is Israël Israël geweest. En daar heeft David zijn leven geleefd koning-dichter-profeet Israëls, dienstknecht des Heeren, Israëliet, begenadigde ziel, die zich ontsloot voor God.

Wat is het lichaam zonder de ziel? en wat is de ziel zonder haar geestelijk leven? Zoo is

heel het menselijk leven overgegeven aan den dood en de ontbinding, aan het verderf, zonder den band van dit leven aan God; zonder de religie.

Daarom kon de wereld der volken in de oudheid niet bestaan zonder Israël; en daarom moest Israël in ontbinding ondergaan, zoo de band der samenbinding niet erkend werd in den Heere en in zijn dienst. Maar daarom ook is David geweest Israëls groote koning, door wien Israël Israël is geworden, wijl hij geen koningschap gekend noch gewild heeft, geen volkseenheid en geen volksgrootheid, dan alleen in wijding en toewijding aan den Heere.

Zeker, hierin is geopenbaard, dat de Kerk des Heeren geen Kerk kan zijn dan alleen in toewijding aan den Heere.

Maar hierin schijnt ook het licht over volken en tronen. In de schaduwen van Heidensche donkerheid dient de scepter enkel om volken en rijken uitwendig in stand en in eenheid te houden en te verheffen; toch kon ook daar de band en de wijding aan de, zij het ook ontaarde, religie nimmer ontbreken. Waar het licht des Heeren door zijn Woord uitstraalt, daar is echter alle menschenconscientie in alle levenstaak gehouden, om den Heere naar zijn Woord te dienen. Dit geldt ook voor troon en scepter. Alle regeering en wetgeving, die slechts uitwendige volkseenheid en bloei van het natuurlijke leven beoogt, randt het recht en de eere Gods aan in het leven der volken, en geeft dit leven over aan ontbinding en ondergang. Zonder de religie, zonder het Woord Gods, zonder den openbaren dienst van God, moet het leven vergaan.

Neen, de kroon is het niet, die dit alles moet uitvoeren. Daarvoor heeft de Heere zijn Kerk, zijn Woord, zijn Geest, en alle particuliere genade, die Hij uit den Christus schenkt en werken doet. Maar de scepterdrager heeft te hooren naar het Woord Gods; en hij heeft de eere Gods en het heil van het volk te zoeken en te dienen, door zich ook aan het Woord Gods en de religie dienstbaar te stellen, en door de eereplaats in het centrum van het leven te bieden aan den Naam des Heeren.

En alle leven zoek met David het centrum, waar het ligt. Zalig wie voor zijn eigen leven het centrum vindt in den Heere, uit wien en door wien en tot wien alle dingen zijn!

DIENST VAN DEN HEILIGE. [2 Samuël 6:3-15]

Als zij nu kwamen tot aan Nachon's dorschvloer, zoo strekte Uza [zijn hand] uit aan de Arke Gods, en hield haar, want de runderen struikelden.

Toen ontstak de toorn des Heeren tegen Uza, en God sloeg hem aldaar, om deze onbedachtzaamheid; en hij stierf aldaar bij de Arke Gods.

2 Samuël 6:3-15.

De dienst en verheerlijking van den Heere, den eenigen en waarachtigen God, is het hoogste doel van het menschenlijk leven, waaraan al het andere ondergeschikt en dienstbaar zijn moet. En daarin is ook de eer en het heil van het menschenlijk leven alleen begrepen.

Daarom is ook de dienst en verheerlijking van den Heere het hoogste doel der algemeene en der bijzondere genade des Heeren, het hoogste doel der verlossing en der openbaring Gods. Hiervoor zijn de volken door God geordend; hiervoor is Israël uitverkoren en in het Verbond des Heeren gezet; hiervoor is Israël het volk des Heeren onder de volken; hiervoor is heel de ordening en het leven van dat volk met al zijn instellingen en rechten. Hiervoor is ook het koningschap der volken, en hiervoor is het koningschap ook in de instellingen des Heeren in Israël opgenomen; hiervoor is David geroepen en gezalfd en koning Israëls geworden.

David heeft zich dan ook aan dezen wil en aan deze bedoeling des Heeren in Israël dienstbaar gesteld. Hij heeft zijn koningschap gelegd aan de voeten des Heeren; den wil des Heeren voor zijn koninklijke regeering heeft hij gezocht en gevolgd. Hij heeft Israëls eenheid gezocht, maar opdat Israël in die eenheid volk des Heeren zou zijn naar Israëls bijzondere begenadiging en roeping. Jeruzalem heeft David geëigend als hoofdstad voor Israël, maar om stad des Heeren te zijn, dienstbaar aan den Naam des Heeren. En in Jeruzalem heeft David daarom de Tent des Heeren ingericht, om den Tempel des Heeren voor te bereiden; en hij heeft de Arke Gods met eere naar Jeruzalem opgevoerd.

In de eere en den dienst des Heeren is echter geen plaats voor *menschenlijke willekeur*.

God is God. Hij wordt van menschenhanden niet gediend en geëerd als iets behoevende. Hij is geen voorwerp van menschenlijke gunst. Het is voor menschen een gunst, een genade, dat zij den Heere mogen dienen; dat zij tot zijn licht mogen ingaan en zich daarin aanbeddend mogen nederbuigen. Er is daarom geen waarachtige dienst en vereering van God dan in den weg zijner genadige openbaring, van zijn wil en wet en ordening.

De dienst des Heeren is *heilig*, gelijk Hijzelf; en heilig zijn ook de weg en de wijze, waarop die dienst Hem moet worden gebracht. Alle willekeur in den dienst van God, alle menschenlijke eigenwilligheid in de religie is zonde. Die willekeur eert God niet, maar schendt zijn eere en onteert Hem.

Daarom is alle dienst van God allereerst gebonden aan zijn openbaring, aan zijn Woord. Van alle menschen en in alle menschenlijk leven, ook in het leven van volken en koningen, moet de Heere daarom gediend worden, *gelijk Hij in zijn Woord bevolen heeft*. En alle dienst door God geordineerd in en voor het menschenlijk leven is daartoe verordend en moet daartoe strekken, dat de Heere door zijn menschen naar zijn Woord gediend wordt. (Art. 36 Ned. Geloofsbel.)

Niet genoeg kan hierop ook vooral in onzen tijd de nadruk gelegd worden. Wie dit niet verstaat en erkent, die kent en eert den waarachtigen levenden God niet.

Alle filosofeeren over religie, om daarmee het menschenlijk leven te maken en schoon te

maken, is ijdelheid; alleen het waarachtig vragen naar God en zijn Woord, naar den weg des Heeren, om het leven tot dien weg te roepen en te leiden, is Gode welbehagelijk en heeft de belofte van zijn zegen.

Het komt in het kennen en dienen van God aan op de erkenning van zijn *heiligheid* d.i. van de hoogheid, heerlijkheid, aanbiddelijkheid, maar daarmee ook van de afzonderlijkheid en absoluutheid van zijn God-zijn. Tot zijn poorten in te gaan met aanbidding en lof, niet willekeurig en niet half-willig, maar vreugdevol het aangezicht gewend naar den ondoorgrondelijken lichtglans van het eeuwige Wezen, van God die God is, de éénige Volzalige volheerlijke Fontein van alle goed, — dat alleen is de eere en de vreugde der waarachtige religie.

Israël is daarom in den dienst des Heeren gebonden aan zijn heilige Wet; alle leven buiten Gods Wet brengt verderf over Israël; maar alle ingaan tot den heiligen dienst des Heeren in wegen van willekeur doet in Israël Gods heiligheid in donderen bliksemvlammen uitbreken, die den willekeurige slaan met een doodelijken slag. Zoo is het den zonen van Aäron vergaan, die, buiten het van God zelf gegeven heilige altaarvuur om, op eigen vuur hun reukwerk voor den Heere wilden branden. En zoo heeft ook de heiligheid des Heeren een doodelijken slag geslagen bij het opvoeren van de Arke Gods naar Jeruzalem door David, Israëls koning.

De Heere had Levi's stam uit Israël verkoren en gegeven, om Hem in zijn heiligen dienst in den Tabernakel en bij het altaar te dienen. Hij had daarbij Aärons geslacht tot den priesterdienst aangewezen, en de gemeene Levieten den priesters tot hulp gesteld, bepaald ook voor de verzorging van den Tabernakel en van de heilige gereedschappen. En voor de Ark des Heeren had de Heere verordend, dat die niet zou worden aangeraakt maar bij het vervoer door de Levieten aan de hiervoor gegeven handboomen zou worden gedragen,

De Filistijnen, handelend naar hun eigen gebruiken, hadden na de verovering van de Ark des Heeren deze naar Israël teruggezonden op een nieuwen wagen, door zogende koeien getrokken. Toen nu David met Israël de Arke Gods uit het huis van Abinadab bij Kirjat-Jearim naar Jeruzalem liet vervoeren, werd hiervoor ook een nieuwen wagen gemaakt en gebruikt. Door Abinadab's zonen, Uza en Ahio, zou deze wagen geleid worden.

Ahio ging voor den wagen uit; David en zijn volk begeleidden den wagen en speelden voor het aangezicht des Heeren met allerlei muziekinstrumenten; en aan Uza was voorts de zorg voor de Ark opgedragen. Zoo zou het gaan naar Jeruzalem. En zoo ging het, tot op een oogenblik de runderen struikelden en de ark dreigde te vallen van den wagen. Toen greep Uza de Ark aan en hield de Ark. Maar toen ook sloeg de heiligheid des Heeren Uza, die willekeurig handelde met de Ark des Heeren; Uza viel dood bij de Ark neer.

Ontzetting greep al het volk aan. Alle harpen en fluiten en cimbalen en trommelen zwegen. Voorbij was de geestdriftvolle actie voor den dienst des Heeren. En Davids ziel was diep ontroerd, omdat de Heere in deze handeling Israël geslagen had. Neen, de Ark kon zóó niet naar Jeruzalem. Ze werd ondergebracht in de nabijzijnde woning van Obed-Edom.

Zoo eindigde de blijde optocht met de Ark des Heeren. In drie volgende maanden bleef de Ark in Obed-Edoms huis, en ze bracht een rijken zegen des Heeren aan Obed-Edom. Toen heeft David besloten, zijn voornemen om de Ark naar Jeruzalem te brengen uit tevoeren. Maar toen is de Ark gedragen door de Levieten. Het offer is ontstoken bij den uitgang der Ark uit Obed-Edoms huis. En met vreugde-gejuich en bazuingeklank met zang en dans voor het aangezicht des Heeren, is toen de Ark des Heeren door David en Israël naar Jeruzalem gebracht en neergezet in de heilige Tent. Met offeranden en lofzangen is de Heere toen bij zijn heilige Ark in Jeruzalem geëerd en gediend. En zoo is Jeruzalem geworden de heilige stad des Heeren.

Bij herhaling heeft de Heere in gewichtige momenten, waarin Hij zijn wil met betrekking

tot zijn heiligen dienst te kennen gaf en zijn volk tot zijn dienst verwaardigde, alzoo zijn heiligheid tot ontzetting der zielen geopenbaard. Zóó openbaarde Hij Zich op Sinaï. Zóó heeft Hij in de woestijn Korach en de zijnen getroffen. Zoo heeft Hij Achan doen steenigen bij het innemen van Jericho. Zoo heeft Hij later Ananias en Saffira getroffen in de eerste Christelijke Gemeente. En zoo heeft Hij David en Israël getroffen bij het opvoeren van de Ark des Heeren naar Jeruzalem.

Hiermee heeft de Heer alle willekeur, met betrekking tot zijn heiligen dienst in Jeruzalem, alle willekeur ook van het koningschap met betrekking tot dien dienst, geoordeeld. Ten voorbeeld voor David en voor alle volgende tijden.

En tot voorbeeld ook voor ons.

De Heere roept en verplicht alle menschen in alle diensten, om Hem te eeren en te dienen, en om zich aan zijn dienst dienstbaar te stellen.

Dit wil daarom echter allerminst zeggen, dat het koningschap tot eiken dienst des Heeren geroepen is; en veel minder, dat het daarin naar willekeur handelen mag. Het koningschap heeft een eigen taak, waarin het den Heere heeft te dienen en waarin het aan den dienst des Heeren dienstbaar heeft te zijn. Het heeft in de zaken des Heeren niet te heerschen maar te dienen. Het heeft de Kerk des Heeren te eerbiedigen en te dienen in haar bijzondere taak. En het heeft de eigen taak, door den Heere aan het koningschap toebetrouwd, uit te voeren in erkenning van Gods heiligheid, en daarom naar het Woord des Heeren.

En ditzelfde geldt voor alle mensch in elke levenstaak. Religie, dienst van God, moet niet iets in het leven zijn, een stuk van ons leven, dat we Gode wijden, maar heel ons leven moet zijn religie, dienst van God. En in dien dienst van God moet onze ziele Gods heiligheid kennen en Hem daarom dienen naar zijn Woord alleen.

Wat zouden wij menschen ook God dienen, tenzij Hij ons daartoe verwaardigt en daarom zijn heiligen wil ons te kennen geeft! Zonder Gods Woord is onze religie slechts zonde, die door zijn heiligheid getroffen zal worden!

O, wat al willekeur stapelt dan in onzen tijd zonde op zonde, waar des Heeren heilig Woord niet wordt erkend, maar eigenwilligheid, eigenwillige religie ook, naar menschelijk goedvinden met en in het leven handelt. Heel die handeling is zoo Gode tot oneere, hoezeer ze ook meent Gode een dienst te doen. En ze brengt daarom ook het leven geen behoudenis aan.

Ga dan al des Heeren volk bij zijn Woord tot het licht van zijn heiligheid in, om den Heere naar zijn heiligen genadigen wil te aanbidden, te eeren en te dienen; om te gelooven, te belijden, te leeren en te leven *naar Gods Heilig Woord alleen*.

DAVID EN MICHAL. [2 Sam. 6:16-23]

Maar David zeide tot Michal: Voor het aangezicht des Heeren, die mij verkoren heeft voor uw vader en voor zijn gansche huis, mij instellende tot een voorganger onder het volk des Heeren, over Israël, ja ik zal spelen voor het aangezicht des Heeren. Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzoo en zal nederig zijn in mijn oogen, en met de dienstmaagden, waarvan gij gezegd hebt, met deze zal ik verheerlijkt worden.

2 Samuël 6:16-23.

Het was feest in Davids hart, als hij de Ark des Heeren opvoerde naar Jeruzalem, feest in heilige zielestemming.

Davids ziel doorleefde en genoot de vervulling van de begeerte, die zoo diep uit zijn binnenste was opgekomen, hem zoo machtig had aangegrepen en heel zijn hart en gedachte vervulde. Israël werd opgeheven uit zijn vernedering, het kwam tot eere in zijn land en in zijn stad Jeruzalem, tot eere onder Davids scepter. Ja, Israël kwam tot eere naar zijn roeping en verkiezing als het volk des Heeren. Want de Heere voer nu op in de Arke des Verbonds naar de stad zijner verkiezing en zijner eere, naar Jeruzalem, om daar te wonen in het midden van zijn volk, en om Zich daar te openbaren, om vandaar zijn volk te regeeren, en om Zich daar door zijn volk te doen dienen. Zoo zou Israël waarlijk Israël zijn in het midden der volken, en zoo zou de Heere naar zijn Verbond zijn belofte in en door Israël vervullen en zijn raad over alle volken uitvoeren.

Hierin werd vervuld Davids zielezucht, van zijn vroegere jeugd in hem verwekt, de zielezucht, die het leven van zijn leven was, zijn zielezucht voor zijn volk en voor den Naam des Heeren. En hierin werd vervuld de verkiezing, de zalving, de roeping en de belofte des Heeren over David. Want de Heere had David uit zijn vernedering geroepen, om alzoo voorganger te zijn over Israël en Israël zoo als volk des Heeren tot zijn eere te verheffen. De Heere had David geroepen voor de verheffing en de verheerlijking van zijn Naam. Saul en diens huis had de Heere verworpen en David had de Heere verkoren. Nu bloeide de kroon op Davids hoofd. Nu genoot David ten volle zijn verkiezing en begenadiging, — na zooveel vernedering en na zooveel lijden. Heel Davids ziel bloeide nu voor den Heere. Heel zijn ziel leefde nu in eenheid met zijn volk voor den Heere. Wat Israël ooit Israël deed zijn, dat leefde en bloeide nu in Davids ziel en zielestemming. De Heere zou nu wonen in Jeruzalem bij Israël, bij David, Israëls koning en voorganger; en David zou nu wonen bij den Heere in Israël, in Jeruzalem.

Zoo was Davids zielestemming. Met zijn volk voerde hij daarom de Ark des Heeren naar Jeruzalem op. Terwijl de Levieten de Ark des Heeren droegen en de priesters haar vergezelden voor den offerdienst des Heeren, ging David in het midden der volksschare in een eenvoudig linnen kleed, huppelende voor het aangezicht des Heeren. De Psalmen ontwaakten in zijn ziel. Al wat ooit jong en geheiligd in hem geleefd had, sprong fonteinend in hem op. De Geest des Heeren vervulde hem. En zijn houding en doen, waarin de verrukking voor en over zijn volk zich uitte, ontstak de schare mee in geestdrift. Het volk, het eenvoudige volk, mannen en vrouwen, jongelingen en jonge dochters, ze huppelden en juichten met David voor de Ark des Heeren.

Heilige Psalmen zijn toen uit David geboren, Psalmen Israëls, liederen Sions (1 Kron. 16:7-36; vgl. Ps. 15; 24; 68; 101; 132). Met brandoffers en dankoffers is bij de Tent, waarin de Ark des Heeren in Jeruzalem geplaatst werd, de Naam des Heeren geëerd. De koning heeft het volk in Jeruzalem opgeroepen, om den Heere met eigen mond te loven. Hij zelf heeft zijn volk gezegend in den Naam des Heeren. En Hij heeft dezen dag der eere tot een feestdag gemaakt in de huizen van zijn volk, door aan ieder broodkoek en vleesch en wijn te doen uitdeelen.

Toen is David teruggekeerd naar zijn eigen huis.

Daar wachtte hem Michal, zijn vrouw, de dochter van Saul. Zij kwam David bij zijn intreden in zijn huis tegemoet. Maar hoe anders was haar stemming dan de zijne!

Michal hield van David met een natuurlijke vrouwenliefde. Zijn verschijning had haar bekoord. Zijn heldenhart had haar vereering gewekt. In Sauls vijandschap tegen David had Michal nooit gedeeld. Zij was in natuurlijken zin goed en trouw voor David geweest. En ze verheugde zich in zijn verheffing tot koning van Israël.

Maar Davids geestelijk leven deelde Michal niet, al deelde ze tot op zekere hoogte zijn nationale geestdrift. Het diepste van Davids ziel was haar vreemd, zijn innerlijk geheiligd-zijn aan den Heere, zijn geestelijke hartstocht voor den Heere, zijn nederig diep zich-één-gevoelen met zijn volk als het Israël des Heeren; met de eenvoudigsten in zijn volk, die den Heere vreesden. Michal begeerde David voor zich; zij begeerde zijn liefde voor haar; en zij wilde hem slechts zien als koning in zijn koninklijke grootheid en hoogheid, zooals zij als Sauls dochter die verstond.

Het geestelijk zieleleven van David was daarom bij Michal niet veilig; dat verrukte haar niet; daar kende zij geen zorg voor, en daaraan had zij geen gemeenschap.

Michal had er dan ook geen oogenblik aan gedacht, David te vergezellen bij het opvoeren van de Ark des Heeren naar Jeruzalem, en mede te juichen voor het aangezicht des Heeren. Haar hart was in dit opzicht vreemd aan het Israëlitische leven. Zij gevoelde zich de voorname vrouw, de dochter van Saul, de koningin. En zij gevoelde voor David als den koning. Tegen het opvoeren der Ark naar Jeruzalem zal Michal dan ook geen bezwaar gehad hebben; ze kon deze handeling van den koning wijs hebben gevonden, goede politiek, en betamelijk ook in godsdienstig opzicht. Maar David moest daarbij dan uitkomen als de koning, in uiterlijke koninklijke waardigheid en praal; zijn koninklijke eere moest hij door die handeling verhoogen, zooals Michal dit verstond.

Michal had zich dan ook bij het inkomen van de Ark des Heeren in Jeruzalem aan het venster gezet, om de victorie en de glorie van haar David als koning Israëls te genieten en hem daarbij toe te juichen. Daar zag ze toen David in zijn nederig kleet, enkel dienstknecht des Heeren, midden inde volksschare, door geestdrift vervoerd met en voor zijn volk huppelende en jubelende voor het aangezicht des Heeren.

Toen maakte weerzin en afkeer zich van Michal meester. Haar held, haar David, de koning Israëls, was in haar oogen als een dwaas, die zijn hoogheid wegwierp, door zich met het gemeene volk één te maken en zich voor de oogen van het volk zoo aan te stellen. Michal verachtte David in haar hart; haar hart keerde zich af van David. Ze wendde haar oog dan ook af van den naderenden stoet. Ze verliet het venster.

Bij Davids huis heeft daarom alle teeken van Michals gemeenschap met David op dezen hoogen en heiligen dag ontbroken. En als, na de heilige ure bij de Tent des Heeren, de volksschare is weggetrokken om het feest in de huizen te vieren, en David zijn huis binnentreedt, om daar met de zijnen den Heere te loven en feest te houden, dan komt Michal hem bij den ingang spottende tegemoet, en ze hoont hem, dat hij zich als koning nu wel verheerlijkt heeft, door als een man van de straat zich zóó voor de oogen van het volk te kleeden en aan te stellen!

Zoo werd deze hooge dag in Davids leven verbitterd in zijn eigen huis. Daar, bij Michal, geen feest, geen heilige vreugde, geen gemeenschap voor zijn ziel. Daar slechts verachting, bitterheid en hoon.

Maar ook daar heeft David toen, hoe ook zijn ziele moest lijden, zijn huppelen gehandhaafd, en den Heere geëerd ook tegenover Michal, zijn vrouw. Hij heeft haar gezegd, dat hij er juist zijn eere in stelde, zóó opgetreden te zijn voor het aangezicht des Heeren als voorganger over het volk des Heeren. Hij heeft verklaard zóó te verstaan zijn roeping van den Heere, die Saul en zijn huis verworpen had en David tot voorganger Israëls had verkoren. En dat hij zijn koninklijke heerlijkheid juist stelde in de nederige gemeenschap met zijn volk als het volk des Heeren; met die dienstmaagden, van wie

Michal zoo verachtelijk gesproken had, wilde David als koning Israëls verheerlijkt worden.

Michal en David, — welk een tegenstelling op den schoonen dag van Jeruzalem's glorie! Hoeveel natuurlijk goeds en beminnelijks Michal moge gehad hebben, het waarachtige leven van Israël en van David deelde zij niet. Zij was voor de eigen grootheid en hoogheid, ook in het koningschap; en daarom kende zij ook niet de heilige liefde en ijver voor den dienst en de eere des Heeren, en de ware zielegemeenschap, die hieruit opkomt. Michal was hierin de dochter van Saul. Zoo kon ze David niet liefhebben in zijn diepste leven, in zijn geestelijk bestaan. Zoo kon ze hierin niet Davids echte vrouw zijn. En de Heere heeft Davids huis ook uit haar niet gebouwd. Ook in Michal is Sauls huis ondergegaan.

O, al het leven van den natuurlijken mensch verstaat niet het geestelijke; en het zoekt daarom altoos van het geestelijke af te trekken. Het verdraagt niet de waarachtige gemeenschap met God en de waarachtige gemeenschap der heiligen. Het vraagt slechts eigen voldoening en uiterlijke verheerlijking.

Maar hier tegenover moet dan ook het waarachtige leven uit God, al kost het vleesch en bloed en natuurlijke liefde, uitkomen in de besliste keuze, om juist dit ééne waarachtige te handhaven en met den Heere en zijn volk verheerlijkt te worden.

ZIELZUCHT IN JERUZALEM. [2 Sam. 7:1-3]

Zoo zeide de koning tot den profeet Natan: Zie toch, ik woon in een cederen huis, en de Arke Gods woont in het midden der gordijnen.

En Natan zeide tot den koning: ga heen, doe al wat in uw hart is, want de Heere is met u.

2 Samuël 7:1-3.

Er blijft een rust over voor het volk van God.

Dat wil ook zeggen, dat de ware geloovigen in zekeren zin in hun leven op aarde niet tot rust kunnen komen. Als Israël Kanaän binnentrekt, komt het in het land der ruste, maar om daar te ervaren, dat er nog een rust komen moet. Deze rust brengt de Christus; zij wordt gevonden door het geloof, maar ditzelfde geloof strekt zich in hope uit naar de rust, die komen moet.

Maar dit is immers in overeenstemming met den gang van het werk des Heeren in deze wereld. Het Koninkrijk Gods is er, en het komt; het is gekomen in en door den Christus, en de Kerk des Heeren moet al de eeuwen door en tot aan het einde bidden: "uw Koninkrijk kome!"

Draagt niet ook het natuurlijke leven op aarde door de gemeene genade Gods ditzelfde stempel? Het zucht, om te worden; en met het worden komt een nieuwe zucht op. Het idealisme ziet het ideaal, van geluk, van liefde, van geestesadel, van het goede; en wat het greep, dat dringt tot verder jagen, om het te mogen grijpen.

Niet anders is daarom ook het kenmerk van het ware geestelijke leven door de bijzondere genade Gods. Wel, dit leven komt op uit het zuchten des Heiligen Geestes naar de verheerlijking der Schepping in haar vervulling met al de volheid Gods. Daarom gaat deze zucht des Geestes uit naar de voortgaande openbaring en vervulling van den Raad des Heeren van stap tot stap. En het geestelijk leven begeert dan ook van den Heere met altijd nieuwe begeerten, Hem te mogen dienen.

Wat kwam Davids leven uit de diepte op! Zijn jonge ziel zon in eenzaamheid onder den hemel, om uit de snaren der harp de tonen te vertolken van haar gevoel, dat uitging naar God, en den dichtvorm der woorden te vinden tot aanbidding en lof voor den God des hemels en der aarde, die Israëls God was.

Altijd groeide sinds met schokken van worden dit geestelijk idealisme. De held wies in David, den herder, die zijn schapen redde van beer en leeuw. En de held wies in zijn Israëlitisch zieleleven voor zijn God en voor zijn volk.

Hoe was het Davids hooge dag, toen hij den smaad van zijn volk afwendde en de eere van den Naam des Heeren diende in het doodelijk treffen van den hoonenden Filistijnschen reus!

Wat heeft David sinds beoogd met zijn snarenspeel voor Saul!

Maar de zalving des Heeren was op hem. Daarom streed hij de oorlogen des Heeren. En daarom handhaafde hij zich voor den Heere en voor Israël als balling in de woestijnen.

Eindelijk werd David, na Sauls val, koning te Hebron. Doch niet om Saul in Israël te smaden; neen, maar om de wrake der helden Israëls te wreken in de hereeniging van zijn volk.

David zocht en vond Israëls stammen, de eenheid van Israëls koninkrijk; maar hij zocht toen aanstonds Israëls verhooging in Kanaän in de sterkte van Jeruzalem.

En hij zocht Israëls verhooging als volk des Heeren, de verhooging en verheerlijking van

den Naam des Heeren, van den Dienst des Heeren, van de regeering des Heeren over zijn volk, door het opvoeren van de Ark des Heeren naar Jeruzalem.

En toen de Ark des Heeren in Jeruzalem stond binnen de gordijnen der tent, toen daar de offeranden werden gebracht en de Psalmen juichten voor den Heere en smeekten voor Israël en voor de wereld, toen werd in het gedurig toegaan tot de Tent des Heeren, in het zoet verkeer en aanbeddend schuilen in de Hut des Heeren, Davids ziel bij vernieuwing begeerig en zuchtend in bezwijkend verlangen.

Het overblijfsel van den Tabernakel toefde nog te Gibeon. Ook op andere plaatsen in Israël rookten nog altaren voor den Heere. De eenheid in Israëls religie ontbrak zoo nog veelszins. En daarmee bleef ook de eenheid van Israël als volk des Heeren nog veelszins zwak. In Jeruzalem moest Israëls eenheid ten volle bevestigd worden! zoo zuchtte David's ziel. Naar Jeruzalem moesten alle stammen Israëls opgaan, om voor het aangezicht des Heeren te verschijnen, en zich in eenheid Israël te gevoelen! Daar alleen moesten de offers voor den Heere branden!

Die eenheid wilde immers ook de Heere. Zóó had de Heere het toch door Mozes in de woestijn bevolen en in zijn heilige Wet verordend. Zóó had Hij het door Jozua te Silo doen instellen. Nu de Heere zelf zijn goedkeuring gegeven had op het brengen van de Ark des Verbonds naar Jeruzalem, nu was ook Jeruzalem de plaats, die de Heere verkoren had, om zijn Naam daar te doen wonen. Nu was Jeruzalem de stad des Heeren: en nu moest Jeruzalem daarom ook de stad des Heeren voor geheel Israël zijn.

In Jeruzalem moest Israëls eenheid bloeien, zijn eenheid met en voor den Heere. Daar moest het koningschap den Heere gewijd zijn met heel het leven van Israël. En daarom moest in Jeruzalem de eenheid gevonden worden van den koninklijken dienst met den priesterdienst en met den dienst der profeten. Des Heeren Wet en des Heeren Woord moesten uitgaan uit Jeruzalem!

Jeruzalem moest de stad der eere des Heeren in Israël zijn! David gevoelde zich in zijn zalving tot koning en voorganger Israëls als dienstknecht des Heeren geroepen om Jeruzalem zoo te verheffen. Neen, de Arke des Heeren mocht daarom in Jeruzalem niet in de gordijmentent blijven toeven, — een tempel der eere voor den Heere moest in Jeruzalem verrijzen, een Tempel der eere voor den Heere op zijn heiligen berg, waarin Israëls stammen moesten opgaan, om den Naam des Heeren te aanbidden !

Sinds is Davids ziel ontstoken voor dit nieuwe ideaal. Het laat hem geen rust dag noch nacht.

Davids ziel is hierin door den Geest des Heeren aangegrepen. Zij profeteert in wat zij ziet en zucht. Zij is hierbij in overeenstemming met de Wet des Heeren en met de voorgaande openbaring des Heeren in de historie van Israël; maar zij tast en grijpt daarbij toch naar nieuwen vorm, naar nieuwe vervulling en voortgang van de openbaring des Heeren. En zij zoekt daarom ook het profetische woord, dat deze nieuwe zielsgreep bevestigt als door den Heere gewild.

Zoo openbaart David zijn zielsgedachte aan den profeet Natan. Die valt haar bij. Straks keert Natan met het Woord des Heeren tot David terug. Toen bleek het, dat de greep van Davids ziel boven de maat zijner dagen uitging.

Wel werd die zielegreep van David door den Heere allerminst verworpen. Integendeel, wat David beoogde, was naar de bedoeling des Heeren, en het zou dan ook alzoo geschieden. Maar het zou niet geschieden in Davids dagen. Met David verkoos de Heere Davids zaad tot zijn dienst. In en door Davids zaad, waarover de Heere zijn belofte sprak, zou de Tempel der eere des Heeren in Jeruzalem verrijzen.

Hiermee werd Davids leven als dienstknecht des Heeren voor het Koninkrijk des Heeren bevestigd in zijn zaad. En sinds heeft Davids ziel geleefd in en voor den Tempel des Heeren, die in Jeruzalem verrijzen zou. De hoogere bloei, de hoogste hoogheid en schoonheid van het Koninkrijk des Heeren heeft sedert geleefd voor Davids zielsoog. Zijn zilver en zijn goud heeft David daarvoor bestemd. Zijn psalmen heeft hij

vermenigvuldigd, om den Tempel des Heeren daarmee te verheerlijken. Hij heeft op den troon in Jeruzalem zijn Heere gezien en aangebeden, God door God gezalfd, Priester-Koning tot in eeuwigheid, aan wiens voeten al zijn vijanden zouden onderworpen zijn en wiens Vrederijk de aarde vervullen zou. En in zijn einde heeft David nog aanbeddend profetisch dichtelijk begroet den Heerscher over de menschen, die als de zon over de aarde zou opkomen uit Davids geslacht (Ps. 45: 110, 72; 2 Sam. 23).

Zoo heeft ook na David de Profetie te Jeruzalem met den Heiligen Geest gezocht, gezocht en gesproken; om Israël, om den Heere, om den Tempel zijner eere!

En sinds Christus' vernedering in Jeruzalem en zijn verhooging in den Troon des Vaders, zucht de Gemeente des Heeren met den Heiligen Geest om de volheid en de heerlijkheid van den Tempel des Heeren.

Zalig, wie dit zuchtend leven deelt! Voor den Heere de Tempel zijner eere, en daarin de eenheid van al zijn volk, en de verheerlijking van zijn Naam en van zijn Woord op aarde!

Neen, voor hen, die deelen in deze zielezucht, is de rust op aarde niet. Elke nieuw en krachtig opkomende geestelijke zucht, om in het zoeken zijner eere den Heere in zijn Koninkrijk te dienen, dringt tot nieuwen zielearbeid, om de vervulling te zoeken, na te jagen, te grijpen. Om te worden, en om te mogen doen. Om te mogen zien het geschieden van het Woord des Heeren. Om zijn genadeheerschappij en het geschieden van zijn Woord uit te zien komen in nieuwe daden en in nieuwe vormen bij vernieuwde en verhoogde eenheid van zijn volk.

De vervulling gaat echter boven onze dagen uit. Ook voor ons dienen van den Heere is een grens gesteld. Maar het werk, waarvoor onze ziele zucht, gaat door. Het heilige geslacht is één. Zoo rijst de Tempel des Heeren. In altijd nieuwe zuchten wordt het waarachtige leven immer vruchtbaarder. En het profeteert met het Woord Gods den Tempel der eere des Heeren, — die komt!

IN HET VERBOND DES HEEREN. [2 Sam. 7:4-17]

Ook geeft u de Heere te kennen, dat de Heere u een huis maken zal.

2 Samuël 7:4-17.

Davids zielzucht voor den Heere in Jeruzalem is beantwoord door de openbaring des Heeren over David en over diens huis. Natan moest daartoe met het Woord des Heeren tot David terugkeeren.

De Heere herinnerde door zijn profeet aan David, hoe tot heden geen Tempel voor zijn Naam en dienst in Israël verrees. Slechts een Tent, de Tabernakel, was het huis des Heeren in zijn volk. Zoo had de Heere zelf het verordend.

Maar nu had Hij voor zijn Volk een anderen toestand doen intreden dan in den tijd, die voorbijging. De Heere had zijn volk opgeheven uit de vernedering. Hij had daartoe David verkoren. Van achter de schapen uit, uit de schaapskooi, had Hij hem genomen, om een voorganger te worden van des Heeren volk, van Israël. De Heere herinnerde David, hoe Hij met hem geweest was overal en in alle omstandigheden, die sedert Davids deel waren. De Heere had David verheven boven al zijn wederpartijders; al Davids vijanden had Hij uitgeroeid. Hij had David een grooten naam gemaakt. En met en door David had de Heere zijn volk verheven en bevestigd. Kanaän was nu waarlijk in Israëls bezit; met en door Jeruzalem was Israël in Kanaän vast geplant; de macht der Filistijnen was gebroken; Israëls koninkrijk kwam thans onder de volken in eere uit. De tijden waren voorbij, waarin telkens weer Israëls stammen uit hun erfgebied werden weggedreven, door allerlei vijanden verdrukt; dan gaf de Heere wel uitkomst door richters; maar thans heeft de Heere door David ruimte en kracht aan zijn volk gegeven, Israël in Kanaän bevestigd.

De Heere zal van nu voortaan voor zijn Koninkrijk het koningschap in Israël handhaven en Hij zal het handhaven in Davids huis, in Davids zaad; en daarin zal de Heere rust en duurzaamheid geven aan zijn volk. Aan David geeft en verbindt de Heere zijn belofte voor zijn volk. Met David maakt de Heere zijn Verbond en bevestigt daarin zijn Verbond met Israël. David zal over Israël, over het volk des Heeren, koning blijven al zijn dagen, tot hij in goeden ouderdom ingaat in zijn rust; maar dan zal Davids koninkrijk duurzaam blijven in zijn zoon en in zijn zaad. Die zoon van David zal den Heere een Tempel bouwen, en het koninkrijk van David zal dan in volle kracht en heerlijkheid door den Heere worden bevestigd. Dan zal in hooge kracht Israël het Koninkrijk des Heeren zijn en tevens het koninkrijk van Davids zoon.

In innige betrekking zal de Heere tot dezen zoon van David staan; de Heere zelf zal dezen Davids-zoon tot een Vader zijn, en deze zoon van David zal den Heere zelf zijn tot een zoon. Zoo hij misdoet, zoo zal de Heere zijn zonde wel over hem bezoeken, maar toch zal Hij zijn Koninkrijk in dezen zoon van David handhaven. Davids huis zal bestendig zijn en zijn koninkrijk en zijn troon zullen vast zijn tot in eeuwigheid.

Zoo bevestigt de Heere zijn trouw aan David en aan Israël, en daarin aan de menschheid, aan de wereld, waarvoor Hij Israël verkoren heeft.

Davids zielzucht voor den Naam des Heeren, en daarin en daarmee voor de verheffing van Israël als het volk des Heeren, heeft de Heere zelf verwekt. Hij heeft daarin verwekt de zielzucht van Israël, om naar zijn verkiezing en roeping het volk des Heeren te zijn. Hij heeft David tot Koning van Israël gemaakt en Hij heeft zoo Israël gebracht tot zijn eere in Kanaän. Toen is in Jeruzalem Davids zielzucht voor den Heere krachtiger geworden: Israël moet het Koninkrijk des Heeren zijn, en de Tempel des Heeren moet in Jeruzalem verrijzen! En nu geeft de Heere het antwoord op deze zielzucht van David en van Israël door de Profetie: Ja Israël zal het Koninkrijk des Heeren zijn, en het zal dit

zijn door het koningschap van David; de Heere bevestigt zijn Verbond met Israël door zijn Verbond met David; in Davids zoon, in Davids zaad, zal Davids troon bevestigd worden tot in eeuwigheid. Zoo zal voor den Heere de Tempel in Jeruzalem verrijzen. En zoo zal Israël zijn het Koninkrijk des Heeren. In de eenheid van den Heere met Davids zaad, als van den Vader met zijn zoon, zal de eere des Heeren op de aarde bloeien en het volk des Heeren zijn roeping ten goede van de volken der aarde vervullen.

Hiermee heeft de Heere door de Profetie zijn Woord gesproken, zijn Raad geopenbaard. Allereerst om Davids koningschap te bevestigen in Israël, en om op dat koningschap te drukken het stempel van de verkiezing en de genade des Heeren. Israël zal Israël zijn, het volk des Heeren, door Davids koningschap. David is inderdaad de man naar Gods hart; Davids zielzucht beantwoordt aan het hart des Heeren; die zielzucht van David is met de bedoeling des Heeren één; zoo zal dan de uitvoering van de bedoeling des Heeren tegelijk de vervulling zijn van Davids zielsbegeeren.

Maar die vervulling gaat boven Davids levensdagen uit. Davids geslacht, Davids huis, wordt daarvoor door den Heere geëigend en bevestigd op Israëls troon. De Heere zegt hiermee aan David een zoon toe op zijn troon. Door dien zoon van David zal de Tempel des Heeren te Jeruzalem worden gebouwd. En in dien zoon zal het Koninkrijk des Heeren in Israël tot groote kracht en heerlijkheid komen. Want Davids zoon zal bijzonder de gunsteling des Heeren zijn, de zoon des Heeren.

En verder, hooger, gaat de vervulling van Davids zielzucht, de uitvoering van de bedoeling des Heeren. De Profetie ziet die vervulling en spreekt haar door het Woord des Heeren uit. Zij schouwt in het Licht des Heeren, en ziet zijn Koninkrijk tot in eeuwigheid bevestigd en verheerlijkt als het koninkrijk van David, van Davids zaad, van Davids zoon, die de Zoon van God zal zijn. Zoo ziet hier de Profetie ook den Christus, Davids zoon, en zijn Koninkrijk, het Koninkrijk des Heeren, op den troon van David, op den Troon des Heeren. En daarin is de Profetie in Israël, daarin is het Woord des Heeren tot Israël, gelijk altijd, Messiaansch.

De waarachtige zucht van de aarde naar den Heere, naar zijn Koninkrijk, naar zijn verlossende en zaligende genade, gemeenschap en dienst wordt altoos van den hemel beantwoord. Die zucht heeft de Heere door zijn genade en zijn Geest verwekt van ouds, omdat in zijn Verkiezing, in zijn eeuwig Verbond de vervulling verzekerd was. En Hij heeft dan die zucht altoos beantwoord door de Profetie, door zijn Woord. Daarmee ontsloot Hij dan verder zijn Raad. Zoo schreed Hij tot de uitvoering en vervulling van dien Raad voort en wekte altoos nieuwe zielzucht. Totdat in de volheid des tijds de Christus kwam. Sinds zuchten de Geest en de Bruid: "kom!" En het antwoord van den hemel is immer bij het voortschrijden van het Koninkrijk des Heeren: "Ja, Ik kom!"

Ook onze zielzucht, door den Geest des Heeren naar zijn Woord verwekt, ontvangt een antwoord van den hemel door des Heeren Geest en Woord. In dit antwoord is de verrijking onzer ziele, haar verhooging in de gunst onzes Gods. Maar in dit antwoord is ook de vernieuwing onzer roeping voor den Heere en voor zijn Koninkrijk!

WIE BEN IK, HEERE, HEERE! [2 Sam. 7:18-29]

Wie ben ik, Heere, Heere! en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt! Daartoe is dit in uw oogen nog klein geweest, Heere, Heere! Maar Gij hebt ook over het huis uws knechts gesproken tot van verre heen!

2 Samuël 7:18-29.

De Heere heeft David verkoren en verheven om Israëls koning voorganger en leidsman te zijn en om zoo Israël als het volk des Heeren uit vernedering op te heffen en te brengen tot kracht en tot eere. En David heeft door de genade des Heeren, in overeenstemming met zijn verkiezing, in heel zijn opgroeien en opbloeien den Heere gezocht, om Hem te mogen dienen en eeren, om Israël als des Heeren volk te verheffen, en om den Naam des Heeren groot te maken.

Als David Israëls koning is te Jeruzalem, dan zint zijn ziel om Jeruzalem te doen zijn de stad des Heeren, waarin de Heere woont bij zijn volk, Zich aan en in zijn volk openbaart, over zijn volk als Koning regeert, en door zijn volk naar zijn Wet gediend wordt. Daarom bloeit dan Davids ziel in verlangen en voornemen, om den Heere een Tempel der eere in Jeruzalem te bouwen.

En dan openbaart de Heere weer door zijn profeet Natan zijn welbehagen, om Zich in Israël te verheerlijken, zijn Koninkrijk te doen uitkomen in eeuwige bestendigheid, en zijn Raad in Israël uit te voeren door David en door diens huis. Tot David komen daarmee de belofte en de profetie, dat zijn zoon den Heere in Jeruzalem den Tempel bouwen zal, en dat zijn huis op Israëls troon bestendig zal zijn.

Zoo staat David dan, in zijn zielsbegeeren één met de bedoeling des Heeren, geestelijk bloeiend in heel zijn innerlijk bestaan, in het volle heerlijke licht van den Raad, van het Welbehagen, van de genade des Heeren, waardoor het den Heere belieft Zich in Israël te openbaren en te verheerlijken en daarin Israël te verheerlijken als zijn volk, en dit alles mede door de duurzame verhooging en verheerlijking van Davids koningschap, van Davids huis en van Davids zoon.

In dit licht des Heeren, in deze bloeiende zielstemming, verheft David zich niet in vleeschelijken hoogmoed, in ijdelheid.

David gevoelt zich geenszins de man, door wien de Heere verhoogd en verheerlijkt wordt. Neen, hij gevoelt zich enkel de geringe, de begenadigde, die in zichzelf en in zijn geslacht niets is, maar die door de genade des Heeren is en wordt verhoogd.

Die genade mistrouwt David echter niet, en hij wijst haar niet af. Neen, hij vertrouwt haar, en hij aanvaardt haar door het geloof. Hij juicht in de genade des Heeren.

Zoo gaat David in tot de Tent des Heeren. Hij buigt zich daar in vernedering voor den Heere; en hij aanbidt daar in geloof, roemende de ontferming, de grootheid en de goedheid Gods.

De verheerlijking des Heeren ziet David door het geloof in de belofte en in de profetie, die tot hem kwam. Maar hij ziet in die verheerlijking des Heeren ook de verheerlijking van Israël, zijn volk, dat om des Heeren wil de liefde heeft van zijn hart. En hij ziet in die verheerlijking des Heeren ook de verheerlijking des Heeren ook de verheerlijking van zijn eigen huis.

In de verheerlijking des Heeren komt Israël voor David uit, en daarin komt ook voor hem uit de verhooging van zijn geslacht. Daarom aanvaardt David heel de belofte en profetie des Heeren in aanbidgend geloof, en hij geeft zichzelf en zijn geslacht aan dit welbehagen des Heeren geloovig over. David gevoelt zich het onwaardig voorwerp en werktuig, dat de Heere in zijn welbehagen verkoren heeft; hij gevoelt zijn volk, dat niets

is in zichzelf, maar dat door des Heeren verkiezing en genade het volk des Heeren is, door Hem uit Egypte verlost en in Kanaän verheven; en David wijdt zich met zijn volk, met zijn koningschap en met zijn huis den Heere toe, opdat de Heere zijn Naam groot make op aarde, zijn Woord volbrengende en zijn Raad uitvoere als de eenige waarachtige God.

Zoo heeft David aangebeden in de Tent des Heeren te Jeruzalem. Zoo heeft Davids ziel zich inniger vereenigd met het welbehagen des Heeren, zich bij vernieuwing den Heere gewijd, en zich dieper ontsloten voor den Raad en den Naam en het Koninkrijk des Heeren. En zoo is David naar den Raad, naar de verkiezing en door de genade des Heeren bij voortgang toebereid, om te zijn het werktuig des Heiligen Geestes, om te ontvangen, te kennen en in godverheerlijkende Psalmen aanbedend en profeteerend uit te spreken de openbaring van het geheim, het Messiaansch geheim van het Koninkrijk des Heeren in Israël en de komst van het Koninkrijk des Heeren voor alle volken en geslachten der aarde.

"Wie ben ik Heere, Heere! en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt! Daartoe is dit in uw oogen nog klein geweest, Heere, Heere! maar Gij hebt ook over het huis uws knechts gesproken tot van verre heen!"

In dit woord spreekt David uit de zielestemming, die de verkiezing, genade en belofte des Heeren in hem verwekte. In die zielestemming kon hij de hooge begenadiging, die voor de verheffing van zijn volk en voor het Koninkrijk en den Naam des Heeren over hem en zijn huis kwam, door het geloof aanvaarden, zich er aan wijden, en er dienstbaar aan worden.

Als later David zichzelf gevoelde en zich verhief in zijn koninklijke hoogheid, was zijn val nabij; maar toen de genade des Heeren hem verhief en zich in hem verheerlijkte, knielde zijn ziel in vernedering voor den Heere.

Zoo is het altoos geweest en zoo zal het altoos blijven in de heerschappij der genade des Heeren op aarde.

De verkiezing des Heeren tot zaligheid is een verkiezing ook voor zijn Koninkrijk, voor zijn dienst en voor de verheerlijking van zijn Naam. En in dien dienst voor de verheerlijking van den Naam des Heeren en daarom voor zijn Koninkrijk en voor zijn Woord is de verkiezing des Heeren weer onderscheiden. Patriarchen, profeten en apostelen deelen hierin met David en Mozes en met Israël als volk een bijzondere eere. En bijzondere eere van den Heere is ook het deel van hen, die voor de Kerk des Heeren en voor de volken der aarde op meer dan gewone wijze mogen dienstbaar zijn aan de verheffing, ontsluiting en vervulling van het Woord des Heeren. Hierin komt een bijzondere verkiezing des Heeren uit.

Alle verkiezing des Heeren nu komt uit in den tijd. Dit uitkomen van de verkiezing des Heeren in de levenden op aarde, gaat gepaard met hun begenadiging van den Heere. Hun ziele ontsluit zich dan voor den Heere en voor zijn Woord, voor zijn Koninkrijk, voor zijn dienst, en voor de eere van zijn Naam. De Heere doet hen zoo tot de vervulling van hun verkiezing ingaan. Hij ontsluit daarbij dieper hun ziele en hun zielsbegeeren voor Hem. En Hij ontsluit ook voor hen zijn verkiezing en roeping, zijn weg met hen en zijn welbehagen en wil over en voor hen. Deze heilige ontsluiting van het licht, het welbehagen en de roeping Gods over een menschenkind gaat nu echter noodzakelijk gepaard met zielevernedering en aanbiddende nederbuiging aan hun zijde. En zóó alleen dringen zij dieper door in het goddelijk licht en worden zij waarachtig tot den dienst hunner verkiezing geleid.

Zoo heeft Jesaja gesidderd: "Wee mij, ik verga!" Zoo heeft Jeremia tegen zijn roeping gebeefd: "Ach Heere! Heere!" Zoo heeft David aangebeden: "Wie ben ik, Heere! Heere!" En zoo hebben allen, die als uitverkoren vaten den Naam des Heeren moesten dragen, diep in ootmoed gebogen voor de heerlijkheid des Heeren.

De waarachtige genade des Heeren brengt nimmer vleeschelijke verheffing teweeg,

maar buigt altoos de ziele voor den Heere. Hierin is het kenmerk der waarachtige begenadiging, het kenmerk der heilige roeping van den Heere. Hierin is het kenmerk, waaraan we ons in ons zelfbesef te toetsen hebben.

Deze vernedering sluit echter de vrijmoedigheid des geloofs niet uit. Integendeel. Zij stemt juist de ziele, om zich zonder beding in geloof en aanbidding aan den Heere over te geven naar zijn roeping en verkiezing. In die roeping en verkiezing van den Heere komt de neergebogen ziele tot vrijmoedigheid en tot vrijheid. Zóó alleen wordt ze begenadigd en bekwaamd tot den heldenmoed des geloofs, en daarmee tot den dienst van het Koninkrijk, het Woord en den Naam des Heeren, vrij van alle menschenvrees en menschendienst. En zoo gaat zij in tot het rijke volle licht des Heeren, om Hem daarin te dienen naar zijn welbehagen.

IN BLOED EN VUUR. [2 Samuël 8; 10]

Ook maakte [zich] David een naam.

En de Heere behoevde David overal waar hij heentoo.

Alzoo regeerde David over gansch Israël.

2 Samuël 8; 10.

Door den Heere verkoren, begaafd, begenadigd en tot koning van Israël verheven, en den Heere toegewijd in zijn ontsloten hart, in zijn uitbloeiende gaven, in geloof en wil, in geestdrift en heldenmoed, in beleid en energie, heeft David Israëls stammen tot eenheid gebracht onder zijn scepter, Jeruzalem verheven tot Israëls hoofdstad en tot de stad des Heeren, Israël zelfbewust gemaakt tot bezitter van Kanaän, tot Israël onder de volken en in de historie der wereld, een eigen koninkrijk, het volk des Heeren. Zijn koningschap en koninkrijk, zijn scepter, zijn huis en zijn volk, heeft David als Israëls koning te Jeruzalem in heilige zielsdrift gewijd aan het Koninkrijk, den Naam en den dienst des Heeren. In dien weg heeft de Heere door de Profetie in Israël, in Jeruzalem, den Raad van zijn Welbehagen over David en Israël nader geopenbaard, over zijn Naam en Koninkrijk gesproken zijn Woord, en zijn Verbond in Israël vastgemaakt in het koningschap van David, van Davids huis, van Davids zaad.

David heeft zoo als dienstknecht des Heeren den Naam des Heeren verheerlijkt, Israël groot gemaakt, en zelf een ontsterfelijken naam verkregen.

Tot dit levenswerk van David behooren ook de oorlogen, door David als koning Israëls gevoerd, en in dit licht moeten ook die oorlogen door ons gezien worden.

Israël moest vrijgemaakt worden van de omliggende volken, die altoos weer Israëls rijksgedied bedreigden en die daarmee ook bedreigden het bestaan van Israël als het eigen volk des Heeren; die Israëls bestaan bedreigden door den geest des Heidendoms, door de afgoderij en de ongerechtigheid der wereld. De bedoeling des Heeren met Israël was van Israëls verwekking uit de aartsvaders, van Israëls uitleiding uit Egypte en zijn vorming onder Mozes, en van Israëls inleiding in Kanaän af, steeds geweest, dat dit volk het volk zijns eigendoms zou zijn uit de volken der wereld; dat dit volk in zijn eigen land alleen zou wonen, afgezonderd en zelfstandig onder de volken. Daarom moest Israël door Davids koningschap niet alleen ontvangen zijn innerlijke samenbinding en zijn centrum in Jeruzalem in verband met den Naam, den dienst en de openbaring des Heeren, maar moest ook de macht der omliggende volken, die Israël belaagden, door den krijg onder Davids banier worden gefnuikt.

Ook de oorlogen zijn in het bestel des Heeren over de wereld opgenomen, hoezeer ze ook uit menschenlijke heersch- en roemzucht, uit menschenlijken hartstocht opkomen en door menschenlijke ongerechtigheid tot gruwelen worden. Sinds met de Noachitische ordening Gods voor het leven der menschenheid niet alleen overheden in de menschenwereld gesteld zijn, maar ook door de natuurlijken en geestelijken uiteenspreiding der geslachten volken en rijken opkomen, en zoo de menschenheid, ingedeeld en beteugeld, haar leven leidt in verband met de uitvoering van Gods Raad op aarde, dringen en bedreigen volken en rijken elkaar, en vordert de handhaving van volken en rijken den weerstand van het zwaard, van den krijg.

In de laatste toekomst der wereld moet de menschenheid weer tot eenheid komen, om in de volheid van haar kracht enkel in de groote geestelijken tegenstelling vóór of tegen den Heere en zijn Gezalfde over zich te beslissen en uiteen te gaan. In verband daarmee kan eenmaal op aarde, bij den voortgang van het Evangelie van den Christus en van zijn Koninkrijk, de deeling in volken en rijken worden opgeheven, die door de Noachitische ordening Gods voor der tijden loop als noodmaatregel ingesteld is, evenals met den uitgang van het Evangelie in de wereld Israëls afzonderlijken volksbestaan is weggevallen.

De gang onzer tijden wijst wel daarheen. Dan kunnen ook de oorlogen in den ouden vorm wegvallen, om enkel de plaats te laten aan den inwendigen geestelijken kamp en aan den machtigen strijd in de menschelijke samenleving. Tot de Noachitische bedeeing en ordening, gelijk die tot op het laatste groote werelddrama duurzaam blijven moet en in de oude wereld noodzakelijk moest werken, behooren echter ook noodzakelijk de oorlogen.

En tot die bedeeing behooren daarom ook de oorlogen, die Israël als eigen volk des Heeren tegen de volken der wereld te voeren had, de oorlogen des Heeren. Die oorlogen werden gevoerd en moesten gevoerd worden onder de banier des Heeren, Jehova-Nissi. Zoo moest Jozua reeds bij Sinaï op bevel des Heeren Israël ten strijde leiden tegen Amalek. Zoo moest Israël de Kanaänieten uitroeien met het zwaard. Zoo hebben de richters, die de Heere in Israël verwekte, het zwaard gevoerd. Zoo heeft Samuël Israël ten krijg geleid tegen de Filistijnen. Zoo heeft Saul Israëls vijanden moeten aangrijpen. En zoo heeft David als Israëls groote koning gevoerd de oorlogen des Heeren.

Ontzettend is David als Israëls krijgsvoerder geweest. Hij heeft den kamp gevoerd met het onverbiddelijke zwaard; bekwame krijgsoversten hebben hem hierin gediend, en hij heeft zijn legerscharen krachtig ten strijde toegerust. Zoo heeft David geoorlogd, gelijk het zwaard den oorlog voert in bloed en vuur. Zoo heeft David als oorlogsvorst zich een grooten naam gemaakt onder de volken van zijn tijd. Met schrikverwekkend geweld heeft hij de volken geslagen en bange jammeren doen lijden. Menschelijke natuur, vleeschelijke hartstocht, en meedoogenlooze hardheid waren hieraan allerminst vreemd. De ruwe zeden en het grof geweld zijner tijden hebben ook Davids oorlogen gekenmerkt. En de demoraliseerende werking van den oorlog heeft zich op David zelf laten gelden; wij weten tot welken diepen val hij tegen het einde van zijn krijgvoeren is gekomen; en ook, dat mee om zijn krijgvoeren niet aan hem maar aan Salomo, den vredevoorst, de genade en de eere is gegund, om den Tempel des Heeren te Jeruzalem te bouwen. Toch heeft David, de oorlogsvorst, gevoerd de oorlogen des Heeren; de Heere had hem gegeven de banier, om die op te heffen voor het Koninkrijk des Heeren; en de Heere was met David in al zijn oorlogen, Hij zelf gaf aan David en Israël de zegepraal.

De oorlogen waarvan 2 Sam. 8 en 10 verhalen, grijpen in elkaar, en strekten zich zeker uit over een aanmerkelijk tijdsverloop. Groote benauwing door Israëls samenspannende vijanden is voorafgegaan aan Davids overwinningen (Ps. 60). In zijn oorlogen sloeg David toen allereerst de Filistijnen en maakte hen schatplichtig, al bleef ook in Meteg-Amma of Gat (1 Kron. 18) nog Filistijnsche koninklijke macht bestaan (1 Kon. 2:31). Moab, dat vroeger David in zijn ballingschap toevlucht bood, gaf nu mede aanleiding tot den krijg: het werd geslagen en zijn krijgsmacht voor tweederden door David uitgerooid. Daarna ontbrandde de strijd met Ammon door de smadelijke bejegening van Davids gezanten bij Hanuns troonsbeklimming (2 Sam. 10). Ammon verbond zich tegen David met de Syriërs uit het Noorden, waar Hadad-Ezer, tegen wien reeds Saul gestreden had (1 Sam. 14:47), te Zoba een machtig rijk bestierde, dat hij in Davids dagen tot den Eufraat wist uit te breiden. Joäb en Abisaï, de zonen van Zeruja, hebben in den zwaren strijd tegen Ammon en Hadad-Ezer roem behaald. De Syriërs werden door hun overleg weerstaan en noordwaarts -teruggedreven, en Ammon werd verslagen. Toen keerde David zich met heel zijn krijgsmacht naar het Noorden: De groote Syrische krijgsmacht werd door David aangegrepen en vernield; de Syrische strijdswagens werden buitgemaakt en de paarden verlamd. Ook de Syriërs van Damaskus, die hulp kwamen bieden, werden door David overwonnen en schatplichtig gemaakt. In Syrië's steden legde David bezetting. Rijke oorlogsbuit hoopte zich in Jeruzalem op; massa's koper, waaruit Salomo later het reuzenwaschvat, de koperen zee, voor den Tempel heeft gemaakt; en de gouden schilden, door Hadad-Ezers keurbende gedragen. Andere Syrische vorsten kwamen nu David te Jeruzalem huldigen en met rijke schatten van zilver en goud zijn bondgenootschap zoeken. Al deze schatten werden door David den Heere geheiligd.

Toch werd Israël toen nog benauwd door Edom, dat sterk en onoverwinbaar scheen in zijn bergkloven en zijn rotssterkten. "Wie zal," zoo zuchtte Davids ziel, "wie zal mij

leiden tot in Edom?" Maar zijn ziele spreekt ook het antwoord: "zult Gij het niet zijn, o God! Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid, want 's menschen heil is ijdelheid. In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze weerprijders vertreden!" (Ps. 60). Zoo is het ook geschied. Ook Edom is vertreden door Davids macht, door Joabs geweld (1 Kon 11:15; vgl Jes 63). Wel zijn de overwonnen volken, uit Zoba en uit Edom, later, na Salomo's afgoderij, weerprijders tegen Davids huis en troon opgekomen (1 Kon 11:14vv, 23vv), maar in David heeft Israëls koninkrijk gezegepraald over al zijn vijanden.

Nog eens, bloed en vuur en ellende heeft Davids zwaard gebracht rondom Israëls grenzen, en David zelf is door den oorlogsgruwel mede besmet. Toch heeft David gevoerd de oorlogen des Heeren. Uit groote nood heeft hij geestelijk worstelend den Naam des Heeren voor zijn volk aangegrepen, en hij heeft overwonnen door het geloof. Hij heeft gekampt en gezegepraald voor den Naam en het Koninkrijk des Heeren, voor den Heere en voor zijn Gezalfde. De heerlijkheid van den Messias, van Davids heer in Davids troon, in den troon des Heeren, is daarbij voor David doorgebroken; hij heeft aangebeden, en hij heeft gediend den Heere. Hiervan getuigen Davids Psalmen, die uit deze periode geboren zijn (Ps. 2, 44, 60, 72, 108. 110).

Door Davids zwaard heeft de Heere met Davids naam en troon Israël verheven en daarmee zijn eigen Koninkrijk in Israël bevestigd.

Hij heeft er schaduwachtig door geopenbaard en in den Psalm ook profetisch doen uitkomen het Koninkrijk van den Christus.

Ons leert de Heere daarom door Davids oorlogen den geestelijken kamp.

En Hij roept ons door Davids voorbeeld tot algeheele geloofsovergave voor de oorlogen des Heeren, voor den strijd des geloofs in de wapenrusting Gods tegen den wederpartijder van den levenden God en van zijn Gezalfde Jezus Christus.

OM JONATANS WIL. [2 Sam. 9:1-13]

En David zeide: Is er nog iemand, die overgebleven is van het huis van Saul, dat ik weldadigheid aan hem doe, om Jonatans wil?

2 Samuël 9:1-13.

Midden in het Schriftverhaal van Davids oorlogen plaats de Schrift de mededeeling van Davids handeling met Mefiboset, den zoon van Jonatan.

Wat hier aangaande Mefiboset verhaald wordt, kan ook niet in het begin van Davids regeering gebeurd zijn, maar moet zijn voorgevallen in den tijd, toen Davids koninkrijk door zijn overwinningen op Israëls vijanden bevestigd was.

Bij Sauls val in den slag op Gilboa was Mefiboset, Jonatans zoon, toch een kind van vijf jaar. Op het bericht van den val van Saul en Jonatan, is zijn voedster met hem gevlucht. Zij heeft toen een ongeluk met hem gehad, waardoor het kind gevallen is. Sedert was dit kind kreupel aan beide voeten (2 Sam. 4:4).

Deze zoon van Jonatan moet dus geboren zijn tijdens Davids ballingschap, zoodat David het kind nooit gezien had, en waarschijnlijk nimmer van Mefiboset hoorde.

In elk geval is deze zoon van Jonatan, sinds Davids optreden als koning te Hebron en later te Jeruzalem, verborgen geweest.

Of Isboset, Sauls zoon, die na Sauls dood door Abners invloed ongeveer zeven jaar door een deel van Israël als koning erkend is, van Mefibosets verblijfplaats geweten heeft, is ons niet bekend. Hij schijnt zich in elk geval Mefibosets lot niet te hebben aangetrokken, en zeer waarschijnlijk is hij opzettelijk onkundig gehouden van Mefibosets leven.

Ook Abner heeft bij David van Mefiboset geen gewag gemaakt; hij heeft hem niet met David in verbinding gebracht.

Mogelijk heeft de voedster èn om het kind te behouden èn om het ongeluk, dat zij met hem had, te verbergen, Mefiboset nooit als Jonatans zoon bekend gemaakt; allerm minst ook sinds Isboset door sluipmoord omkwam en David als koning over heel Israël regeerde.

Sinds is Mefiboset man geworden. Als hij voor David ontdekt wordt, is hij zelf reeds vader van een kleinen zoon. Maar ook als volwassen man was Mefiboset voor David een onbekende gebleven, een onbekende ook voor Davids hofkring.

Als een onbekende leefde Mefiboset zoo in het Overjordaansche, ver van zijns vaders familie-goederen, die te Gibeon in Benjamins stamgebied gelegen waren. Ook hieruit blijkt, dat hij zich uit Israël terugtrok.

In de nabijheid van Sauls familie-goederen leefde echter een man, die vroeger tot Sauls hof behoorde en blijkbaar nog in het beheer en de verzorging van Sauls goederen gehandhaafd bleef. Deze man was dan ook met Mefiboset en met diens verblijf bekend, en van hem ging zeker ook wel de zorg voor Mefibosets levensonderhoud geheel of ten deele uit.

Toen nu David als koning van Israël te Jeruzalem de overwinning op Israëls vijanden genoot en in de hoogheid leefde van zijn bevestigd koninkrijk, moesten zijn gedachten wel meermalen in zijn levensweg teruggaan.

David moest daarbij wel denken niet alleen aan de geringschatting zijner broeders in het ouderlijk huis, maar ook aan zijn verkiezing en zalving van den Heere, en aan alles, wat hij sinds doorleefde.

Niet het minst aan zijn smadelijke verstooting door Saul, en aan de bitterheden, die

daarmee over hem kwamen.

Aan Saul heeft David vele malen gedacht, aan Saul, dien hij eenmaal hoog vereerde, maar die om eigen verharding tegen den Heere in zoo felle vijandschap tegen David ontstoken werd en die daarmee Davids leven zoo bang maakte.

Hoe smadelijk was Saul ondergegaan! en hoe hoog was David nu verheven door de hand des Heeren!

Bij deze gedachte moest Jonatans beeld wel voor Davids ziel oprijzen.

Jonatan, de edele en getrouwe! Die aan David steeds verbonden bleef ondanks Sauls ongenade. Die zoo groot van ziel het oordeel des Heeren over zijn vader en daarmee ook over zijn eigen toekomst aanvaardde en David bij diens heenzwerven in ballingschap huldigde als Israëls toekomstige koning.

Met eede voor het aangezicht des Heeren had Jonatan met David een verbond gemaakt. En terwijl Davids ziel in hartstochtelijke droefheid wegvloot, had hij zijn woord toch aan Jonatan moeten verpanden, dat hij weldadigheid zou doen aan Jonatans zaad.

Aan Jonatans zaad!

Maar zou er dan niet nog iemand van Jonatans zaad kunnen leven, wien David om Jonatans wil goed kon doen? Neen, er was niemand, Ook aan Davids hof wist men van niemand. Wist men dan ook niemand meer van Sauls huis, opdat David aan Sauls huis kon weldoen om Jonatans wil? Neen, men wist niemand.

Toch wilde David, dat alles gedaan zou worden wat mogelijk was, om zekerheid te verkrijgen.

Zoo is Ziba opgezocht, Ziba, de beheerder der goederen, die vroeger Saul toebehoorden, maar die sinds Isbosets wegsterven blijkbaar voor David beheerd werden. Ziba moest te Jeruzalem bij den koning komen. Ziba komt. David kent hem niet, en vraagt daarom of hij Ziba is. En op Ziba's toestemmend antwoord vordert de koning van hem, dat Ziba alles zal zeggen, wat hij weet van Sauls huis. David openbaart hem daarbij aanstonds zijn begeerte en bedoelen, om ter wille van Jonatan goed te doen aan wie nog van Sauls huis in leven mocht zijn.

De gewoonte der heerschers ook in Israël, om uit den weg te ruimen, wie door geboorte uit koninklijk bloed buiten het heerschende koningshuis voor dat huis gevaarlijk gerekend kon worden, is ons uit vele voorbeelden bekend; ja reeds in de dagen der richters ging deze snoode praktijk in Israël voor. 't Is dus allerminst te verwonderen, dat Ziba over Mefiboset gezwegen had.

Op Davids koninklijk woord heeft Ziba echter gesproken. Hij heeft verhaald van Mefiboset, den zoon van Jonatan. En hij heeft diens verblijfplaats bij Machir te Lodebar in het noordelijk deel van het Overjordaansche gebied aan David ontdekt.

David heeft toen Mefiboset niet doen ontbieden, maar hij heeft hem laten halen en hem in Jeruzalem doen brengen, zeker ook uit vrees, dat Jonatans zoon Davids bedoeling mistrouwen zou.

Mefiboset komt dan voor David te Jeruzalem. En hij buigt zich in vrees en beving diep voor den machtigen vorst, dien hij nooit tevoren zag.

De koning neemt echter aanstonds Mefibosets vrees weg. Hij spreekt tot hem van zijn vader Jonatan. En hij deelt Mefiboset mee, dat deze voortaan openlijk bezitter zal zijn van al Sauls goederen, en dat hij bij David aan diens hof te Jeruzalem met den koning in eere leven zal. Aan Ziba draagt David het beheer van Sauls goederen ten bate van Mefiboset op.

En sinds woont en leeft Jonatans zoon bij David te Jeruzalem.

Hiermee heeft David stellig ook willen afsnijden alle pogen, om Mefiboset te bewegen, David ooit naar de kroon te staan (hetgeen later helaas toch tot Mefibosets schande en

schade geschied is, 2 Sam. 16). Maar hiermee heeft David Mefiboset ook zooveel gegeven, als maar mogelijk was. Zijn trouw aan Jonatan heeft David hiermee getoond. Zijn edelmoedigheid tegenover Sauls nagedachtenis heeft hij hiermee bewezen. En ook in deze handeling is David uitgekomen als de groote, edele, godvruchtige koning van Israël, *ah* de man naar Gods hart.

O hoevelen vergeten de dagen van ouds, wanneer de Heere hun lot wendt en hen uit vernedering tot eere brengt!

Hoeveel banden worden dan verloochend!

Hoeveel woorden worden dan teruggedrongen uit de herinnering!

Hoe wordt dan menigmaal ontweken elke aanraking met wat in het verleden bond en aan het verleden herinnert!

Hoevelen kennen dan zelfs niet, wie hun vroeger na stonden, of moeten zich met moeite herinneren, wie voorheen hun bekend was!

En hoe min is toch zulk een houding!

Hoe hoog in schoonheid is Davids voorbeeld. Niemand sprak meer van Sauls huis. Voor ieder was dit huis op Michal na uitgestorven. David mocht er aan denken, maar hij kon zich bevredigen, dat er in dezen niets voor hem te doen was. Maar David heeft onderzocht en gezocht. Hij heeft Mefiboset barmhartigheid, trouw en eere bewezen. Hij heeft hem gebracht tot onafhankelijkheid en levensgeluk. En schoon de manke prins Davids hof niet tot sieraad kon strekken, heeft David Mefiboset een plaats der eere gegeven aan zijn koninklijke tafel.

Ja, hoog in schoonheid staat de barmhartigheid, de adel der ziel tegenover wie ons trouw was, maar niet minder tegenover wie ons leven verbitterd hebben.

Die adel moet het leven der begenadigden kenmerken. Zij hebben dien adel lief. Het is de adel van den Christus. Dat zij dien adel dan ook beoefenen: "Vergeld niemand kwaad voor kwaad! Maar indien uw vijand hongert, zoo spijzig hem!"

DAVIDS VAL. [2 Sam. 11 en 12]

Doch deze zaak, die David gedaan had, was kwaad in de oogen des Heeren.

2 Samuël 11 en 12.

Na het verhaal der Schrift van Davids verheffing door de verkiezing en begenadiging des Heeren, en van het groote werk, waarin David den Heere met heel zijn hart gediend heeft, waardoor Israël als het volk des Heeren is verhoogd en de plaats zijner eere in het midden der volken heeft ingenomen, — volgt de mededeeling der gebeurtenissen, waardoor smaad en smart over David en zijn huis en daarin mede over Israël gekomen zijn.

Vooraan staat hier Davids diepe val in zijn zonde met Batseba en zijn misdaad aan Uria, mede op grond van de droeve gebeurtenissen, die daarna gevolgd zijn, waarin de kastijdingen des Heeren over David en zijn huis zijn gekomen.

De Ammonieten waren door David in zijn krijgen geslagen, maar in de sterke hoofdstad Rabba handhaafde zich nog altoos de Ammonitische koningsmacht. Daarom zond David tegen het aanbreken der lente van een nieuw jaar Joab met groote krijgsmacht uit, om Rabba door duurzame belegering tot overgave te dwingen.

De koning zelf bleef echter te Jeruzalem. De zegepralen, die hij behaald had, waren overvloedig genoegzaam, om hem van de rust en de weelde zijner heerschappij te doen genieten.

Davids paleis rees in Jeruzalem op den steilen top van den berg Sion heerlijk omhoog. Uit dit paleis genoot de koning het verrukkelijk uitzicht over het diepe dal, dat zich in het Zuiden en Westen om Jeruzalem slingerde, en over de bergen aan den gezichteinder. Vooral werd dit uitzicht genoten van het platte paleisdak, waarop met Oostersche kunst een lusthof was aangelegd. Hier verwijlde de koning na een warmen dag, om het dalen der zon in het Westen te genieten en zich door de naderende avondkoelte te verkwikken.

Vanhier was ook het uitzicht vrij op de lager gelegen hof-woningen. Eén dier woningen behoorde aan Uria, één van Davids helden (2 Sam. 23:39), een man van voorname positie, die met Joab naar Rabba getogen was. Het binnenhof van Uria's huis was van het koninklijk paleisdak geheel zichtbaar. Ook het bassin, waarin Uria's huisvrouw het verkoelende bad vond. Zoo zag de koning Batseba, een vrouw van buitengewone schoonheid. Davids zinnelijke lust werd door die schoonheid geprikkeld, en hij weerstond dien lust niet. Door zijn hovelingen liet de koning zich over de vrouw, die hij gezien had, inlichten; hij liet haar bij zich noodigen; zij kwam en was den koning ter wille; na overspelige gemeenschap reinigde zij zich en keerde naar haar huis terug; en na eenigen tijd liet zij den koning weten, dat zij zwanger geworden was.

David was alzoo diep gevallen. Zijn conscientie klaagde hem aan, en allerlei schrikbeelden rezen op voor zijn ziel. Hoe heeft hij gezondigd tegen God! Hoe heeft hij zich bezondigd aan die vrouw, al was zij zelf mede schuldig. Hoe heeft hij zich bezondigd tegenover Uria! Hoe zal schande komen over hem en zijn huis! Hoe zal Davids koninklijke eere bevlekt zijn! Hoe zal daarmee bevlekt zijn de eere van Israël, het volk des Heeren! En hoe zal de Naam des Heeren om Davids wil worden gelasterd! Wat zal er nu van David en van Israël worden!

David zocht in zijn benauwdheid een uitweg, om zijn zonde en schande voor de menschen te bedekken. Hij zond aan Joab bericht, dat deze Uria tot den koning moest zenden. Uria kwam: de koning onderhield zich met Uria en zond hem naar zijn huis. Maar Uria weigerde naar huis te gaan; hij wilde in het paleis de koninklijke bevelen afwachten en zich terugspoeden naar het leger vóór Rabba. Toen deelde de koning Uria

mee, dat hij nog wachten moest; Uria werd aan den koninklijken disch genoodigd en dronken gemaakt; doch ook zoo weigerde Uria naar zijn huis te gaan. David heeft hem daarom teruggezonden naar Joab met geheime instructies voor den veldheer, dat deze Uria in een gevaarlijke onderneming tegen den vijand moest opofferen. Joab gehoorzaamde zijn vorst, en Uria viel. De veldheer zond toen een bode tot den koning, om deze te verhalen van een ongelukkig treffen met den vijand, en daarbij mee te deelen, dat ook de heldhaftige Uria was omgekomen. De koning neemt kennis van het ongeval en veinst gelatenheid, wjl de krijg dergelijke ongelukken meebrengt. Batseba rouwt haar treurweek over Uria; maar dan bewijst de koning haar en Uria's nagedachtenis eer, door Batseba onder zijn vrouwen op te nemen. Zoo moest door misdaad en veinzerij Davids zonde en schande bedekt worden.

Voor de oogen des Heeren kon David zich echter niet verbergen, en zijn zonde kon hij voor den Heere niet bedekken. Dit heeft David zeer wel verstaan en geleden, gelijk uit Psalm 32 blijkt. Toch kwam David niet spoedig tot oprechte vernedering, schuldbelijdenis en smeking voor den Heere.

Eindelijk werd David uit Batseba een zoon geboren. Toen zond de Heere den profeet Natan tot den koning. De profeet houdt den koning diens zonde in een parabel voor; hij verhaalt van een rijkard, die het eenige oolam van een arme weg-roofde, om het als spijs aan een gast voor te zetten. De koning wordt verontwaardigd en spreekt het doodvonnis over den snoodaard uit. Toen sprak Natan tot den koning: "gij zijt die man!" De profeet houdt nu David in den Naam des Heeren voor, hoe de Heere David tot koning van zijn volk Israël heeft gezalfd, hem van Saul gered en op den troon verheven en bevestigd heeft, hem daarmee groote macht en heerlijkheid heeft geschonken, en meer daaraan had kunnen toevoegen. Hier tegenover nu stelt de profeet de schandelijke zonde van David in diens overspel met Batseba en in den doodslag van Uria; en hij spreekt het oordeel des Heeren over David uit: het zwaard zal woeden tegen Davids huis, en onteering zal Davids deel worden.

Toen beleed David zijn zonde voor den Heere, gelijk hij die belijdenis ook in zijn boetepsalm, Psalm 51, met ontroerende smeking voor zich en zijn volk heeft uitgesproken. Natan zegt aan David vergiffenis van den Heere toe, maar deelt hem daarbij ook mee, dat, om de lastering van des Heeren Naam het kind, dat David uit Batseba geboren is, sterven zal.

Het koninklijk kind wordt door de hand des Heeren met zware krankheid geslagen. David weet, wat het einde zal zijn. Maar thans leeft hij in smeking met vasten en gewezen, zeven dagen lang. Toen stierf het kind. De hovelingen durven dit den koning niet mededeelen, maar deze verstaat het. Nu wast hij zich en kleedt zich en gaat in het heiligdom des Heeren. Hier heeft David aangebeden. Hier heeft hij door en in de ontferming des Heeren vrede gevonden. Hier mag in zijn ziel de 32ste Psalm geboren zijn.

In berusting keert David weer tot zijn huis.

En het licht is daar ook weer door de ontferming des Heeren komen dagen. Batseba is andermaal moeder geworden. Deze haar zoon ontving den naam "Salomo" d.i. "vrede". Waarlijk, dit kind was een gunsteling des Heeren; Natan kwam het David betuigen en noemde het kind "Jedidja", d.i. "dien de Heere liefheeft". Met Salomo is Israël het vrederijk geworden, en de glans van de gunst des Heeren is in rijke volheid gevallen over Salomo's troon en scepter en over Israël, het koninkrijk van David, het koninkrijk des Heeren. En reeds spoedig na Salomo's geboorte viel Rabba, Ammons hoofdstad, in Joabs handen, hield David daar als overwinnaar zijn intocht, en brak voor Israël onder Davids scepter de uiterlijke vrede aan.

Ontzettend is Davids zonde, Davids val geweest. Zeker, innerlijke geestelijke verzwakking is na de hooge spanning, na de diepe geestelijke energie en na de geweldige koninklijke actie in Davids leven gevolgd en aan zijn val voorafgegaan. De aanleiding tot Davids val was zijnerzijds niet opzettelijk, eerder toevallig. Toen bleek

echter de held Israëls onmachtig zijn lust te weerstaan; hij gaf zich over aan de zonde; hij zocht zich te dekken door bedrog en list: en hij deinsde eindelijk niet terug voor den doodslag, waarbij hij zich door veinzerij vermomde.

Hierin wordt ons ontdekt de diepte van bederf onzer menselijke natuur, de vuile bron van wanbedrijven, die ook zelfs de begenadigden des Heeren bedreigt met verderf en ondergang in de laagste zonden. David heeft in zijn psalm die diepte van ongerechtigheid beleden, en, allen godvruchtigen ten voorbeeld, verzoening gezocht (Ps. 51). En hij heeft beleden zijn geestelijke toestand, en hoe alleen in verootmoediging ontkoming door hem gevonden is in de ontferming des Heeren (Ps. 32).

Waakt en bidt! en bidt en waakt! — zoo spreekt Davids val allen toe, wier ziele voor den Heere ontsloten werd.

Het licht gaat hier ook door Gods Woord op over de oordeelen des Heeren, die ook na tijden van hooge geestelijke verheffing het persoonlijke leven en het leven van Kerk en volk kunnen verduisteren.

Maar behalve dit alles, en zooveel meer, is Davids val ook een bijzonder feit in Gods openbaring in Israël. Israël was het verkoren volk des Heeren onder de volken der aarde. In en door David blonk dit Israël ook straks onder Salomo als het Koninkrijk des Heeren onder de volken uit. In David werd de Naam des Heeren genoemd en geroemd; en de Heere zelf had zijn verbond, zijn Koninkrijk, zijn Naam, in Davids huis bevestigd. Toen kwam over David de verduistering, over David en zijn huis, en daarmee over Israël. Eén historie is het van David, en van Israël. Het werd alles ontledigd, in zijn innerlijk bederf openbaar. Opdat alleen, alleen de Naam des Heeren in Israël in Davids huis eere zou hebben. Opdat uit den dorren wortel, uit den straks afgehouden tronk, openbaar zou worden de éénige Naam onder den hemel tot verlossing gegeven. En opdat in dien eenigen Naam de eenige troost zou zijn van allen, die als arme zondaars en zondaressen hopen op den Heere, en wier ziele door Gods genade ontsloten is, om den Heere en zijn Koninkrijk te dienen.

AMNON, TAMAR, ABSALOM. [2 Sam. 13:1-39]

De koning en al zijn knechten weenden met een zeer groot
geween.

2 Samuël 13:1-39.

Na Davids diepen val, en mede als een oordeel Gods over Davids zonde, zijn als donderslagen ramp en schande over Davids huis gekomen.

David had vele vrouwen. Behalve zijn bijwijven worden in I Sam. 3 en I Kron. 3 zes vrouwen van David genoemd, toen hij nog koning in Hebron was. Daarbij voegde zich Michal, die reeds vroeger Davids vrouw was. En te Jeruzalem werd Batseba Davids vrouw, later nog Abisag. Deze veelwijverij, hoewel naar de koninklijke zeden van Davids tijd, heeft mede de eere van Davids huis geweerd, gelijk ze met de goddelijke instelling van den heiligen echt in strijd is; en ze is mede oorzaak geworden van de ellende, die over David is gekomen.

Behalve de kinderen van Davids bijwijven noemt I Kron. 3 negentien zonen van David, en Tamar, Davids dochter. Onder deze zonen was Amnon, Davids eerstgeborene, zoon van Ahinoam de Jizreëlitische Davids tweede zoon was Chileab of Daniël, zoon van Abigail; deze tweede zoon is waarschijnlijk jong gestorven; de geschiedenis spreekt althans van hem verder niet. De derde zoon van David was Absalom, zoon van een koningsdochter van Gesur. En de vierde zoon was Adonia, zoon van Haggit. Ook de verdere zonen van David wijken in de geschiedenis terug, behalve Salomo, de zoon van Batseba.

Amnon was dan de zoon van David, op wien allereerst de hope van het koninklijke huis gebouwd was: na hem volgde Absalom, en dan Adonia. Ieder dezer drie zonen is tot oneer geworden van Davids huis; alleen Salomo heeft daarna door de genade des Heeren de eere van Davids huis gered.

Allereerst is de eer van Davids huis bevlakt door Amnon. Absalom, Amnons half-broeder, had een zuster Tamar, een buitengewoon schoon meisje. Amnon werd ziekelijk en oneerbaar op haar verliefd. Maar Tamar was blijkbaar een kuische maagd, die reeds daardoor en door heel haar positie als geëerde koningsdochter, ook door de wijze waarop zij bewaakt werd, geheel ontoegankelijk en onbereikbaar was voor de lage begeerte en slechte bedoelingen van Amnon. Amnon zelf achtte de vervulling van zijn verlangen onmogelijk.

Toen heeft één van Davids bloedverwanten, die in het koninklijk hofleven deelde, Jonadab, zoon van Davids broeder Simeï, een sluw man, de lage rol gespeeld, om Amnon tot de vervulling zijner begeerten te brengen. Hij heeft den voornamen zoon van David, die uiterlijk zichtbaar verviel, de mededeeling van diens verborgen brandende begeerte ontlokt en hem raad gegeven, om tot vervulling dier begeerte te komen. Amnon moest zich ziek houden en van den koning begeeren, door Tamar te worden opgepast.

Zoo heeft Amnon toen gedaan; hij hield zich krank, weigerde alle voedsel, en van zijn bezorgden vader heeft hij zoo toestemming verkregen van zijn wensch, dat Tamar voor hem in zijn vertrekken een baksel bereiden zou, waarvan zij blijkbaar bijzonder de kunst verstond.

David heeft Tamar overreed, zoo voor den gewaanden kranke, voor den geëerden koningszoon, herstelling van kracht te zoeken. Zij bereidde haar baksel in Amnons vertrekken en bood dit als spijze Amnon aan. Deze weerstond echter ook toen elke overreding en weigerde te eten.

In het einde vorderde de hartstochtelijke vorstenzoon, die blijkbaar zeer ontzien werd,

dat al zijn bedienden hem zouden verlaten en Tamar alleen hem verzorgen zou; zij moest zelf de door haar bereide spijze Amnon aanbieden en hem voeren, dan zou hij eten.

En zoo deed Tamar. Toen heeft Amnon in wilden hartstocht Tamar zijn vleeschelijke begeerte bekend en voldoening van haar gevraagd. Tamar heeft echter geweigerd. Zij heeft Amnon gewezen op het schandelijke van zijn voorstel, dat met de eere van Israël en van de Wet des Heeren in strijd was, haar in wanhoopsellende zou storten, en hemzelf tot een geschandvlekte voor zijn volk maken zou. Tamar heeft Amnon geraden zijn wensch, om haar te bezitten, aan hun koninklijken vader mee te deelen, in hope dat deze hun verbintenis zou toestaan, hoewel die*door des Heeren Wet verboden was.

Mogelijk heeft Tamar dezen raad aan Amnon gegeven, om hem zoo te stillen, en aan zijn woesten drang te ontkomen. Maar Amnon was voor geen rede vatbaar; de voldoening van zijn begeeren was zijn eenige wil, die voor niets uit den weg ging. Toen heeft Amnon Tamar tegen haar wil met geweld verkracht.

Zijn eigen eer had Amnon hierin mede vertreden; en zijn hartstocht sloeg daardoor na zijn snood bedrijf aanstonds om in woede tegen Tamar. Hij stiet haar van zich. Hoe joeg haar met dreigingen weg. Tamars smeekingen, om haar, die onschuldig was, toch niet zóó te verwijderen, en bij de eerste wandaad toch niet deze tweede te voegen, bleezen slechts de woede van Amnon aan. Amnon riep nu om zijn bedienden en gaf dezen in boezen hartstocht bevel, Tamar uit zijn huis te drijven en de deuren achter haar te grendelen.

Als een schandemeid werd zoo Tamar uitgedreven. In bittere smart van een onteerde keerde Tamar, vroeger Davids geëerde dochter, naar haar eigen verblijf terug. Zij verscheurde zich het koninklijk kleed, bestrooide zich met asch ten teken van bitteren rouw, en de handen in wanhoop om het hoofd geslagen uitte zij in bitter gekrijt haar smartgevoel.

Toen heeft Absalom, Tamars broeder, de tweede koningszoon na Amnon, zijn zuster de bekentenis van Amnons misdaad ontlokt ; hij heeft haar gedrongen, haar leed te verbergen, wijl Amnon des konings zoon en haar broeder was. En in teruggetrokken eenzaam leven heeft Tamar haar dagen in Absaloms huis gesleten, aan haar broeder overlatende, wat deze meende te moeten doen.

David is van deze dingen onderricht; diep getroffen en in toorn ontstoken tegen den zoon, die zijn huis onteerd had, heeft de koning echter niet kunnen besluiten, gerechtigheid over Amnon te oefenen en hem naar de Wet met den dood te straffen. Davids Vaderhart deinsde hier niet slechts terug voor zijn koninklijke plicht, maar ook zijn eigen schuld moest hier zijn kracht wel breken. Zoo bleef Tamar ongewroken; en Amnon bleef de koningszoon, die op den troon was aangewezen.

Dit was allerminst naar Absaloms rekening. Absalom had stellig natuurlijke eigenschappen van edelen aard, waardoor hij later niet slechts het hart van het volk kon stelen, maar waardoor ook het hart van zijn vader bijzonder aan Absalom hing. De eer van zijn zuster te wreken, daarop zon Absalom, sinds zijn koninklijke vader Amnon ongemoeid liet. Bovendien brandde Absalom van eierzucht in verband met zijn zelfgevoel en zelfbehagen als schoon en gewild man; na Amnon was Absalom de eerste onder den koning, en zonder Amnon zou Absalom de eerste zijn. De gedachte aan de onteering, die misdaad over hem brengen zou, hield ook Absalom niet terug. Zoo rijpte in twee volle jaren Absaloms verborgen plan, om Amnon te doden.

In Baäl-Hazor bij Efraïm had Absalom een landgoed. Daar zou hij een groot feest geven na het schaapscheeren. Hij noodigde den koning en al de koningszonen. David weigerde, maar stond eindelijk toe, dat de koningszonen, met Amnon als allereerste, gaan zouden.

Op dit feest heeft Absalom Amnon doen ombrengen.

Het gerucht, dat al de koningszonen door Absalom gedood waren, kwam tot David en vervulde den koning en heel diens hof met ontzetting. Toen heeft Jonadab gesproken,

dat hij beter wist; de manslag van Abalom moest alleen Amnon gelden om Tamars wil.

En zoo bleek het ook. Niettemin was het koninklijk huis in den oudsten koningszoon getroffen en Davids Vaderhart was door Amnons val en door Absaloms gruweldaad als doorboord.

Ook nu gaf David echter geen bevel om Absalom, den tweeden zoon zijner hope, te grijpen. In bitteren rouw zat David neer. En Absalom vluchtte naar zijn grootvader, den koning van Gesur, waar hij drie jaren lang als balling van het koninklijk huis zijns vaders vertoefd heeft.

Zoo zijn als uit ongetemd bloed zonde en schande, misdaad en smart in Davids huis, over Davids naam en over Davids hart opgekomen.

O, deze smarten, en die sinds nog volgden, hebben bitterder leed over David gebracht dan zelfs in de donkere dagen van zijn ballingschap door hem gekend zijn.

Bloed en schande had de Heere David als vergelding voor diens zonde toegezegd; en bloed en schande zijn over David gekomen.

Zeker, in Davids kinderen bloeide groote kracht, uit den natuurlijke levensader, uit het leeuwenmerg van den grooten vader geweld. En ook het getuigenis voor Israëls eere ontbrak daar op Tamars lippen niet. Maar wat zijn alle natuurlijke kracht en begaafdheid zonder den breidel van den adel der vreeze Gods. Die breidel heeft David zelf in heerlijke schoonheid doen uitkomen. Maar na Davids zonde schijnt die breidel in Davids huis gebroken; en zóó is dit huis, ondanks de krachtzonen van David en juist door hen, met schande overladen en door broederbloed bekleet. Totdat door Gods genade in Salomo de vreeze des Heeren weer opbloede in Davids huis en weder eere voor smaad heeft gebracht.

Wake dan wie in zijn geslacht den Heere wil toebehooren, tegen de zonde, die het oordeel Gods brengt! En worde voor alle natuurlijke kracht en aanleg de teugel der tucht gezocht van de vreeze des Heeren.

KONING EN VADER. [2 Sam. 14:1-33]

Toen riep hij Absalom; en hij kwam tot den koning in en boog zich voor hem op zijn aangezicht ter aarde, voor des konings aangezicht; en de koning kuste Absalom.

2 Samuël 14:1-33.

Wèl beleefde David, ondanks zijn macht en heerlijkheid als koning van Israël, te Jeruzalem droeve dagen. Amnon, zijn eerstgeborene was dood, door broederwraak gevallen. Tamar, Davids dochter, was onteerd. En Absalom, de tweede koningszoon, en na Amnons dood de eerste, nu naar leeftijd de aangewezen troonopvolger, leefde na zijn misdaad tegen Amnon als balling in Gesur.

Davids Vaderhart werd in bitteren rouw neergebogen.

Reeds na Amnons schanddaad stond David als koning en als vader voor een smartelijke keuze; naar recht, naar de Wet des Heeren, moest de koning den hoereerder en bloedschender met den dood straffen, maar Davids Vaderhart was tot dit strenge recht niet in staat, zijn koninklijke hand kon zich niet keeren tegen zijn koninklijk bloed, en zijn eigen koninklijk huis, waarover de Heere in gunst gesproken had, kon David niet treffen in den zoon, die het naast aan zijn troon stond. Daarenboven moet Davids hart geslagen hebben bij de gedachte aan zijn eigen schanddaad met Batseba en aan zijn misdaad tegen Uria; toen was de koning zelf naar het recht der Wet een man des doods geweest, al had de Heere door zijn profeet het doodvonnis over David opgeheven; thans stond David tegenover misdaad en schande, nu in den eigen zoon zijner eere, beschaamd en machteloos.

Zoo was Tamar, onteerd en ongewroken eenzaam levende in haar schande en in haar smart, met Amnon den koning en vader een dagelijksche oorzaak van kwellend leed geweest, twee volle jaren. Het hart des konings, zijn Vaderhart ook, hechtte zich toen meer aan Absalom, den krachtigen schoonen koningszoon, een lust der oogen, die door zijn gestalte en manieren het hart wist te stelen, zijn onteerde zuster troostte en eerde, Amnon als koningszoon en als broeder spaarde en ontzag, en zoo de eer van het koninklijk huis ophield.

Toen volgde als een donderslag Absaloms verraderlijke broedermoord op het scheerdersfeest te Baäl-Hazor, waaraan Amnon en de andere koningszonen met Davids goedvinden als gasten van hun broeder Absalom deelnamen. Amnon, Davids eersteling, was nu dood, door broedermisdaad gevallen, Tamar tot wrake; en Absalom, Davids eer en lust, was nu de misdadiger, de broeder-moorder.

In bitter weenen heeft David zijn Amnon betreurd. Het heilige recht vorderde daarbij thans van den koning den dood voor Absalom. De koning en de vader waren echter ook nu niet in staat, dit recht uit te voeren. Zoo bleef Amnon ongewroken, Davids huis door broedermoord onteerd, en Davids hart door smart gebroken.

Absalom is gevlucht naar Gesur en leefde daar in ballingschap. Het heilige recht bleef in Jeruzalem zijn dood vorderen; en het recht van de bloedwraak bedreigde hem, ook waar de koning geen bevel tegen Absaloms leven gaf.

David liet Absalom in Gesur ongemoeid; de vorst, die zelf schuldig is aan Uria's bloed, was tot handelen tegen Absalom niet bekwaam; en Davids Vaderhart hing nog aan Absalom, en hing temeer aan Absalom na Amnons dood. Toch sprak Absaloms naam, zoo vaak David dezen zoon gedacht tot hem van het vergoten broederbloed, en zoo keerde Davids hart zich weer af van den zoon, dien hij liefhad, maar die een broedermoorder was.

Moet deze Absalom na David den troon van Israël beklimmen ? Moet Absalom na David

als moordenaar zitten op Davids troon en zoo de traditie van misdaad en schande na David op Israëls troon voortzetten ? Bij den Heere was het anders besloten, maar Davids hart liet Absalom als zoon, als koningszoon, als zoon van Davids huis voor Davids troon niet los, al kon David niet besluiten in Absaloms ballingschap in te grijpen en den balling terug te roepen naar Jeruzalem.

In rouw, in smart, in zelfverwijt, in bitter leed en oneer, heeft David zoo als Israëls koning geleefd in Jeruzalem, drie volle jaren na Amnons dood, vijf volle jaren na Tamars onteering.

In die drie jaren van Absaloms ballingschap trad Amnons nagedachtenis in het hart van David almeer achteruit en hechtte het koninklijk Vaderhart zich al sterker aan den levende, aan den balling-zoon in Gesur, aan Absalom. Kon, durfde David Absalom maar terughalen naar Jeruzalem! Kon David maar verzoening vinden voor zijn zoon! Kon hij hem maar weerzien en weer drukken aan zijn Vaderhart! Kon voor Absalom maar de weg ontsloten worden, om zich weer in eere in Israël te herstellen! En kon zoo maar de hope herleven, dat Absalom nog, na David, in eere koning van Israël kon zijn op den troon van zijn vader!

Davids ziel verlangde bij toeneming in smart en liefde naar zijn Absalom!

Toen heeft Joab gehandeld, Joab, die zich over den toestand in Israël bij verzwakking van het koninklijk huis bekommerde, leed droeg over het ongeluk van zijn vereerden vorst, en de neiging, het toenemend brandend verlangen van zijn koning naar Absalom waarnam. Ook met Absalom mag Joab opgehad hebben, maar allermeest toch heeft hij het oog gehad op zijn vorst, op diens droevig leven, en op diens troon.

Joab heeft David geholpen; hij heeft een weg gezocht en gevonden, waarin de koning zijn geliefden zoon uit de ballingschap kon terugroepen, zonder aan eigen koninklijke eere tekort te doen; en hij heeft zoo David heengeholpen over de weifeling van diens koninklijk Vaderhart. Ongetwijfeld heeft Joab hierbij gehandeld in overeenstemming met den wensch van het volk, dat Absalom vereerde, ook stellig diens misdaad tegen Amnon om de wraak voor Absaloms zuster Tamar verschoonde, en met het oog op het klimmen van Davids jaren aan de toekomst dacht; en Joab heeft dan ook bij zijn overreden van David mee het hart van het volk laten spreken.

Voor het bereiken van zijn doel heeft Joab gebruik gemaakt van den dienst eener schrandere beleidvolle vrouw uit Tekoa. Deze vrouw heeft zich in rouwgewaad tot den koning begeven; zij heeft zich aangemeld als weduwe, smeekende den koning, haar te redden. Toen heeft ze verhaald, hoe zij als weduwe twee zonen had, waarvan de een den ander in broedertwist versloeg, nu bedreigden de bloedwrekers haar overgebleven zoon; zoo zou de erfgenaam van haar man omkomen, de kool, die haar overgebleven was tot verwarming van haar leven, worden uitgedoofd, en het geslacht van haar man worden uitgeroeid.

De koning, eigen leed gevoelend, zegt haar toe, dat hij in haar zaak voorziening zoeken zal. Zij antwoordt, dat dan de ongunst der bloedwrekers zich tegen haar zal keeren; maar ook daartegen belooft de koning haar bescherming. Nu vordert zij een eed van den koning, en David zweert haar.

Toen ontdekte de vrouw aan den koning haar bedoeling. Zij wees er hem op, hoe hij, die voor zijn onderdanen ontferming kende en den zoon eener weduwe redde, onbarmhartig was tegenover zijn eigen verstooten zoon; en hoe hij hierdoor ook Gods volk bedroefde, dat op Davids huis zijn hope gevestigd had. God had Absaloms ziel niet weggenomen, moest dan de koning hem voor altoos verstooten? Daarom was zij tot den koning gekomen, mede voor haar volk; en de eed des konings was haar nu waarborg, dat de koning het volk tot rust zou brengen, terwijl de Heere daarop zeker zijn zegen geven zou.

De koning vraagt haar dan, of Joabs hand in dit alles is, en zij stemt toe, dat Joab haar tot deze handeling heeft bewogen.

Dan geeft David Joab last, om Absalom weer te halen. Absalom moet voortaan in Jeruzalem wonen, maar hij mag tot den koning niet komen.

Twee volle jaren is Absalom zoo nog van zijn vader gescheiden gebleven. Toen heeft hij Joab gedwongen, opnieuw voor hem tot den koning te spreken, wijl hij liever wilde sterven dan als een gebannene van zijn vader in Jeruzalem te blijven leven.

En David heeft zijn zoon eindelijk weergezien ; Absalom heeft zich voor zijn vader vernederd, en David heeft zijn geliefden zoon weer gedrukt aan zijn hart.

Zoo keerde Absalom tot de plaats der eere in Jeruzalem en in het koninklijke huis terug. Maar zoo ook werd hem de weg ontsloten, waarin deze zoon van David zich aan zijn vader en aan diens koninklijke eere vergrepen heeft, de bitterste smart over David heeft gebracht, en zelf als een ontaarde zoon is te gronde gegaan.

Hoe bitter zijn de vruchten der zonde! En wat is zij vruchtbaar! Vruchtbaar in altoos nieuwe zonde, maar ook vruchtbaar in altoos nieuwe bittere smart. Hoeveel schoone jaren van Davids leven, en hoeveel schoone jaren van zoo veler leven, heeft één vruchtbare ongerechtigheid verwoest!

Wat breekt de zonde in schande, smart en rouw de levenskracht, de kracht van den koninklijken scepter en van de vaderlijke tucht! Wat brengt ze slingeringen over het hart, dat van liefde bloedt en toch tot gerechtigheid geroepen is! Hoe zwaar is het, te onderscheiden, wat de liefde vordert en wat de gerechtigheid eischt.

Neen, niemand, die een hart heeft, een Vaderhart, en die eigen zonde en onwaardigheid kent, zal David hard vallen; het heeft bij David tegenover zijn kinderen zeker aan zelftuchtiging niet ontbroken. Toch had David zijn koninklijk huis niet aan de deernis van zijn Vaderhart mogen opofferen; hij heeft zoo zijn troon en zijn volk niet gebaat maar geschaad. En deze droeve historie van Israëls grooten koning moet ons daarom in eigen zware en donkere wegen tot licht en waarschuwing zijn, om de heilige zaak des Heeren, die ons is toebetrouwd, ook al bloedt ons hart daarbij, niet op te offeren aan de stem van vleesch en bloed.

ONTAARDE KONINGSZOOON. [2 Sam. 15:1-13]

Toen kwam er een boodschapper tot David, zeggende: het hart van een iegelijk in Israël volgt Absalom na.

2 Samuël 15:1-13.

Na de onteering van Tamar, den dood van Amnon en de ballingschap van Absalom is eindelijk nog de groote smart over David gekomen, dat Absalom gepoogd heeft, zijn vader van den troon te stooten.

Sinds de verzoening met zijn vader heeft Absalom vier jaren¹ aan het koninklijk hof te Jeruzalem in vrede geleefd. Toch is hij in die jaren zijn vader niet trouw geweest, maar hij heeft toen reeds zijn eigen verheffing ten koste van zijn vader gezocht en voorbereid.

Wij behoeven niet te veronderstellen, dat Absaloms opzet daarbij aanstonds was, zijn vader van den troon te verdrijven, de wapenen tegen zijn vader te keeren, en zoo koning van Israël te worden. Zeer wel is aan te nemen, dat Absalom, begeerig naar de koninklijke eer en macht, voor zichzelf de gunst des volks heeft gezocht, daarbij van het een tot het ander is gekomen, eindelijk niet meer terug kon, en zoo, mee door ongeduldigen hartstocht, zich er toe heeft laten brengen, te grijpen naar de kroon, waarvan het optreden met het zwaard tegen zijn vader het noodzakelijk gevolg was.

Anderen kunnen en zullen hierbij wel invloed op Absalom hebben uitgeoefend, zijn ijdelheid en eerezucht geveleid hebben, en hem tot daden hebben geprikkeld en gedrongen. Zij zullen hierbij ook zichzelf gezocht hebben, door zich van de gunst van den toekomstigen koning van Israël te verzekeren. Vooral jonge krachten kunnen in deze beweging voor Absalom gewerkt en Absalom tot vermeteleden daden bewogen hebben. Toch blijken ook mannen van positie en ervaring, die David gediend hebben en bij hem in eere stonden, in de beweging voor Absaloms verheffing te hebben gedeeld.

Voorts komt in den loop der gebeurtenissen uit, dat er voor Absaloms verheffing in heel het land stemming gemaakt kon worden. Er moet dan een voorgaande stemming in het volk zijn opgekomen, die voor de gedachte van Absaloms verheffing ten koste van zijn vader een vruchtbaren bodem bood. Een stemming van ontevredenheid, van weerzin tegen Davids regeering of tegen bestaande toestanden, moet in Israël zijn voortgewoekerd, althans in het jongere leven. Die stemming is door Absalom wel bevorderd en gesterkt, maar ging toch ook aan zijn pogen vooraf en gaf er plaats voor.

Dit blijkt ook wel uit het feit, dat niet slechts andere stammen voor Absalom te winnen waren, maar zeer bepaald ook de stam van Juda, Davids stam; en dat Hebron, waar vroeger Davids troon stond, zich liet vinden om de stad van Absaloms kroning te worden. Wat Hebron aangaat, kan hier bij gekomen zijn, leedgevoel over het gemis van het koninklijk hof, dat vroeger zijn glans aan Hebron gaf, en naijver tegenover Jeruzalem, dat sinds door Davids koninklijke eere verheerlijkt werd.

De ontevredenheidsstemming in het volk blijkt wel bij Absaloms voorafgaand doen in Jeruzalem zelf. Davids bewind kan, in verband met de droeve jaren, die hij doorleefde, en sinds zijn zonde met Batseba, zwakker en slapper geworden zijn. Davids houding tegenover zijn kinderen toont een zwakheid, die ook in andere opzichten zal hebben doorgewerkt.

Groote opgewektheid heeft David stellig niet gekenmerkt. De glans van het hof, dien een volk begeert, ging van David niet uit. Hoe behoedzaam de koning genaderd en

¹ Op grond der oude Grieksche en Syrische vertaling van het Oude Testament nemen wij met vele Schriftuitleggers aan, dat de oorspronkelijke tekst (vs. 7) luidde "vier jaren" en niet "veertig jaren"; dit laatste getal kan ook niet juist zijn.

toegesproken moest worden, bleek wel uit het feit, dat zelfs Joab niet rechtuit tot David durfde spreken over wat het koninklijk Vaderhart deed lijden, en over Absaloms terugkeer uit Gesur; en dat de vrouw van Tekoa op Joabs aandrang voor haar spreken met den koning den vorm moest kiezen, dien wij kennen.

Hierbij komt, dat ook een koninklijk bewind door den loop der jaren verouderen en verslappen kan, en zoo achterblijft bij het rechtsgevoel, dat in een volk groeit, of bij de wenschen naar verbeteringen en veranderingen, die zich met het jongere leven baanbreken. Salomo's schitterend regiment, dat na David Israël deed juichen, doet Davids regeering in dit opzicht in, de schaduw treden. Ook was David de held Israëls geweest, de krijgsman, die Israël vrijmaakte, de vorst, die beleidvol Israëls koninkrijk uit de ellende, waarin Saul het achterliet, heeft opricht en tot eere gebracht, maar wiens regeering zich nog meer bij de oorspronkelijken vormen van Sauls bewind zal hebben aangesloten. Naar hooger glans en meer koninklijke actie ging daarom, sinds David op zijn lauweren rustte, de hartstocht van het jongere volk en ook van de krachtmannen van Israël uit.

Zoo is het mogelijk geweest, dat heel Israël voor Absaloms verheffing in beweging kon komen, al sloeg ook na Absaloms val de stemming van het volk aanstonds weer voor David om, gelijk ook de ouderen van Israël David meest wel getrouw gebleven zijn.

Er is altoos een element in het volksleven dat voor revolutionaire strevingen te winnen is; dit element ontbrak ook niet onder Davids regeering; vooral ook sinds door zonde en misdaad in zijn huis de energie van Davids godvruchtig leven naar buiten zooveel zwakker uitkwam en daardoor ook Israël zelf geestelijk verzwakte.

Dit alles, om niet meer te noemen, heeft Absalom mede verleid, en gebracht waar hij gekomen is.

Maar dit alles neemt niets weg van de snoode zonde, waardoor Absalom als een ontaarde zoon zich aan zijn vader vergrepen heeft.

Allereerst dan heeft Absalom, na zijn herstelling in Davids gunst en gemeenschap, door en voor zijn persoon glans en bekoring in het hofleven te Jeruzalem gebracht. Absaloms schoone bloeiende verschijning en zijn krachtig bruisend leven werkten hier mee. Schoone paarden en wagens liet Absalom voor zich aanvoeren, en hij maakte zich daarvan een hofstoet, waarbij vijftig man dienstbaar waren. Zoo kwam Absalom bewegelijk voor het volk uit en won hij voor zich het oog en de zinnen.

Toen heeft hij ook het volk zelf gezocht, door in de koningspoort te ontmoeten al wie voor zijn klacht en bede om recht den koning zocht. Absalom heeft met de menschen gesproken, hun hart beluisterd, hun recht erkend, met hen geklaagd over de gebrekkige rechtsbedeeling onder Davids bewind, en hun verzekerd, dat het beter zou worden, als eenmaal de scepter in Absaloms handen overging. Hij heeft eindelijk voor hen de gedachte uitgesproken, dat hem maar vast de rechtspraak moest worden toevertrouwd. En hij heeft door gemeenzame vriendelijkheid, ja door den kus der vereering, de harten van zijn volk gestolen.

Intusschen heeft Absalom, in verband met heel zijn optreden, door mannen, die hij uitzond, de stemming van het volk in alle stammen doen bewerken, zoodat al meer en al luider de gedachte aan Absaloms verheffing in de regeering werd uitgesproken en die verheffing gewenscht werd. Absalom heeft de hope op die verheffing gewekt en het volk doen verlangen naar het bazuïngeklank, dat overal als teeken van zijn verheffing zou gehoord worden.

In Hebron is alles voorbereid voor het uitroepen van Absalom als koning. Jeruzalem is echter van dit alles onkundig gehouden, al heeft men er iets van vermoed of gevreesd. Toen heeft Absalom van den koning vrijheid gevraagd en verkregen, om te Hebron door offeranden te voldoen aan een gelofte, in zijn ballingschap te Gesur afgelegd. Tweehonderd mannen van hooge positie nam Absalom uit Jeruzalem mee naar Hebron; die wisten van niets, maar konden niet meer terug. Toen is Achitofel, Davids oude

raadgever, die blijkbaar in het geheim was, mede naar Hebron geroepen. Het volk kwam, deels kunstmatig deels natuurlijk, in hartstochtelijke beweging. En alles in Hebron, in Juda, en verder, jubelde voor Absalom, den koning te Hebron.

Zoo kwam Absaloms opzet uit. En als een steen op Davids hart kwam de tijding van het verraad Jeruzalem binnenvallen. David gevoelde zijn koninklijken stoel wankelen. Hij moest wijken voor zijn zoon.

Wat kunnen kinderen ouders aandoen! Waartoe kunnen ze vervallen, de zonen, de dochteren, die bij hun geboorte met zooveel verrukking gedrukt werden aan het ouderhart! Die kinderen, voor wie ouderliefde zooveel deed en zooveel leed, voor wie zooveel gebeden zijn opgegaan en die zoo innig den Heere zijn opgedragen!

O, tot elke zonde kan het met een mensch komen, ook zelfs tot de zonde van het vertrappen der ouderlijke eere!

Wat is daarom ook het gebod des Heeren een noodzakelijke en heilzame wacht voor het menschenleven! Nauwgezet dient van jongs af gewaakt tegen alles, wat de ouderlijke eere verkort, opdat zoo het opwoekeren van de misdaad der kinderen tegen de ouders gekeerd worde!

Maar ouders hebben ook te waken, dat ze zelf niet mee tot verkorting hunner eere reden en aanleiding geven.

En hebben ze zich schuldig voor God te bekennen, dat ze dan ook bij de grootste smart, die over het ouderhart komen kan, van David leeren, in diepen ootmoed te bukken ook onder deze smadelijke kastijding des Heeren.

OP GENADE EN ONGENADE. [2 Sam. 15:14-16:14]

Toen zeide de koning tot Zadok; Breng de Arke Gods weder in de stad. Indien ik genade zal vinden in des Heeren oogen, zoo zal Hij mij wederhalen en zal haar mij laten zien, mitsgaders zijn woning. Maar indien Hij alzoo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie [hier] ben ik; Hij doe mij, zoo als het in zijn oogen goed is.

2 Samuël 15:14-16:14.

Behalve het leed, dat Davids Vaderhart pijnigde in den opstand van Absalom, de smaad, dien hij hierin als koning droeg, en al wat hij te overwegen had aangaande gebrek en tekort in de regeering van zijn volk en van zijn huis, was er nog iets anders, dat Davids ziel in de catastrofe bij Absaloms verheffing bezighield en benauwde, en dat al het andere in zekeren zin naar den achtergrond drong. Bij dit ééne viel al het andere David zelfs eenigermate licht.

David zag namelijk in wat hem door Absalom overkwam de hand des Heeren. Het was voor hem de hand des Heeren, die hem van Israëls troon verdreef.

Neen, David had aan Absalom allerminst verdiend, wat zijn ontaarde zoon hem aandeed; hij had aan Israël niet verdiend, wat hem als koning overkwam. In het schuldig bedrijf van Absalom stond David tegenover zijn zoon en tegenover zijn volk rechtvaardig, al was hij zich zijn zwakheid en zijn gebrek bewust, — maar tegenover den Heere kende David zich schuldig door zijn vroegere zonde; hij kende zich voor den Heere verwerpelijk door zijn zonde en door de zonde van zijn huis. David zag daarom in Absaloms verheffing niet slechts een feit, dat hem machteloos maakte bij het gerucht, dat heel Israël Absalom navolgde, maar het was hem alsof de Heere zelf het oordeel, door den profeet Natan eenmaal uitgesproken, nu voltrok, Davids kroon van hem nam en die aan Absalom overliet. Zoo onderging David Absaloms opstand en verheffing als een feit, waaronder hij zich boog, en waarvoor hij week. David boog onder de hand des Heeren; hij gaf zich op genade en ongenade in de hand des Heeren over.

Allereerst deelde David in Jeruzalem aan zijn hof, aan zijn getrouwe knechten en aan zijn lijfwacht zijn besluit mee, om voor Absalom te wijken, opdat niet het ergste over hem en de zijnen en over Jeruzalem komen zou.

Slechts enkele vrouwen liet hij achter in zijn huis en bij zijn goed, maar de koning verliet met zijn hovelingen, met zijn lijfwacht, "de Kreti en de Pleti", Jeruzalem. David bood daarbij den aanvoerder Ithai met diens zeshonderd Getieten, een huurbende voor Davids bizonderen dienst, de vrijheid, om den nieuwen koning Absalom voortaan te dienen; maar Ithai wilde hiervan niet hooren; in leven en sterven wenschte hij David getrouw te blijven.

In en buiten Jeruzalem was het volk ontroerd bij den smadelijken uittocht van den eens zoo vereerden koning, bij Davids gang over de Kedron naar den Olijfborg.

De priesters Zadok en Abjatar lieten de Ark des Heeren meevoeren, als teeken van de nabijheid en gemeenschap des Heeren voor David en wie hem zouden volgen. Maar David liet de Ark terugbrengen naar Jeruzalem; en hij sprak daarbij in diepe verootmoediging voor den Heere: breng de Arke Gods weer in de stad; indien ik genade zal vinden in des Heeren oogen, zoo zal Hij mij terughalen en zal mij zijn Ark en zijn woning doen weerzien; maar indien Hij mij niet meer als koning wil en mij verstooten zal, ik geef mij Hem over, Hij doe met mij naar zijn believen!

Ook de priesters zelf moesten naar Davids wil in Jeruzalem blijven; ook om David kondschap te laten doen, indien de Heere een woord voor hem had tot waarschuwing of verruiming.

Zoo heeft David met zijn getrouwen als een boeteling voor den Heere, het hoofd in schaamte omwonden en barvoets, weenende den Olijfberg beklommen.

Inmiddels vernam David, dat Achitofel, zijn geheimraad, zich te Hebron bij Absalom gevoegd had; de raad van dezen bekwamen man, die David geheel kende en tot heden zijn vertrouwing geweest was, bedreigde hem nu. In de pijn, die deze afval van Achitofel hem deed, zuchtte David tot den Heere, smekend dat de Heere ditmaal Achitofels raad toch zou verijdelen.

Op den top van den Olijfberg heeft David getoefd, terugblikkend op Jeruzalem, en vooruitstarend in den weg van zijn ballingschap. Hier heeft David den Heere aanbeden.

En hier kwam Husai, ook een wijze raadgever van David, tot hem, met gescheurde kleederen en met asch bestrooid, ten teken van rouw en droefheid. Husai zou David getrouw zijn. Maar hij kon David op diens vluchtgang niet van dienst wezen, en de koning raadde hem daarom, zich ook aan het nieuwe hof te melden, daar Achitofels raadslag tegen te staan, en verder met de priesters te overleggen.

Zoo werd David op den Olijfberg door een enkele lichtstraal verkwikt en getroost.

Na een laatsten blik van smart op Jeruzalem werd de top van den Olijfberg verlaten en daalde de droeve groep met den ontroonden koning in het pad der ballingschap.

Daar kwam Ziba tot David, Ziba, de knecht van Mefiboset. Brood en rozijnen en versche vruchten en wijn, op ezels geladen, bracht hij tot verkwikking voor den koning en diens getrouwen; de ezels konden daarna den koning dienen. Maar Ziba bracht ook de tijding, dat Mefiboset in Jeruzalem bleef, in hope, dat nu door den twist van Davids huis, het koningschap weer aan hem als Sauls kleinzoon komen kon. Ook deze ontrouw moest David lijden. De voordeelen der goederen van Sauls huis, die Ziba op Davids last voor Mefiboset beheerd had, hernam David thans echter niet voor zich; hij liet ze vooreerst aan Ziba.

Verder op den tocht, bij Bahurim, toen David in een hollen weg voorttrok, kwam nog een ander man hem aan Saul herinneren; aan Saul, tegenover wien en tegenover wiens huis David steeds zoo edel gehandeld had. Op een hoogte, ter zijde van den weg stond Simeï, een man uit Sauls geslacht. Hij wierp en schopte bergsteenen en vuil van de hoogte naar David en diens getrouwe helden. Hij vloekte, lasterde en hoonde David, als een bloedman, een duivelskind, die zich aan Sauls huis had vergrepen, om zich van de kroon meester te maken, en die nu van den Heere zijn vergelding kreeg en verstooten werd in ongeluk door middel van zijn eigen zoon.

Abisai, Joabs broeder, vroeg den koning vrijheid, om althans dien lagen lasteraar, die zóó zijn koning hoonde, den mond te snoeren en diens kop te halen. Maar David, die vroeger Abisai had weerhouden, om Saul te doden (1 Sam. 26), weerstond ook nu den ijver van dezen dienaar, en sprak daarbij het ontroerende woord: "Laat hem vloeken, want de Heere toch heeft tot hem gezegd: vloek David! wie zou dan zeggen: waarom hebt Gij zoo gedaan? Mijn eigen zoon zoekt mijn ziel, hoeveel te meer dan deze Benjaminit? Laat hem vloeken, want de Heere heeft het hem gezegd! Misschien zal de Heere mijn ellende aanzien, en zal Hij mij goed vergelden voor zijn vloek op dezen dag!"

Zoo heeft dan Simeï op de hoogte David en de zijnen vloekend, hoonend, vuil schoppend, vergezeld, zoolang het hem lustte. David heeft gebogen onder dit alles als onder de beschikking, onder den wil, onder de hand des Heeren, die hem vernederde om zijner zonde wil.

En zoo is deze vernederde man en koning aangekomen in de verwijderde legerplaats, waar hij voor het oogenblik rust vinden mocht.

Zeker, in dit alles is David ook voorafbeelding geweest van den Man van Smarten, die eenmaal aan de andere zijde van den Olijfberg zou afdalen naar Jeruzalem, om te lijden, wat Hij lijden moest naar den Raad, den wil en het heilig onafwendbaar oordeel des

Vaders; Hij niet voor eigen zonde, maar voor de zonden van zijn volk. Opdat Hij door de genade Gods in den weg des doods het leven voor de zijnen verwerven zou. Ook David heeft hier geleden, gelijk in al zijn lijden, niet om eigen zonde alleen, maar ook om de zonden van Israël, waarover hij ten koning gezalfd was, al kon David door zijn lijden geen verzoening brengen.

Maar David is hier ook voorbeeld van en voor allen, die lijden door en naar den wil van God. Van en voor allen, die van God verkoren en begenadigd zijn en die lijden om hun zonde. Het oordeel des Heeren komt allereerst over het Huis Gods; het komt allereerst over wie, Hem toegewijd, ook schuldig zijn door en om eigen zonde, zij het in langer of korter verleden tijd, en die ook mee dragen de zonden van des Heeren volk, die in hen bezocht worden. De dagen kunnen komen, en ze komen, dat zij in de zaken van den dag rechtvaardig staan tegenover laster en misdaad van goddeloozen, en dat toch daarin de hand des Heeren tegen hen is.

In lijden, in bitter zielelijden, ook door onrecht en laster van vermetele goddeloozen, en ook door verlating van hen, op wier trouw wij aanspraak mogen maken, past ons daarom altoos allereerst en allermeest diepe verootmoediging voor den Heere. Met zijn hand hebben wij in ons leed en kruis altoos allereerst en allermeest te doen. Dit heft onze plicht niet op, om ook, naar dat de Heere het ons vergunt, te handhaven, wat ons is toebetrouwd. Maar het verbindt ons bovenal, om diep voor den Heere te buigen, te bukken, in lijdzaamheid te dragen ons bitterst kruis, en ons vast te klemmen aan des Heeren ontferming alleen.

ABSALOM,! MIJN ZOON! MIJN ZOON! [2 Sam. 16:15-18:33]

Toen werd de koning zeer beroerd, en ging op in de opperzaal der poort, en weende; en in zijn gaan zeide hij alzoo: Mijn zoon Absalom! mijn zoon! mijn zoon Absalom! Och dat ik, ik voor u gestorven ware! Absalom ! mijn zoon, mijn zoon!

2 Samuël 16:15-18:33.

De beslissing tusschen David en zijn zoon Absalom zou vallen.

David is van den Olijfborg in noord-oostelijke richting naar de Jordaanvlakte getrokken, maar hij is den Jordaan niet aanstonds overgegaan. Hier toeft hij in eenzame streek in zijn legerplaats. De beslissing over zijn lot is in de hand des Heeren, en uit die hand alleen wil David die beslissing ontvangen. Maar de beslissing over David zal ook de beslissing zijn over zijn zoon. Absaloms zegepraal zal Davids smadelijke ondergang zijn, maar Davids wederopheffing door de hand des Heeren kan ook de ondergang zijn voor zijn zoon, voor Absalom, die wel schandelijk zich aan de eer en het recht van zijn vader vergreep, maar dien David nochtans als zijn kind, als zijn zoon, als de zoon zijner hope had liefgehad, en nog zoo liefhad: zooals een Vaderhart in liefde zich vastklemt aan een zoon. Bovendien, Davids leven was zoo goed als voorbij; David had zijn hoogte gehad; de slagen, die David door en sinds zijn zonde met Batseba troffen, hadden zijn kracht gebroken; Davids leven neigde en hijgde naar het einde. Israëls toekomst hing aan Davids huis, maar vroeg jonge nieuw oplevende kracht. Diep smadelijk krenkend en zieldoorwendend was Absaloms opstandig en verraderlijk bedrijf voor David, nochtans was David bereid, onder Gods beschikking te buigen, en desnoods zijn kroon op zijn zoon te zien overgaan, indien dit naar den wil des Heeren geschieden kon. Davids bloedend hart kon dit offer kiezen boven Absaloms val. Toch moest David om de eere des Heeren, om de eere van Israël, en om de eere van zijn huis de verijdeling van Absaloms snood opzet wenschen. Zoo leefde de vernederde koning in smartvolle stemming.

Absalom was in volle actie. Hij moest nu wel. Zijn opzet wilde en moest hij nu doorzetten.

Allereerst toog Absalom, op het gerucht van Davids vlucht, als koning van Hebron naar Jeruzalem, onder het gejuich der menigte, die hem huldigend vergezelde. In Jeruzalem meldde zich Husai bij Absalom en begroette hem als koning met de verklaring, dat hij wilde dienen dien koning, dien de Heere verloor.

Op Achitofels raad bestond Absalom het nu, naar wereldsche Oostersche zede zich bezitter der koninklijke macht te toonen, door zich de harem zijns vader toe te eigenen, zoo door bloedschande volkomen met zijn vader te breken, en deze als koning voor altoos te onteeren. Op het dak van het koninklijk paleis bedreef Absalom openlijk deze schanddaad.

Hierop raadde Achitofel in zijn niets ontziende wereldsche wijsheid, dat hem twaalfduizend uitgelezen mannen gegeven zouden worden. Hij zou daarmee den koning in diens moedelooze stemming overvallen en slaan, eer het volk voor David opkwam. Dan zou Israël zich willens of onwillens bij den feitelijken stand van zaken neerleggen, en Absaloms koninklijke macht zou gevestigd zijn.

Die raad leek Absalom goed. Maar hij liet toch ook Husai vragen. En Husai sprak gansch anders. Husai stelde de stemming van David en diens helden voor als een bittere, die tot heldendaden prikkelen moest en voor geen overval plaats kon laten. Viel men thans met betrekkelijk kleine macht David aan, zoo zou Davids heldenschaar zeker met leeuwenkracht afslaan. Hierdoor zou Absaloms volk ontmoedigd worden, de stemming in Israël zou omslaan, en Absaloms koningschap zou verloren zijn. Daarom raadde Husai,

dat Absalom zich eerst van heel het volk verzekeren moest, met heel Israëls macht tegen David moest optrekken, daardoor zijn vader den moed benemen en hem en zijn schare zoo door overmacht moest vernietigen.

Voor Husai's raad was naar wereldschen krijgskundigen maatstaf zeker evenveel te zeggen als voor den raad van Achitofel; maar Husai bedoelde ook gelegenheid te laten, om David in te lichten over wat volgen zou. Absaloms stemming viel Husai's voorstelling bij. Hiermee was in beginsel Absaloms kracht reeds gebroken. En Absalom nam onder instemming van zijn staf het voorstel van Husai aan. Hierin was de hand des Heeren, die het kwade over Absalom brengen zou.

Jonatan en Ahimaaz, de zonen van den priester Zadok, die buiten Jeruzalem toefden werden nu ingelicht omtrent den stand van zaken, spoedden zich naar David, ontkwamen door list aan hun vervolgers, bereikten de koninklijke legerplaats, en bereidden zoo den koning voor op wat volgen zou.

En Achitofel vertrok uit Jeruzalem; hij keerde naar zijn stad terug, en verhing zich.

David had nu tijd voor beraad en handeling. De legerplaats werd opgebroken. De koning en zijn heldenschaar togen thans over den Jordaan en zetten den tocht voort naar Mahanaïm in het Overjordaansche, waar ook tevoren Isboset als koning zijn residentie gehad had. De trouw van het volk in het Overjordaansche kwam hier voor David op; voorname edele mannen brachten levensbehoeften en huisraad voor David en voor zijn volk naar Mahanaïm.

Intusschen verzamelde Absalom uit Israëls stammen een zoo groote menigte als hem mogelijk was. En onder Amasa als krijgsoverste trok dit leger met Absalom zelf aan het hoofd eindelijk over den Jordaan, om het beslissende treffen met David en diens legertje te zoeken.

David zelf monsterde nu zijn volk, deelde het in onder opperhoofden en stelde het onder drie aanvoerders, onder Joab, diens broeder Abisai, en Ethai, den trouwen hoofdman der Getieten. Zelf wilde David aan het hoofd van zijn leger optrekken, maar het volk stond dit niet toe, wijl met den koning zelf alles verloren zou zijn. Zoo bewilligde David dan, te Mahanaïm te blijven. Hij liet zijn getrouwen trekken. Maar bij het scheiden sprak de koning uit, wat anderen niet bekommerde maar hem vooral bezighield: "Handel mij zachtkens met den jongeling, met Absalom!"

"Spar mijn zoon! Dit was de kreet van het Vaderhart, toen de beslissing tusschen David en Absalom moest vallen, waarbij de zoon het sparen van zijn vader zeker niet begeerde.

Na het eerste treffen der beide legermachten brak de strijd door. De krijgskunst was ongetwijfeld aan de zijde van Davids helden. Absaloms macht werd gestegen en uiteengedreven, verstrooid over de vlakke en teruggedrongen in de wouden; daar vergingen Absaloms duizenden; twintigduizend man van Israël vielen.

Absalom wilde nog eenmaal vooruitdringen, Davids dapperen tegemoet. Zijn muilnier rende met hem voort onder de woudboomen. Hier werd Absalom bij hoofd en haar door een boomtak gegrepen en vastgehouden. Het muilnier rukte zich los en rende zonder zijn berijder door. Alle pogingen van Absalom, om zich los te maken, waren vruchteloos. Met het hoofd in de boomtakken hing hij.

Zoo werd Absalom door een van Joabs mannen gezien. Die boodschapte het aan Joab. Nu was Absalom te grijpen, zonder dat het zijn leven behoefde te kosten. Maar Joab verstond van zulk krijgsbeleid niets. Het moest uit zijn met Absalom, dan was Davids troon weer verzekerd. Joab verweet daarom den boodschapper, dat deze Absalom had laten leven. En ofschoon de man hem herinnerde aan den zielewensch van den koning, om Absaloms leven te sparen, ging Joab zelf naar de plaats, waar Absalom nog altijd hing; hij stak den koningszoon drie pijlen door het hart, en hij liet hem door zijn mannen afmaken en in een kuil onder steenen begraven.

De beslissing is gevallen. De opstand is gebroken. Voor David is de weg tot den troon weer vrij. David zal Israëls koning blijven. Absalom is dood.

Ahimaáz is bij Joab en begeert de boodschapper naar den koning te mogen zijn. Maar Joab weet, dat deze boodschap geen vreugde zal brengen, om Absaloms dood. Daarom zendt Joab een ander, Kuschi. Toch houdt Ahimaáz aan en krijgt eindelijk verlof om te gaan. Hij ijlt Kuschi voorbij. In Mahanaïm ziet de poortwachter de ijlboden komen en onderkent daarbij Ahimaáz. De koning krijgt hierdoor hoop op een goede tijding. Hij verneemt ook weldra van Ahimaáz de zegepraal van zijn legermacht door de gunst des Heeren. Maar David vraagt naar Absalom; Ahimaáz ontwijkt het antwoord, door te zeggen, dat hij wel een oploop zag na de overwinning, doch daarvan niet kan verhalen. Dan komt Kuschi. Nu hoort David, wat hij vreest. En in bittere zielesmart krijgt de koning, de vader, om zijn zoon; "Mijn zoon Absalom! mijn zoon! mijn zoon Absalom! Och dat ik, ik voor u gestorven ware! Absalom! mijn zoon! mijn zoon!"

Neen, David kon als koning van Israël niet wenschen, dat Absalom had gezegevierd, en als vernietiger van zijn vader Israëls koning geweest zou zijn. Dit wenschte David ook niet. Maar Davids Vaderhart leed, leed zoo ontzettend onder het sterven van zijn zoon; onder diens sterven in dezen schrikkelijkeri weg van opstand en verraad tegen zijn vader.

Davids Vaderhart leed hieronder zóó bitter om zijn kind, om zijn zoon, dien hij liefhad, dat hij wenschte zelf in Absaloms plaats gestorven te zijn.

Wel is Davids leed vreeselijk geweest, zijn leed bij deze uitredding en zegepraal! In den bitteren beker van Davids lijden heeft hij hier den droesem gevonden. De hand des Heeren is zwaar op David gedaald. Om zijn zonde en om de zonde van zijn huis heeft David geleden het bitterste, dat een koning en vader lijden kan. Ook zoo heeft David zich in de hand des Heeren moeten overgeven. Hij heeft het gedaan, maar het heeft hem veel, veel gekost.

Hoe diep, hoe diep kan onze weg dalen, ook al belieft het den Heere naar zijn genade en naar zijn recht ons hoofd uit druk en vernedering weer op te heffen! Er is leed, dat niet terugwijkt maar doorgaat, ook al komt er verruiming en bevrijding. Zoo ook is het leed, dat het hart blijvend lijdt van de wonden, die eigen vleesch en bloed ons slaan. En er is slechts uitkomst, er is slechts balsem voor harten, die zóó bloeden moeten, in geheele zelfovergave in de hand des Heeren.

Gods trouw over Israël, over zijn volk en kerk is onwankelbaar en gaat door: Maar wee wie als Absalom, zij het ook mede als werktuig in de hand des Heeren, zich aan de heiligen des Heeren, aan zijn volk en aan zijn zaak vergrijpen. Ontzettend zal hun einde zijn, hoe ook de deernis van wie het goede voor hen nog wenschen, het oordeel van hen zou willen afwenden. Bekeere zich daarom, wie in zoo goddeloos opzet deelt, eer het telaar is! Zoo wil ook de Heere zich nog over den goddelooze ontfermen!

ROEPING IN ROUW. [2 Sam. 19:1-8]

Toen stond de koning op, en zette zich in de poort. En zij lieten al het volk weten zeggende: ziet, de koning zit in de poort. Toen kwam al het volk voor des konings aangezicht.

2 Samuël 19:1-8.

In diepen rouw bleef Davids ziel gebogen om den dood van zijn zoon Absalom.

De Heere had over David en zijn huis de bezoeking en den smaad doen komen door den opstand van Absalom tegen zijn vader, en dat na al het smadelijke en smartelijke dat David reeds in zijn huis en van zijn kinderen doorleefd en geleden had. Maar de Heere had ook Absaloms opzet verijdeld en David als Israëls koning gehandhaafd. Absaloms leger was geslagen en verstrooid en Absalom zelf was omgekomen.

Maar Absalom was Davids kind, een zoon zijner liefde. David had Absalom koning willen zien, mits niet in dezen weg van ongerechtigheid. O, David had wel willen wijken, zoo het den Heere beliefd had, troon en kroon aan Absalom te geven. Davids ziel was in schuldgevoel en verootmoediging zoo diep neergebogen, en het leed had dezen grooten koning zoo zeer gebroken, dat hij er toe neigde, den scepter te leggen uit zijn hand en in stilte zijn einde te wachten. Maar bovendien had Davids Vaderhart om Absalom gebeeft, waar zijn koningsplicht verweer tegen Absalom hem oplegde. Dat deze zoon zijner liefde, hoe zwaar ook Absaloms schuld ware, zou moeten vallen in den strijd tegen zijn vader, daarvoor beefde Davids hart in bangheid terug. Zoo had David dan ook zijn helden bij het uittrekken tegen Absalom ernstig gewaarschuwd, om zachtelijk met den koningszoon te handelen. En nu was Gods beschikking zoo geweest, dat Absalom levend gevangen en ter beschikking van zijn koninklijken vader gesteld had kunnen worden; maar Joab had in eigenwillig staatkundig opzet Absalom gedood, moorddadig hem de pijlen gestoken in zijn hart. Dit alles deed den koning bitter lijden. Had David eerst na de tijding der overwinning en van Absaloms dood in zijn smart gekreten: "och mijn zoon Absalom, mijn zoon, dat ik, ik voor u gestorven ware!" ook sinds bleef David zich terugtrekken in zijn rouw, en telkens weer snikte zijn ziel: "mijn zoon Absalom! mijn zoon! mijn zoon!"

Deze rouw van Davids Vaderhart drukte heel het koninklijk hof in Mahanaïm. De verheffing, die de zegepraal van Davids helden had moeten brengen, bleef uit. Er ging daarom ook van het hof geen verheffenden indruk en invloed op het volk uit. Integendeel. De vaderlijke rouw van den koning drukte zijn omgeving, en drukte ook het volk. Een rouwstemming ging van de koninklijke binnenkamer uit in het leven van het volk. Alle hart, dat voor den koning klopte, werd mee door zijn rouw aangegrepen. Het volk eerbiedigde de smart van den koning en liet hem in zijn eenzaamheid treuren. Niemand durfde met zaken van regeering of recht tot den koning te naderen. Wie in Davids tijdelijke residentie zijn moest, durfde schier de poort niet binnen gaan en meed het koninklijk hof. De stemming des levens was allermintst ééne, die bij verlossing en zegepraal voegde, maar boog steeds dieper als ware David door de smadelijkste nederlaag neergeworpen.

Inderdaad, zóó kon, zoo mocht het niet langer. Op deze wijze kon Israël, dat zoo diep geschokt en zoo droevig gescheurd was, zich als volk niet oprichten. Deze oprichting was toch zoo noodzakelijk, en het was Davids koninklijke plicht en roeping, op deze opheffing bedacht te zijn.

Toen heeft Joab zich met de zaak bemoeid, maar op Joabs wijze.

Neen, Joab is niet tot den koning gegaan allermeeft in mededoogen over Davids vadersmart, en met schuldgevoel en schuldbelijdenis over eigen moorddaad, waardoor Joab het koninklijk Vaderhart zoo diep doorwond en eigen hand met het koninklijk bloed bevlekt had.

Joab wist niet van zoodanig schuldgevoel; en hij verstond in dezen niet Davids koninklijke vadersmart. Joab wist slechts van zegepraal voor zijn koning. Hij kende slechts overlegging en berekening, die op handhaving der koninklijke macht gericht was. Elk middel voor dit doel was voor Joab noodzakelijk en moest hem dienen. Geen bloed was te goed, om voor dit doel geofferd te worden. Niet uit moordlust had Joab Absalom het hart doorstoken, maar omdat hij Davids teerheid over Absalom wekelijke dwaasheid achtte; en omdat hij het voor de kracht van zijn koning en diens scepter noodzakelijk rekende, dat Absalom uit den weg geruimd werd.

Joab was een man, die alle gevoel opzij zette, om enkel met macht en kracht de verheffing der positie voor zijn koning en voor zichzelf te zoeken. Rouw in het koninklijk hof, teruggetrokkenheid in smartgevoel, ze vervulden Joab met weersin. David is altoos geweest een man met een hart; zijn ziel was als een harp met krachtige maar ook met teedere snaren. Juist ook hierin is David gekenmerkt; hierin is deze koning steeds de eenige David geweest. Maar hierin heeft Joab zijn koning, den koning Israëls, nooit gekend noch gediend.

Zoo is Joab dan in harde stemming tot den koning gegaan, om het zijn vorst aan te zeggen, dat het zóó niet ging. Met verwijten en dreigingen heeft Joab den koning toegesproken. Hij heeft David diens rouw voor de voeten geworpen; hij heeft den koning verweten, dat David al zijn knechten beschaamde en drukte; dat David hun geen dank vergold, waar ze toch hun leven veil hadden gehad voor hun koning en diens huis, Davids troon en kroon tegen schande hadden gehandhaafd, en den weg der eere weer voor hun koning geopend hadden. Slechts voor Absalom, die Davids ondergang zocht, klopte David's hart, maar voor al de helden des konings, die hun leven gaven voor zijn eere, sprak Davids hart niet. Indien Absalom slechts leefde, al waren wij allen dood, dan zou het u goed zijn, — zoo sprak Joab verwijtend. En hij voegde er met een eed bij den Heere dreigend aan toe: "indien gij heden niet uitgaat, en u niet geeft aan het volk, wij zullen u vóór den nacht allen verlaten; dan zal het kwaad, dat over u komt, al het leed overtreffen, dat van uw jeugd af uw deel geweest is".

Zakelijk had Joab ten deele recht. En zijn optreden heeft het goede gevolg gehad, dat David de binnenkamer zijner smart verlaten heeft en zijn koninklijke taak weer heeft opgevat.

De koning heeft zich gezet in de poort van zijn paleis, om zijn volk weer te ontmoeten en weer hun koning te zijn. De roep over deze koninklijke daad is uitgegaan; het volk heeft met blijdschap daarnaar gehoord, en het heeft zich gehaast den koning weer te ontmoeten.

Dit is Israël ten goede gekomen, gelijk het zeer noodig was. En het is ook ten goede gekomen aan David zelf, die daardoor weer tot actie kwam, weer koninklijk voor zijn volk is gaan leven en werken en daarin een tegenwicht gevonden heeft voor het zware levensleed, dat zijn ziele duurzaam deed rouwen.

Toch was dit slechts ééne zijde der zaak. Joab was en bleef zeer schuldig tegenover David. Het koninklijk hart heeft hij niet ondersteund maar vertreden. Aan David als mensch heeft Joab geen goed gedaan. En de banden tusschen David en Joab die juist op het punt van den adel des harten reeds vroeger menigen schok te verduren hadden, zijn door deze daad van Joab niet sterker geworden. Eerder heeft Davids hart zich sedert geheel van Joab afgekeerd, al heeft David Joab nooit kunnen missen en hem tot het eind van zijn leven moeten dragen; aan Salomo heeft David het moeten overlaten, om recht te doen over Joab, maar over Joabs bloedschuld heeft David dan ook in zijn einde tegen Salomo geklaagd.

Israëls hoogepriester mocht niet rouwen; hij moest zich altoos geheel geven en wijden aan zijn heiligen dienst. Dit was stellig één der schaduwen, die de Wet des Heeren in Israël gegeven heeft, om ons de wijding van onzen eenigen Hoogepriester, van Jezus Christus onzen Heere te doen verstaan. En Davids koninklijke wijding viel evenmin buiten Israëls schaduwen.

Toch hebben we hierin ook te doen met een eisch, die elke wijding tot een levensroeping voor anderen en voor den dienst des Heeren meebrengt; die het kruis der geloovigen, het kruis in hei menschenleven, zeker verzwaart, maar die het ook verlicht.

Wie door Gods bestel een kroon een troon ontvangt, die mag zich niet aan vreugd of leed, hoe menschelijk ze ook zijn, zóó overgeven, dat hierdoor de gemeenschap met de stemming van zijn volk lijdt. Voor zijn volk heeft hij te leven en daarvoor eigen stemming veelszins te verloochenen. De kroondrager, die om eigen leed heel een volk onder den druk van zijn rouw legt, doet dien rouw de maat overschrijden, en hij doet onrecht aan het menschenleven, dat zulk een druk niet dragen kan.

Zoo heeft ook elk, die in eenig ambt van regeering, leiding of leering staat, te bedenken, dat hij niet het veelvoudig menschenleven aan eigen zielestemming offeren mag, maar juist omgekeerd zich in leed en rouw zelfverloochenend offeren moet aan het leven van zoovelen.

Ook in den kring des gezins gaat deze regel door. De rouw over de dooden mag de roeping tegenover de levenden niet doen vergeten. Zulk een rouw wordt tot zonde.

Wie zich den Heere ten dienst gewijd weet, heeft in alle levenstoestanden te bedenken, dat ook het diepste leed en de zwaarste druk de roeping niet opheffen, om het aangezicht te wasschen en het hoofd te zalven.

En wie leiding en besturing aan zielen te geven heeft, in nood en schuld, in leed en rouw, wie mee draagt de verantwoordelijkheid voor anderers levensroeping en levenswijding, die mag niet vergeten en niet verzuimen, om ook op deze ordinantie des Heeren den nadruk te leggen.

Toch moet ook het recht van het hart in wie den levenslast draagt en dragen moet, geëerbiedigd worden. Er moet mededoogen worden gekend. De vertroosting mag in het leed niet ontbreken. Waar schuld is, moet ook schuld beleden worden.

En de hand, die opheft, moet zeker krachtig zijn, maar ze moet ook teeder wezen; ze moet ook meespreken de sprake van het menschenhart.

Zoo doet de Heere met ons. En zoo leert Hij ons ook doen met elkaar.

En dan wijde zich, elk naardat hij of zij zich geroepen weet, in lijdzaamheid, in geloof, in overgegevenheid aan de genade, de liefde en de trouw des Heeren, aan den wil van God, die zijn menschenkinderen, zoo ze slechts op Hem mogen zien, niet te veel oplegt.

KONINKLIJKE TERUGKEER. [2 Sam. 19:9-40]

Toen keerde de koning weder.

2 Samuël 19:9-40.

Davids stemming was aanvankelijk omgeslagen; hij vermande zich, drong zijn diepen rouw in zijn hart terug, en gaf zich weer aan zijn roeping als konings Israëls.

Nu wendde de Heere ook de stemming van het volk om.

Er was in de stemming van het volk veel gebeurd.

David was Israëls held geweest, met wien het volk dweepte, de ideaal-koning, die leefde in aller hart. En David was dit met reden. Hij was dit om zijn persoon, om zijn hart en karakter, om zijn genialiteit en om zijn idealisme, om zijn geloof en om zijn toewijding. In hem leefde het Israëlitisme; Israël leefde in hem. David had Israëls eer en leven gered tegenover Goliath en de Filistijnen; en tegenover Saul en diens eigenwillige regeering. In David leefde de traditie van Samuël voort; David was de gezalfde des Heeren. En sinds David Israëls koning werd, had hij de eenheid in Israël hersteld, de macht van Israëls vijanden gebroken, Jeruzalem aan Israël ten hoofdstad gegeven, den dienst des Heeren hersteld, en Israël groot gemaakt. En de Heere had zijn verbond met Israël bevestigd in Davids huis en zijn beloften over Israël aan Davids naam verbonden.

Sinds was met Davids zondeval, door zijn misdaad tegenover Batseba en Uria, diepe schaduw over Davids huis en over Davids leven gevallen. Davids kracht was veelszins gebroken. In Davids huis werd de eer geschonden en broederbloed vergoten. Davids koningschap verdoefte voor Israël; er ging geen glorie en geen bekoring meer van uit; en zoo ging er ook geen verheffing meer van uit in het leven van het volk. De koning onttrok zich ook aan het volk.

Toen stal de schoone Absalom het hart van het volk. Israël ging, van Jeruzalem uit, zijn hope op Absalom stellen. Er ging weer hofglans van Absalom uit. Het volk begon te verlangen naar het einde van Davids regeering. Zoo kon Absaloms pogen gelukken, om zich tot koning van Israël te doen uitroepen. Hij had allereerst een deel van Juda en Jeruzalem mee; en door zijn verwekte populariteit werkten ook de andere stammen met Juda samen tot Absaloms verheffing.

Er ging een koortsgloed door het volk bij het uitroepen van Absaloms naam. Nu zouden weer dagen van nieuw leven en van nieuwe heerlijkheid komen. De gedachte aan David werd daarbij naar den achtergrond gedrongen in het hart van het volk. Men wilde Davids kwaad niet, maar men gaf zich van zijn lot geen rekenschap. David week en trok als Israëls balling uit Jeruzalem en over den Jordaan. Achitofels raad, om David met een kleine schaar van dapperen te overvallen en te vernietigen, werd door Absalom verzaakt; en waarlijk, toen lieten Israëls stammen zich bewegen, om hun legerscharen met Absalom tegen David ten strijde te doen trekken.

Toen viel de slag; de zege was aan Davids helden; en hoe misdadig Joabs moord ook ware, met Absaloms val was Israëls weerstand tegen David gebroken.

Het volk ontwaakte als uit een droom. Absalom was voor hen weggefallen; Davids beeld blonk weer voor Israël in eere. Toen gedachten Israëls stammen Davids grootheid en verdiensten. Ze verweten elkaar, dat David, die Israël van al zijn vijanden en van de Filistijnen gered had, uit zijn land had moeten vluchten, omdat zijn volk Absalom tegen hem tot koning gezalfd had. Die Absalom was nu weg, en daarom groeide de drang uit Israëls stammen en naar zijn Oudsten, om David weder te halen en hem te herstellen in zijn eer.

Zoo keerde de conscientie en het hart van het volk terug. Zoo boette Israël innerlijk voor zijn dwaasheid en zonde tegen David. David had zijn zonde zwaar geboet, maar hij had

zich in de hand des Heeren overgegeven en feitelijk in vernedering voor den Heere afstand gedaan van zijn koningschap, tenzij het den Heere beliefdde, hem weder te halen. Nu wilde ook Israël zich voor David vernederen en den koning met eere wederbrengen naar Jeruzalem.

Zoo beweegt de Heere op zijn tijd, ook na vernedering zijner knechten en dienstmaagden, de harten der menschen, om te erkennen en te eeren wat de Heere in zijn knechten en dienstmaagden schonk; en zoo doet hij de ingezonken trouw, die toch niet verstierf, weer komen tot kracht.

Opmerkelijk is, dat in den drang, om David als koning weer te halen, Juda's stam het zwakst was en achterlijk bleef. Juda's stam was David het naast. In Juda's stam was Davids koningschap opgekomen. En door David was Juda weer het hoofd van Israëls stammen geworden. Maar ook de opstand tegen David in de verheffing van Absalom was van Juda's stam uitgegaan en in Jeruzalem begonnen. Juda's schuld was hierin het grootst. Juda's weerzin tegen David kan niet het grootst geweest zijn, al heeft Juda het meest onder Davids verdoffing geleden; maar de schaamte over wat David aangedaan was, moet wel het grootst geweest zijn in Juda; en zoo is het wel te verstaan, dat Juda's Oudsten niet het eerst spraken over de herstelling van Davids eer.

David heeft dit gevoeld en verstaan. Hij kende zich schuldig tegenover Juda het meest; hij kon Juda's zonde tegenover hem het eerst vergeven. Daarom ook kon David het niet hebben, dat de drang, om hem weer te halen, allereerst van de andere stammen uitging en niet van Juda. David kende toch Juda's hart; zijn hart hing ook aan Juda, en hij kon en wilde zijn hart voor Juda niet verbergen. Daarom heeft David door de priesters Zadok en Abjatar van zijnentwege doen spreken tot de Oudsten van Juda: zoudt gij, die mijn vleesch en been zijt, de laatsten zijn, om mij weer te halen ?

Daarbij liet David Amasa, die Absalom als veldheer gediend had, met eede toezeggen, dat de koning hem in Joabs plaats aan het hoofd van zijn leger zetten zou. Hiermee ging Davids amnestie aan Juda's vernedering vooraf.

Als een eenig man heeft toen Juda's stam, eer nog de andere stammen gesproken hadden, op Davids terugkeeren aangedrongen.

De koning is getrokken uit Mahanaïm naar den Jordaan; daar is hij door Juda's stam begroet, en zoo is hij zijn stamgebied weer binnengetrokken, naar Jeruzalem, enkel door Juda's stam ingeleid.

Ten deele heeft David hierin zeker niet voorzichtig gehandeld, immers niet geheel billijk tegenover de andere stammen van Israël, al heeft hij hun hiermee de vernedering voor hun koning bespaard. David wist toch, wat er in die stammen omging, en hoe ze zichzelf hun ontrouw tegenover hem verweten. Om de eenheid van Israël ware zeker een eendrachtige handeling aller stammen meer gewenscht geweest. En Davids handeling is dan ook zeker mee van invloed geweest op de twistende woorden, die daarna tusschen de andere stammen en Juda gevallen zijn, en op den opstand van Seba, die sinds volgde (2 Sam. 20), waarin Juda de wapenen mede tegen de andere stammen heeft moeten voeren. Ook hebben deze dingen stellig mede nagewerkt reeds onder Salomo's regeering en in den afval der twee stammen van Davids huis na den dood van Salomo.

Toch was Davids koningschap bij Sauls val van Juda's stam begonnen, en is het te verstaan, dat David allereerst door Juda wenschte teruggevoerd te worden.

Maar vooral. Davids hart sprak ook weer hierin. Een koning, die zijn volk, dat schuldig is tegenover hem, zelf zoekt, en met een beroep op het hart van zijn volk zijn eigen hart doet gevoelen, volgt zeker niet den gewonen vorm van politiek. David is altoos allereerst mensch; en het hart is de verklaring van Davids persoonlijkheid, van Davids leven en van zijn koningschap. Zonder dat men van zijn hart uitgaat, is David niet te kennen noch te verklaren; de man van de schapen en van den slingersteen; de edele tegenover Saul; de vriend van Jonatan; de vader van Absalom; de koning, die het hart zoekt van zijn volk, en die zonder het hart van zijn volk geen koning kan zijn; de toegewijde aan den

Heere; de koninklijke ziel, ontsloten in de Psalmen Israëls door de bevruchting van den Heiligen Geest.

Het *hart* heeft wat te zeggen in de openbaring Gods in Israëls. Want het hart heeft wat te zeggen in het menschen leven. Uit het hart zijn de uitgangen des levens; in het hart ligt de verklaring van het leven; in het hart moet het leven gered worden; en het hart moet worden bewaard boven al wat te bewaren is. De Heere spreekt daarom naar het hart van Jeruzalem, en Hij zendt zijn genade in ons hart. Hij redt ons hart, en doet ons uit ons hart weer leven.

Zoo ook verstaan en waardeeren we de persoonlijke ontmoetingen op Davids terugtocht naar Jeruzalem.

Simeï, die David bij diens uitgang als balling vloekte, was met duizend man uit Benjamin met Juda's mannen meegetogen, en viel als boeteling voor Davids voeten neer, smeekend om vergeving. Abisaï, Joabs broeder, vorderde ook nu Simeï's dood, maar David wees in verontwaardiging ook dezen zoon van Zeruja als een Satan van zich af, en liet met eede aan Simeï leven en vrijheid, nu David zich weer Israëls koning wist.

Mefiboset kwam en betuigde zijn trouw aan David; hij beschuldigde Ziba, zijn knecht, dat deze hem ten eigen profijt bij David verdacht gemaakt had. David, die tevoren de goederen van Mefiboset aan Ziba gelaten had, spreekt zijn oordeel niet uit, maar deelt de goederen tusschen hen. En Mefiboset verzaakt de goederen, om alleen weer te mogen leven met den koning, die wederkeert.

Barzillai, de tachtigjarige, die David als balling geëerd en getroost had, komt ook nu zijn koning begroeten. David wil hem mee hebben naar Jeruzalem, om hem daar zijn trouw te vergelden, maar Barzillai wenscht in zijn landelijke rust te blijven. David omhelst en zegent dan Barzillai, en voert diens zoon Chinham in zijn koninklijken stoet mee.

Zoo teekent zich Davids terugkeer naar Jeruzalem. Vernedering, trouw, liefde, eenvoud en oprechtheid, komen voor David uit. Het hart spreekt tot dezen koning Israëls.

Zoo spreekt het hart voor Hem, den grooten koning Israëls, den Koning op Davids troon, Jezus Christus, onzen Heer. Hij gaf zijn ziel; en Hij vindt zielen. Hem wordt het hart ontsloten en gegeven. En in den kring dergenen, die Hem toebehooren, spreekt het hart.

OPSTAND VAN SEBA. [2 Sam. 19:41-20:26]

Toen was daar bij geval een Belialsman, wiens naam was Seba, een zoon van Bichri, die blies met de bazuin, en zeide: Wij hebben geen deel aan David, en wij hebben geen erfenis aan den zoon van Isai! Een iegelijk naar zijn tenten, o Israël!

2 Samuël 19:41-20:26.

De gevolgen van Davids voorkeur, om door Juda's stam naar Jeruzalem teruggedleid te worden, zonder dat de koning een eendrachtige handeling van al de stammen Israëls afwachtte, bleven niet uit.

In Gilgal kwamen reeds vertegenwoordigers van Israëls stammen den koning verwijten, dat hij zich door Juda zonder medewerking der andere stammen over den Jordaan had laten voeren.

Juda's mannen hebben tegen dit verwijt der andere stammen toen met nadruk er op geroemd, dat de koning tot hun stam behoorde, al had hij hen daarvoor nimmer stoffelijk bevoorrecht.

Deze roem van Juda heeft de mannen uit de andere stammen van Israël geprikkeld. Deze hebben hun roem tegenover dien van Juda gesteld, dat zij namelijk, ongerekend Benjamin, in wiens stamgebied Jeruzalem lag, als tien stammen Israëls ook tien deelen aan den koning hadden en dat daarom David in dezelfde verhouding zooveel meer de hunne was dan van Juda; dit had Juda behooren te bedenken en aan de tien stammen het eerste woord behooren te laten in het terugvoeren van den koning.

Hierop zijn weer harde woorden van Juda gevolgd. Zoo kwam almeer een bittere stemming en een droevige tegenstelling op tusschen Juda en Israëls tien noordelijke stammen, en David was tusschen beiden de twistappel.

Van deze stemming heeft toen een eerezuchtig heethoofd, die David niet welgezind was, misbruik gemaakt; in troebel water was het voor hem goed visschen.

Seba, de zoon van Bichri, was een boos man, die nog altoos den wrok over Sauls val en Benjamins vernedering tegenover David en Juda koesterde, en die voor Israëls eenheid geen hart had. Hij heeft toen in Gilgal den weerzin van de mannen der tien stammen tegen Juda aangeblazen, deze mannen van David afgetrokken, de banier van den opstand opgeheven, zichzelf tot aanvoerder opgeworpen, en Israëls mannen bewogen, hem te volgen en David te verlaten.

David heeft bij dit ernstig konflikt het niet gewenscht geoordeeld, in Gilgal te blijven, om daar betere stemming van Israëls stammen af te wachten; hij heeft zich door Juda alleen naar Jeruzalem laten leiden. Daar heeft hij zijn koninklijke eere hersteld en zijn door Absalom geschonden vrouwen in afzondering doen wonen. En voorts heeft hij aan Amasa, den gewezen veldheer van Absalom, opgedragen, Juda's krijgsmacht binnen drie dagen te verzamelen en dan de bevelen des konings te komen vernemen.

Amasa was echter op den bestemden tijd niet terug. De koning dachtte daarom van .Seba's opstand groter gevaar voor de scheuring van Israël dan Absaloms opstand gebracht had. Daarom gaf hij aan Abisai, Joabs broeder, bevel, onverwijld Seba na te jagen en diens opzet te verijdelen, eer hij zich in Israël had gesterkt.

Abisai verwijlde niet. Maar Joab toog met hem, en Joab liet zich nu aanstonds als aanvoerder van Davids leger gelden. Met Davids helden en met de koninklijke garde der Kreti en Pleti joeg Joab voort.

Bij de rots van Gibeon, in het gebergte van Efraim, ontmoette de voortrukkende en aangroeiende legertroep van Joab en Abisai Amasa, die blijkbaar, misschien met goede bedoeling maar tegen den hem verstreken last van zijn koning, zijn pogen tot

legerverzameling buiten Juda's grenzen uitgebreid had, om zoo reeds Seba's aanhang te verzwakken. Onder den schijn van hem vriendschappelijk te begroeten, heeft Joab bij die ontmoeting Amasa verradelijk met het zwaard doorstoken en gedood.

Op Joabs bevel heeft één van zijn getrouwen, staande bij den gevallen Amasa, de menigte der strijdbaren, die Amasa verzameld had, opgewekt om onverwijld Joab te volgen, die reeds voortjaagde om Seba ten val te brengen. Aanvankelijk aarzelden deze mannen bij Amasa's lijk, maar toen dit verwijderd was, gaven zij gehoor en volgden Joab.

Met zijn aldus versterkte leger, nu aller aanvoerder, snelde Joab haastig voort. Hij zou Israëls eenheid redden, en zoo zich weer verdienstelijk maken de onmisbare veldheer van Israël en van David.

En Joab slaagde.

Door het gebied der stammen Efraïm en Manasse, Issaschar, Zebulon en Naftali toog hij ongehinderd voort. Seba met het slinkende getal zijner mannen vluchtte voor Joab heen, van stam in stam, tot in het uiterste Noorden van Israëls gebied. Joabs leger groeide immer.

Eindelijk, in het Noorden van Naftali, in het gebied der wateren van Merom, vond Seba toevlucht in de ommuurde stad Abel-Bet-Maächa. Joab belegerde deze stad. Hij wierp verschansingen rondom haar op, zoodat hij den muur bereiken kon, en toen begon Joab zijn plannen in werking te stellen om den muur van Abel met geweld te breken.

Op Abels muur is echter weldra een vrouw opgetreden, een vrouw, die door haar kloek beraad in Abel geroemd was.

Deze vrouw wist de aandacht van Abels belegeraars te wekken en hun haar verlangen kenbaar te maken om Joab te spreken.

Even rustten de wapenen wederzijds. Joab naderde ongehinderd den muur der stad.

Toen heeft de wijze vrouw van Abel er den veldheer op gewezen, hoe haar stad van ouds beroemd was om den wijzen raad, die daar gegeven werd; in Abel ging men raad vragen, men hield zich aan dien raad, voerde dien raad uit, en bereikte zoo inderdaad het beoogde doel.

Voorts deelde de vrouw Joab mee, dat zij voor den vrede in Israël was en getrouw aan haar volk, en dat haar stad was een moeder in Israël.

Door Joabs krijgsgeweld zou nu die stad worden verwoest? Maar zoo zou Joab het erfdeel des Heeren, waartoe ook Abel behoorde, verwoesten, verdelgen, en zelf het vuur der verderving in Israël ontsteken.

Joab heeft deze vrouw van Abel, deze wijze Israëlitische vrouw, geantwoord, dat het allerminst zijn begeeren noch zijn bedoelen was, te verwoesten en te verdelgen. Zijn krijgstocht gold alleen Seba-ben-Bichri, die tegen zijn wettigen koning, tegen David, den koning Israëls, was opgestaan, en die Israëls afval van zijn koning zocht. Indien Abel dezen opstandeling uitleverde had Joab geen reden meer om deze stad te belegeren en zou hij aanstonds van haar wegtrekken.

De wijze vrouw van Abel had hiermee aanvankelijk haar doel bereikt. Zij zegde Joab toe, dat Seba's hoofd over Abels muur geworpen zou worden.

Toen heeft ze met de mannen van haar stad gesproken. Zij heeft hen gewezen op de noodlottige gevolgen, die de komst van Seba en diens macht in Abel voor de stad en voor Israël hebben moest; van Seba's plannen, om in Israëls Noorderstammen een eigen koninkrijk te stichten tegen Juda en David, kon en mocht niets komen. Abel moest aan Israël getrouw blijven, en Israël was het erfdeel des Heeren.

In Abel heeft toen de wijsheid over de dwaasheid gezegevierd. Abel heeft met de heerschappij van Seba gebroken, hem gevangen genomen, en zijn hoofd geworpen over den muur.

Toen heeft Joab naar zijn belofte aanstonds het beleg van Abel opgebroken. Zijn leger, uit Israëls noorderstammen onder zijn banier samengevloeid, heeft hij afgedankt, en met Davids getrouwe helden en lijfgarde is hij naar Jeruzalem teruggekeerd.

Zoo is Seba's opstand geëindigd, zonder dat Juda en de Noorderstammen het zwaard tegen elkander gevoerd hebben. Hoe is de Heere hierin zijn volk genadig en getrouw geweest!

Later, na Salomo's dood, is door het eigen oordeel des Heeren, om de zonde van Davids huis, de breuke tusschen Israëls stammen gekomen, en duurzaam gebleven. Maar over David heeft de Heere deze ramp niet doen komen. Ondanks Davids onvoorzichtigheid, bij diens voorkeur voor Juda naar de sprake van zijn hart, heeft de Heere in Davids dagen de scheuring van Israël afgewend en zijn trouw aan David bevestigd.

Ja, het is altoos de goedertierendheid des Heeren, dat wij niet vernield zijn! Hijzelf alleen handhaaft steeds zijn Koninkrijk, zijn Naam en zaak, ook over en voor ons.

Belialsmannen zijn en blijven het, die de scheuring van des Heeren volk zoeken, en die zich niet ontzien menschelijke oneenigheden aan dit hun opzet en aan eigen verheffing dienstbaar te maken. Hun treft op Gods tijd het oordeel des Heeren.

Joab is stellig werktuig des Heeren geweest, om Israëls eenheid onder Davids kroon en scepter steeds te dienen. Zijn snel en doortastend optreden heeft hierin ook bij Seba's opstand kracht geoefend. Zoo heeft de Heere vaak krachten en talenten als van Joab dienstbaar gemaakt ten goede van het volk.

Dit nam niet weg, dat Joab een man des bloeds was, die den adel van Davids hart miste, en die geen verraderlijke handeling beneden zich achtte, om zijn doel te bereiken en daarbij steeds de macht over het leger van David en van Israël te bevestigen in zijn eigen hand. Zoo heeft Joab eerst Abner, toen Absalom en eindelijk Amasa laaghartig, moorddadig, verradelijk omgebracht.

David heeft zich nimmer van Joab kunnen losmaken. Ach, in de zaak van Uria had David zelf Joab als zijn verraderlijk werktuig gezocht en gebruikt; daarmee en sinds stond David feitelijk machteloos tegenover Joabs bloedige willekeur.

Wee wie eenmaal door lagere vleeschelijke kracht zich sterkte en uitkomst gezocht heeft! Het werktuig wordt daarna machtiger dan wie het aanwendde ten dienste zijner zonde!

Eere aan de wijze vrouw van Abel! Zij heeft den Heere gediend, door over zijn erfdeel te waken en de scheur tusschen Israëls stammen te voorkomen. Het hoofd van den opstandigen Seba was niet te redden, maar Israël was te redden, en die redding heeft deze vrouw gezocht.

Zeker, hier is mannenkloekheid, mannenhardheid schier, in deze vrouw opgetreden. Toch werkten daarbij echt vrouwelijk beleid en vrouwelijke trouw en teederheid. Abel, haar stad moest een moeder in Israël zijn, en als een moeder tusschen haar zonen is deze trouwe vrouw tusschen Israëls stammen voor het erfdeel des Heeren opgekomen. Haar is de zege geweest, die haar volk en Davids troon van smadelijk bloedvergieten en bangen broedertwist heeft gered.

Gezegend de vreedzamen in Israël! Gezegend de vrouwen, die in wijsheid waken, met Abigail en met de vrouw van Abel, voor den Naam, de zaak en het volk des Heeren, en voor de mannen, die tot den dienst des Heeren begenadigd en geroepen zijn! Harer is de kracht, die niet alleen het geweld der Joabs breekt, maar die ook de Davids redt van de ellende, die hun zwakheid brengen zou.

O, eenmaal zal de prijs, de kroon, de kroon der genade en der eere, in het Jeruzalem der heerlijkheid sieren de hoofden der teederen, der vrouwen ook, die de wijsheid der trouw aan het erfdeel des Heeren, in het geloof, in de kloekheid der ziel, der vrouwenziel, door de vreeze des Heeren hebben mogen oefenen.

HEILIGE DEVOTIE. [2 Sam. 21:1-14]

Er was in Davids dagen een honger, drie jaren, jaar achter jaar; en David zocht het aangezicht des Heeren. En de Heere zeide: het is om Sauls en om des bloedshuizes wil, omdat hij de Gibeonieten gedood heeft.

2 Samuël 21:1-14.

In het Boek Samuël eindigt in zeker opzicht het regelmatig verhaal van Davids historie en van zijn regeering als koning over Israël met Davids wederkeeren op den troon na Absaloms opstand.

Hieraan wordt dan nog toegevoegd de meer losse mededeeling van enkele feiten uit Davids historie, waarvan het tijdstip niet met zekerheid is vast te stellen: de wraak der Gibeonieten op Sauls nageslacht, enkele bijzonderheden uit den krijg met de Filistijnen, Davids psalm over de verlossing van zijn vijanden, de profetische zwanenzang van David, daden van Davids helden, en het tellen van het volk, dat geleid heeft tot de heiliging van Arauna's dorschvloer voor den tempelbouw. Het Boek der Koningen vangt dan aan met het verhaal van Davids ouderdom, van Salomo's verheffing tot koning, en bericht van Davids dood.

De bloedwraak der Gibeonieten stond in verband met een toestand van hongersnood in Israël wegens gebrek aan gewas door de opeenvolging van drie jaren, waarin weinig of geen regen viel. Deze droogte begon in Israël tot de consciëntiën te spreken als een oordeel des Heeren en gaf David aanleiding om daarover door den hoogepriester den Heere te vragen. En het antwoord des Heeren was, dat deze nood over Israël kwam om een bloedschuld, die op Israël rustte wegens het doden der Gibeonieten door het bloedhuis van Saul.

De Gibeonieten waren Kanaänieten, die in de dagen van Israëls ingang in Kanaän op bedriegelijke wijze een verbond met Israël gesloten hadden en die daarom door Israël niet met de Kanaänieten mochten worden uitgeroeid. Saul echter had zich niet gestoord aan den heiligen eed, waarin de Gibeonieten zekerheid voor hun leven hadden (Joz. 9); hij had in zijn eigenwilligen godsdienst en in zijn eigenwijzen ijver, om op zijne wijze zijn volk van de Kanaänieten te bevrijden, velen der Gibeonieten gedood. Hiermee had Saul een bloedschuld op zich en zijn volk geladen; en de Heere ontdekte nu aan David, dat het oordeel des Heeren in den hongersnood thans die bloedschuld in Israël betrof.

Toen heeft David aanstonds als koning de hoofden der overgebleven Gibeonieten tot zich doen komen en hun gevraagd, wat dienen kon tot hun verzoening, opdat de zegen weer over het erfdeel des Heeren mocht komen. En de Gibeonieten hebben geantwoord, dat het hun niet te doen was om wraak op Sauls huis ter wille zijner goederen, en dat hun ook de bloedwraak tegen Sauls nakomelingen niet geoorloofd was. De koning liet hen echter vrij, het offer tot hun voldoening te kiezen; en zij hebben zeven zonen uit Sauls bloed ten offer gevraagd, opdat die te Gibeon, Sauls vroegere residentie, voor het aangezicht des Heeren gehangen zouden worden.

Dezen eisch der Gibeonieten heeft David toegestaan, echter met nadruk Mefiboset, Jonatans zoon, uitzonderende, om den eed tusschen Jonatan en David.

Twee zonen van Rispa, Sauls bijwif en vijf zonen van Sauls dochter Merab, Michals zuster, werden nu den Gibeonieten overgegeven en te Gibeon opgehangen.

Na deze bange terechtstelling van zeven mannen uit Sauls geslacht volgde te Gibeon een aandoenlijke gebeurtenis.

Rispa, Sauls bijwif was vrouw, en ze was moeder. Zij was niet persoonlijk schuldig tegenover de Gibeonieten, en haar zonen mogelijk ook niet. Maar Rispa was Sauls bijwif

geweest, en ze had met bloedend hart haar zonen moeten geven ten offer, om de wraak des Heeren tegen Sauls bloedschuld van over Israël af te wenden. Nu hingen daar te Gibea de lijken van haar zonen aan den schandpaal, Gode overgegeven, en daarmee ten prooi voor het wild gedierte en voor de vogelen.

Rispa dacht er niet aan, zich te vergrijpen aan het recht des Heeren, door de lichamen harer zonen weg te nemen.

Maar zij nam een ruw rouwkleed, breidde dat uit op een plek tegen één der rotsen bij Gibea, in de onmiddellijke nabijheid der opgehangen lichamen, maakte zich zoo een leger, en woonde dag en nacht bij de verterende lijken, om het wild gedierte er van te weren.

Zóó heeft Rispa daar gewoond en gewaakt van het begin der dagen van den gerstenoogst af, totdat eindelijk na den oogst de spade regen begon te vallen, dat is gedurende heel den zomer.

Het vallen van den regen mocht het teeken zijn der wederkeering van de gunst des Heeren over Israël.

Met dien regen daalde zeker verkwikking neer ook op Rispa, die bij haar rotsleger de almeer verterende lijken harer dierbaren dag aan dag in het oordeel des Heeren moest zien hangen» bitter lijdende den smaad van Sauls huis, wiens eere ze weleer gedeeld had.

Maar de regen bracht ook ontspanning in heel Israël, en in het hart van David, Israëls koning.

Hoe heeft de trouw van Rispa, aan haar zonen en aan Sauls huis, met eerbiediging van het oordeel des Heeren, Israëls en Davids ziel ontroerd! Bij den smaad over Sauls huis, te midden van Israëls lijden onder het oordeel des Heeren, kwamen in Rispa de menselijke eere, de moedertrouw, de trouw aan Sauls gezonken geslacht, de devote, stil wachtende wijding voor het aangezicht des Heeren, in heerlijke schoonheid uit; maar in zielsontroerende schoonheid van lijden van het doorwonden harte!

Met den regen kwam de verademing. Het was, alsof de Heere niet alleen zijn gunst tot zijn volk deed weerkeeren, maar alsof Hij bijzonder ook de smeeking van Rispa om wending van den smaad over het gebeente van Sauls zonen en van Sauls huis had gehoord.

Zoo heeft David het ook verstaan. Nu zou het overgebleven gebeente van Sauls geslacht voortaan met eere in den bodem van het erfland des Heeren mogen rusten.

David heeft daarom toen de stoffelijke overblijfselen van Saul en Jonatan, waaraan sinds Sauls val op Gilboa de lieden van Jabes een rustplaats bereidden, uit Gilead naar Benjamins stamgebied doen opvoeren en in het graf van den stamvader Kis te Zela met eere doen ter aarde bestellen. En met dit gebeente van Saul en Jonatan liet David het gebeente der gehangenen van Gibea met eere te Zela begraven.

Zoo deelde het gebeente van Rispa's en Merab's zonen nu in de gunst des Heeren de eere van het gebeente van Saul en Jonatan, nadat deze zonen van Rispa en Merab het oordeel des Heeren hadden moeten dragen om de bloedschuld van Saul.

Wat een treffende historie uit Davids leven en regeering!

O, het bloed, dat tegen recht vergoten is, roept met Abels bloed om wraak naar den Heere. Daarom heeft de Heere sinds Noachs dagen voor heel het menscheijk geslacht de gerechtelijke straf verordend over wie zich tegen recht aan des menschen bloed vergrijpt, de doodstraf tegen den moedwilligen moordenaar. Daarom heeft hij die straf in Israël bevolen, en de bloedwraak gemaakt tot een heilig recht, een recht om de eere Gods, en om de eere van den mensch, die zijn recht heeft van zijn God.

Lang kan dat recht miskend, verzaakt, vertreden worden, maar het blijft om voldoening roepen tot den Heere.

Dit was bijzonder zoo in Israël, het heilig volk des Heeren. Het kwam daar uit in bijzondere vormen en gebeurtenissen, die zich niet zoo herhalen. Het kwam daar uit ook in strenge toepassing van het heilig recht des Heeren, die heel zijn volk trof om onverzoende schuld van Saul; die den verbondseisch ook tot in de wrake des bloeds deed doorgaan, en de ongerechtigheid der vaders bezocht aan de kinderen tot in het derde en vierde gelid, — immers niet alleen in het huis van Saul, maar ook in dat van David.

Maar al gaan thans het bezoeken van verjaarde schuld, de bloedwraak, en het offeren der zonen voor de bloedschuld der vaders in die Israëlietische vormen van het heilig recht des Heeren niet door, de Heere zelf doet op zijn tijd en wijze verborgen, vergeten, verleefde zonden treden in het licht. Hij brengt zijn bezoeken ook over landen en volken om zonden, ook van het voorgeslacht, die roepen om wraak. Zijn hand treft nog altoos ook de zonden der vaders in het leven der kinderen. En Hij gedenkt het bloed, dat onschuldig aangerand, vertreden en vergoten is; Hij hoort immer de stemme des bloeds van den aardbodem; en Hij komt om te wreken al het bloed, dat met Abels bloed roept tot Hem.

Zoo leven we onder de wisselingen van de gunst en van de ongunst des Heeren.

Hier is daarom de plaats voor de heilige devotie.

Hier voegt in heel ons leven het diep ootmoedig buigen en bukken onder de gerechtigheid en de heiligheid des Heeren, het stil erkennen en eerbiedigen van zijn oordeelen, ook al bloedt ons het harte. Daarbij mogen we dan de eere der trouw geven aan ons vleesch en bloed, dat door Gods gerechtigheid in het stof vernederd en door Gods oordeel getroffen wordt. En bij en in het oordeel mogen we met verootmoediging wachten, biddend lijdend wachten op het wederkeeren van de genade en de gunst des Heeren.

Van Golgota's kruis gaan het licht en de troost der genade des Heeren uit, en daarom is er onder den Naam des Heeren op de eigen plek der diepe verootmoediging, der heilige devotie, plaats voor de eere der trouw en voor het bukkend hopen op het wederkeeren van de gunst des Heeren.

Die heilige devotie moge geoefend worden voor land en volk: voor het geslacht, waaruit we sproten, en voor het geslacht, dat sproot uit ons.

Mannen! vrouwen vooral! vaders, moeders vooral! wijdt uw zielen tot die heilige devotie, om in het oordeel wachtend, wakend, biddend, hopen uit te zien naar de gunst des Heeren, pleitend op het offer van den Heere Jezus Christus!

Dan blinkt de schoone ster der eere ook in het donkere smartleven!

En dan daagt na lange zwarte dagen, na lange, bange nachten eindelijk, eindelijk het licht van de gunst des Heeren!

STRIJD MET DE REUZEN. [2 Sam. 21:15-22]

Deze vier waren aan Rafa geboren te Gat; en zij vielen door de hand van David, en door de hand zijner knechten.

2 Samuël 21:15-22.

Uit Davids historie verhaalt het Boek Samuël hier den val van vier Filistijnsche reuzen.

Vóór zijn optreden als koning, toen David nog de herder was van de kudde zijns vaders, is hij reeds Israëls held geworden door zijn kamp in den moed en de kracht des geloofs tegen Goliat, den reuzen-Filistijn van Gat. Heel Israëls legerschare was met Saul en al diens dapperen voor den vermetelen reus teruggetreden, ondanks diens hoonen van den levenden God en van het volk des Heeren. Het was echter juist dat hoonen, waardoor David zich gedrongen en geroepen gevoeld heeft, om in zijn eenvoudigheid als herder maar met zijn heldenhart, dat trouw aan zijn kudde leeuw noch beer ontzag, in het geloof, in den Naam des Heeren, voor Israël op te treden, en den reus te bekampen met de profetie op de lippen, dat de reuzenkop vallen zou. Goliat is toen gevallen door Davids slingerworp; de eere van den Naam des Heeren is gehandhaafd en daarmee de eere van Israël; de Filistijnen zijn vernederd en Israël heeft gezegepraald; en Davids naam is door Israël bezongen en verheven als de naam van Israëls held.

In dit teeken heeft sinds Davids naam in Israël gestaan, ook ondanks de vernedering, die sedert door Sauls onedele willekeur, hartstocht en hoogheidswaan voor David gevolgd is. Davids naam bleef de naam van Israëls held, in overeenstemming met Davids verkiezing en begenadiging van den Heere.

Als Israëls held is David koning geworden, en zóó is hij koning geweest over Israël. En David is Israëls held gebleven, ook ondanks de schaduwen, die later over David als Israëls koning en over Davids huis gedaald zijn. Bij Absaloms opstand sloeg het woord van Husai in, dat David een held was, en dat Davids getrouwen helden waren; Absalom mocht een leeuwenwelp zijn, maar David was een oude leeuw, en leeuwen waren Davids getrouwen. Ja, ook bij het dalen van Davids levensdag blijft in het bewustzijn van Israël het helden-aureool om Davids schedel en om Davids historie en regeering lichten. En als David zal zijn heengegaan blijft zijn naam heel de historie door diè van den ideaal-koning, van den held Israëls.

Daarom worden ook in Israël aan de vergetelheid ontrukkt de slagen, waarmee na Goliats val de regeering van David de Filistijnen getroffen en terneergeworpen heeft. Saul heeft de macht der Filistijnen niet kunnen breken; integendeel, hijzelf is met den edelen Jonatan en met zijn dappere getrouwen op Gilboa door het zwaard der Filistijnen gevallen, gelijk hij bij het Eikendal voor Goliats hoon wijken moest. Bij Sauls val triumfeerden de Filistijnen in Israëls rijksg gebied. Davids koninklijke hand heeft echter, sinds hij in Jeruzalems verovering Israël uit de versmading oprichtte, de Filistijnen getroffen met slag op slag. In dien kamp zijn andere reuzengestalten, als Goliat weleer, uit de Filistijnen naar voren getreden, maar ze zijn geveld door den heldenkring, die Davids naam droeg, en met deze gevallen reuzen zijn vernederd en gebroken de kracht en de macht, de naam en de roem der Filistijnen.

Daarom boekt de Schrift hier als feit uit Davids historie den val der vier reuzen-Rafaieten door den heldenkring van David.

De Kanaänieten hebben van ouds op mannen van reuzengestalte geroemd. Reeds op den woestijnweg is Israël teruggeschrikt door wat de verspieders, bij het roemen van Kanaäns heerlijkheid, verhaalden van de kinderen Enaks, die reuzen waren (Num. 13). Behalve die Enakieten, later bij Hebron door Juda uitgeroeid (Josua 15:13,14; Richteren 1:10), waren echter reeds in Abraham's dagen de Rafaieten, de mannen van Rafa's geslacht, in de landstreek van Gilead machtige Kanaänieten (Gen. 14:5; 15:20). Bij den

kamp van Israël in het Overjordaansche, onder Mozes' leiding nog, golden Gilead en Basan dan ook voor een reuzenland; een reuzenvolk is hier door Israël bevochten (Deut. 2:11, 20). Ook Og, de koning van Basan, behoorde tot de reuzen van zijn geslacht in het land der reuzen; zijn ijzeren bedstede mat negen ellen, naar eens mans elleboog (Deut. 3:11, 13; vgl. Jos. 12:4; 13:12).

Sinds bleef de naam van Rafa, d.i. de reus, de stamvader der reuzen, in Israël geducht. Een overblijfsel der Kanaänieten hield zich bij de ontwikkeling der historie in Kanaän vooral in den kring der Filistijnen tegen Israël staande, al waren de Filistijnen zelf van de oorspronkelijke Kanaänieten onderscheiden. Ook Rafa's geslacht zal zoo in de Filistijnen hebben voortgeleefd, en het heeft telkens weer reuzen voortgebracht, die den roem der Filistijnen hebben gedragen en verhoogd, terwijl ook de naam "zonen van Rafa" op alle mannen van reuzengestalte kan zijn overgegaan. Ook Goliat, een reus der reuzen, behoorde tot die zonen van Rafa. En de Schrift verhaalt hier van nog vier dier reuzen, reuzenzonen, Rafaieten te Gat, die door Davids heldenkring zijn vernietigd.

Isbi Benob wordt onder de zonen van Rafa hier het eerst genoemd. Waarlijk, hij had Israël bijna den doodelijken slag toegebracht. Al woog zijn spies van driehonderd sikkelen slechts half zooveel als die van Goliat, deze Filistijnsche reus, Isbi Benob had bijna Goliat gewroken door David doodelijk te treffen. Na zwaren kamp tegen de Filistijnen was David, Israëls heidkoning, uitgeput. Daar kwam Isbi Benob met zijn reuzenspies in nieuwe rusting tegen David op. De leeuwkonink ontweek den kamp met den reus niet. Toen meende de reus Israëls held te zullen vernietigen. Abisaï, Zeruja's zoon, heeft in die omstandigheden zijn roem als reuzenoverwinnaar behaald; hij is zijn koning bijgesprongen; hij heeft den reus den doodelijken slag mogen toebrengen, en Abisaï heeft zoo als getrouwe van zijn koning Israël gered.

Sinds hebben Davids helden gezworen, dat hun held-koning niet meer in persoonlijken kamp met de Filistijnen strijden mocht, opdat niet door eenig ongeval "Israëls lamp," d.i. het licht dat in David voor Israël ontstoken was, mocht worden uitgebluscht. Door David als Israëls held waren ook zijn mannen helden, Davids helden, helden Israëls. Zij zouden voor geen reus meer wijken! Zij zouden voortaan als Davids helden de Filistijnsche reuzen vernietigen.

Zoo zijn dan ook de verdere zonen van Rafa gevallen niet door David persoonlijk maar door Davids mannen. Zoo heeft Sibbechar den reuzen-Rafaiet Saf geveld. En zoo heeft Elhanan den reus Bet-halachmi, den evenknie van Goliat, verslagen.

Toen kwam nog eenmaal een monsterreus uit de Filistijnen tegen Israël op. De naam van dezen zoon van Rafa wordt niet genoemd. Hij was echter van allen onderscheiden. Zes vingers droeg hij aan elke hand, zes toonen aan iederen voet,² en naar dien maatstaf was heel zijn reuzenfiguur, die zich hoog verhief. Ook deze reus heeft, als Goliat weleer, Israël gehoond. Maar ook deze reus der Filistijnen is gevallen; Jonatan, Simeï's zoon, Davids oomzegger, heeft deze monsterreus vernietigd.

Zoo heeft de Heere door David, zijn verkorene, en door Davids helden, door Davids regeering, de Kanaänietische reuzen beschaamd en verpletterd, de Filistijnsche macht vergruizeld, Israël verhoogd, en Davids naam en koninkrijk voor altoos in eere gezet.

Altoos heeft wereldsche zin ook vleeschelijke kracht doen opkomen. Reeds Kains geslacht baarde reuzenfiguren met reuzen-krachten; en in de dagen vóór den Zondvloed waren er reuzen op aarde, geweldigen, mannen van naam. Ook de Kanaänieten, een volk van hooge Chamitische kracht, hebben in hun reuzen geschitterd. Maar David, de eenvoudige van hart, de herder Israëls, de held des geloofs, heeft in het geloof, in den Naam des Heeren, de reuzen-Kanaänieten in de Filistijnen vertreden; voor Davids koninkrijk moeten de wereldreuzen vallen.

David en zijn koningschap zijn ook hierin voorbeeld en schaduw van den Gezalfde des Heeren, van Jezus Christus, den Zoon van God. Hij heeft gebroken de reuzenmacht van

² Enkele malen meldt de historie ook bij andere volken van zulke monstervormen.

Satan, van den zwaargewapende, den Overste der wereld, den geweld-hebber van het rijk der duisternis. In de eenvoudigheid der gehoorzaamheid, in den ootmoed des lijdens, in de uitgieting zijner ziel, heeft Hij alle machten naakt uitgetogen aan zijn kruis en over hen getriumfeerd. Zoo heeft onze Verlosser en Heer het Israël Gods uit alle geslachten bevrijd uit Satans macht en hun de erfenis der heiligen in het licht verworven..

Daarom ook triumfeert het koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus. Hij draagt door alle eeuwen heen den Naam boven alle namen, den eenigen Naam onder den hemel tot redding gegeven; en in zijn Naam is de overwinning voor het geloof, de overwinning over Satan en wereld en zonde, en over alle macht, die den Heere en zijn Koninkrijk wederstaat.

Altoos weer komen uit het wereldstreven wereldkrachten op, groot en hoog en geweldig. Deze krachten sterken het wereld-streven, en ze drukken al wat aan den Naam en de zaak des Heeren hangt. Daarom gaat de strijd tegen deze reuzen door alle tijden voort. Maar door en in en met den Christus wordt zijn legerschare tot den strijd tegen deze reuzen bekwaamd, tot den strijd des geloofs. De helden des geloofs hebben in den kring, die uit de genadeheerschappij van den Christus leeft, nooit ontbroken, en ze zullen nooit ontbreken. Alle geloovigen deelen in hun mate in den kamp dier helden, in dien heldenkamp. En tegen de heldenkracht, tegen den heldenmoed des geloofs, zijn de wereldreuzen niet bestand. Eenmaal zal al hun hoogheid vernederd worden en vergaan.

Dit is de overwinning, die de wereld overwint, ons geloof.

UW NAAM ZAL IK PSALMZINGEN! [2 Sam. 22:1-51]

En David sprak de woorden dezes lieds tot den Heere, ten dage als de Heere hem verlost had uit de hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul.

2 Samuël 22:1-51.

Na het verhaal van den strijd tegen de reuzen geeft de Schrift Davids zegelied voor den Naam des Heeren over de verlossing van al zijn vijanden, het lied, dat met enkele geringe veranderingen ook in den bundel der Psalmen opgenomen is (Psalm 18).

Volgt dit zegelied op het verhaal van den reuzenkamp, het wordt gevolgd door Davids zwanenzang, waarin de dichter-koning het Koninkrijk der heerlijkheid profetisch begroet (2 Sam. 23:1-7); en het wordt met dit laatste lied van David gevolgd door de breede rij van Davids helden, die zijn naam omkransen. Dan daalt in het laatste' hoofdstuk van het boek Samuël over het roemen in het vleesch, waarvan de prikkel in Israël en in David niet ontbrak, de donkere wolk van den toorn des Heeren, waarin de gerechtigheid des Heeren brandt als vuur en zijn heiligheid blinkend licht, en waaruit de barmhartigheid en genade des Heeren openbaar worden, die Israël behouden door het offer, op den bodem, waarop de Tempel der eere des Heeren verrijzen zal, die Israël verheerlijkt.

David zelf bezingt in zijn zegepsalm den Naam van den Heere, die Zich in Israël, en bijzonder in David, in Davids strijd en overwinning, in Davids roem en in Davids koninkrijk, verheerlijkt heeft, en die Zich, in Davids zaad tot in eeuwigheid verheerlijken zal; hij roemt den Heere en den Heere alleen.

David roemt den Heere als zijn Steenrots en Burcht, zijn sterkte, aan wien hij zijn hoogheid en zijn kracht alleen dankt. De Heere is zijn Uithelper, zijn Schild, de Hoorn zijns heils, zijn Hoog-Vertrek, zijn Toevlucht, zijn Verlosser, die hem uit alle geweld heeft bevrijd. Dien Heere heeft David aangeroepen, en zóó heeft hij over zijn vijanden gezegevierd. Het is de Heere, de Heere alleen, die Zich in Israël voor heel de wereld der volken openbaart en verheerlijkt, en die daarom David uit de diepte ja als uit den afgrond heeft opgenomen en verhoogd, om zijn knecht te zijn; die David toen gemaakt heeft tot Israëls held, tot onoverwinnelijke en tot overwinnaar, tot koning in het koninkrijk des Heeren voor alle volken, dat aan Davids zaad gebonden is. Daarom wordt de Heere door David als koning-dichter Israëls voor alle volken in psalmen geloofd.

Diep dichterlijk heeft David zijn verkiezing, verhooging en verheerlijking van den Heere gevoeld, en in hooge dichtertaal heeft hij daarvan gepсалmd. De ontzaglijke openbaring en werking Gods in de Natuur was hierbij voor Davids dichterziel symbool en afschaduwing van het genadewerk des Heeren in de verkiezing en verhooging van zijn uitverkorene en van zijn Koninkrijk.

Dit dichterlijk gevoelen van de symboliek der Natuur is geen bedrog of eigenwillige fantasie, en het is evenmin vergoddelijking der Natuur of willekeurig omzetten van natuurwerking in beeld van geestelijke goddelijke werking. Neen, God, de Heere, die Zich openbaart en zijn raad uitvoert in de Historie der menschheid, in zijn genade, in zijn Koninkrijk, in het Koninkrijk van den Christus, en daarom in Israël en in de verheffing en het koningschap van David, — die God is de Schepper en Regeerder der wereld; Hij is dezelfde, die werkt en Zich openbaart in de Natuur; die Natuur is de zijne, gelijk de Historie en het menschenleven de zijne zijn. Daarom zijn de openbaring en werking des Heeren in de Natuur in overeenstemming met zijn openbaring en werking in de Historie en in het Koninkrijk der genade. Die twee zijn één, al zijn ze onderscheiden. Daarom gaan de openbaring en werking des Heeren in de Natuur met die in de Historie gepaard. Zijn wonderen in de Natuur vergezelschappen zijn wonderen in de Historie, maar ook heel zijn werking in de Natuur gaat met die in de Historie hand aan hand. En de werking des Heeren in de Natuur draagt daarom ook inderdaad het beeld van zijn werking in het

menschenleven, in de Historie, in de genade. De natuurlijke werking Gods symboliseert daarom ook inderdaad naar Gods bedoelen zijn genadewerk, doet het in natuurlijke gestalte kennen en gevoelen, en het wil ook door en uit die natuurlijke gestalten gevoeld en gekend worden. Niet enkel het denken en zinnen maar ook het gevoelen moet hier spreken; bijzonder het dichtelijk gevoelen, het diepe innerlijke aanraken en gevoelen der symbolische en harmonische werking, daden en openbaring Gods door de dichterziel. En David, de verkorene des Heeren, is in zijn dichterziel, zoo goed als in zijn koninklijken kamp, instrument der openbaring des Heeren, om onder inspiratie des Heiligen Geestes de werking en de openbaring des Heeren te gevoelen en te zeggen in zijn geestelijk diepdoorvoelden psalm.

Bij een schrikkelijk onweder kan David dezen zegepsalm hebben gedicht. In elk geval heeft Davids ziel bij het dichten van dezen Psalm onweder en aardbeving in dichtelijk gevoelen doorleefd.

David gevoelde zich met Israël als in den afgrond gezonken, door de zee bedekt; doodsbaren overgolfden hem; hellebanden bonden hem.

Uit die diepte riep het in zijn ziele tot den Heere. En in zijn hoog paleis heeft de Heere gehoord.

Toen beefde de aarde en de hemel dreunde, wijl de Heere ontstoken was. De heete adem des Heeren rookte uit zijn neus met het opkomen der donderwolken; vuurvlammen gingen met weerlichten uit zijn mond. In donkerheid van zwarte luchten daalde de Heere uit zijn hoogheid neer; Hij voer op een cherub met den stormwind uit in samenbinding der waterwolken. Daar lichtte het voor Hem heen; het donderde met de stem des Allerhoogsten van den hemel; zijn bliksemen vlogen als zijn pijlen uit.

De zee scheurde in diepe kolken, de afgrond ontblootte zich voor het schelden des Heeren, voor het geblaas van zijn neus. Uit de afgrondsdiepte greep de Heere daarbij David op, ontrukte hem aan de doodsbanden, aan de machten, die hem knevelden.

Zoo voerde de Heere David uit in de ruimte, en in de hoogte op. Want David was den Heere gewijd; Davids ziele, hoe ook in de diepte gekneveld, was gebonden aan den Naam en de zaak, aan den weg en de inzettingen des Heeren. David was oprecht voor den Heere, rein in wijding aan zijn God; één was hij met het bedrukte volk, dat de Heere verlost, terwijl Hij de booze oogen vernedert. De Heere was Davids lamp en daarom werd de duisternis voor hem gebroken.

Toen is David daarom opgekomen en uitgekomen als Israëls held, als de held des Heeren. Met den Heere loopt hij door een bende en springt hij over een muur. Want God is licht, louter en volmaakt, triumfeerend over alle donkerheid, Hij de eenige waarachtige God, Davids sterkte.

De Heere heeft alzoo David verheerlijkt, zijn weg geopend, zijn voeten snel gemaakt als der hinden, zijn handen machtig ten strijde, verbrekend een stalen boog. Het schild zijns heils heeft de Heere David gegeven, hem doen rijzen in kracht, en hem vast gemaakt op zijn enkelen.

Toen heeft David de vijanden aangegrepen, ze vervolgd, verdelgd, verteerd en onder zijn voeten vertreden. De Heere omgordde hem met kracht, wierp zijn vijand voor hem uit en neer, en deed hem treden op den nek van zijn weerpartijder. Daarom was er voor Davids vijanden geen helper en geen uitkomst; vergruisd heeft David hen, en ze vertreden als slijk.

De Heere heeft ook Israëls inwendigen strijd voor David beslecht. En Hij heeft David met Israël verhoogd tot hoofd der volken, alle grooten van rondom aan zijn voeten.!

Daarom juicht David, dat de Heere leeft, en hij looft den Rotssteen zijns heils; hij looft Hem, en hij zal Hem loven in psalmen voor zijn Naam onder de volken, — voor den Heere, die door zijn genade David en Davids zaad tot in eeuwigheid verhoogd heeft en verheerlijkt.

Al des Heeren werken loven Hem, en ze zullen Hem loven. Maar ze moeten Hem daarom ook loven.

Inzonderheid geldt dit de werken zijner genade, waardoor de Heeren de werken zijner schepping verheerlijkt tot zijn lof. En allereerst van zijn menschen, die de Heere tot voorwerp en werktuig zijner genade maakt.

David, Davids naam, Davids koningschap en koninkrijk, Davids heldenleven en Davids huis, ze zijn zelf, ondanks alle gebrek en zonde, een psalm voor den Naam des Heeren, voor den Heere alleen. De Heere heeft Zich geopenbaard in David, in Davids persoonlijkheid en in Davids verkiezing, in Davids begenadiging en roeping, in Davids ziel en in Davids koningschap, in heel Davids heldenhistorie. De Naam des Heeren juicht in dit alles, de Naam des Heeren alleen. Geen vleesch heeft hier te roemen; alle roem is hier alleen voor den Heere, die dit alles in zijn genade tot zijn eer gewrocht heeft.

Maar in dien psalm van zijn Naam en eere, dien de Heere Zichzelf heeft gedicht in David en Davids historie, verhoogend Israël, en openbarend werkend het Koninkrijk zijner genade, is dit niet het minst het schoonste en heerlijkste, dat de Heere dit werk zijner genade aan David zelf heeft doen verstaan, het hem heeft doen erkennen, het hem dichtelijk heeft doen doorleven en doorvoelen onder de werking des Heiligen Geestes; en dat Hij zóó David gegeven heeft, geloovig godvruchtig den Heere gewijd, zelf den psalm van den Naam des Heeren uit zijn eigen leven en historie, uit zijn eigen ziel te vertolken, en als Psalm Israëls van den Naam des Heeren voor alle eeuwen te leggen op de lippen van des Heeren volk.

Dit is niet het minst schoon, dat David door de genade des Heeren zelf heeft mogen verstaan, toestemmen en zeggen in den Psalm der aanbidding, dat de Heere alleen was zijn lamp, gelijk Hij is de lamp Israëls; en dat al wat David in heel zijn heldenloop geweest is, hij dit enkel geweest is door de genade des Heeren, door de Zelfopenbaring des Heeren alleen.

Door die genade des Heeren over David is deze dichter-koning Israëls ook hierin geweest de schaduw van den Christus, in wien de Heere zich ten volle geopenbaard heeft en door en in wien zijn Koninkrijk eeuwig zegevierend juicht in het licht.

En door die genade is David ook leerbeeld, voorbeeld, voorganger en leermeester van allen, in wie de Heere Zich verheerlijkt en in wie Hij door zijn genade heerschappij voert. Hun leven is, huns ondanks, ook een psalm des Heeren.

Zalig zijn ze, zoo ze dit mogen zien en erkennen door het geloof. En zoo ze het, in diepe verootmoediging, psalmend mogen zeggen in aanbidding en lof voor den Naam des Heeren!

DAVIDS STERVENSPSALM. [2 Sam. 23:1-7]

Voorts zijn dit de laatste woorden van David.

2 Samuël 23:1-7.

Bij Davids levenspsalm voor den Naam des Heeren sluit zich in de Schrift Davids zwanenzang, zijn laatste psalm, aan. Straalt in Davids levenslied het licht van den Naam des Heeren over en uit Davids leven en historie, in zijn stervenslied schouwt de begenadigde Godsmann uit buiten zichzelf naar de toekomst van zijn huis, van Israël en van de wereld der menschen.

Hij schouwt in het licht des Heeren, dat hij over en in de toekomst ziet opgaan in verband met het verbond, dat de Heere met David gemaakt heeft en met heel de begenadiging, die' zijn deel is van zijn God; bijzonder ook in verband met zijn koningschap, en met de geestelijke zalving, waardoor David niet alleen koning maar ook dichter-profeet van Israël mocht zijn.

Door bijzondere werking van den Geest des Heeren aangegrepen, in zielbewegendē psalmenstemming van poëzie, profetisch verlicht tot helderziendheid in de openbaring des Heeren richt David zich uit zijn geleefde leven op, zich geheel bewust van zijn persoonlijkheid, van zijn afkomst en van zijn verkiezing, van zijn hooge verheffing als Israëls koning door de zalving des Heeren, en van zijn heerlijkheid in psalmen Israëls. Zoo is David zich bewust, en hij is zich bewust thans zoo te spreken. Hij is zich geheel bewust, als David, als de gezalfde des Heeren, in psalmen Israëls gesproken te hebben en te spreken door den Geest des Heeren; met zijn eigen tong en in zijn eigen taal gesproken te hebben en te spreken als knecht en instrument des Heeren het Woord van den God Israëls, van Israëls Rotssteen: "David, de zoon van Isaï zegt, en de man, die hoog is opgericht, de gezalfde van Jakobs God, en liefelijk in psalmen Israëls, zegt: de Geest des Heeren heeft door mij gesproken, en zijn rede is op mijn tong geweest; de God Israëls heeft gezegd, de Rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken."

Zoo verheft David zich uit verzwakking bij het dalen zijner dagen als uitverkorene en begenadigde des Heeren tot openbaring van den Heere, den God Israëls, den God van Jakob, — David koning-dichter-profeet, verheerlijkt door des Heeren Geest.

Hier bijzonder is David, gelijk wel in heel zijn leven en historie, openbaring Gods, openbaring van de Zelfopenbaring des Heeren, die door zijn Geest zijn Raad in en door Israël ontsluit, en zijn Woord op aarde brengt tot licht in het leven der menschen. Hier bijzonder is David openbaring van het Koninkrijk des Heeren in Israël, van de heerlijkheid Israëls als volk van God door den Geest des Heeren. Hier bijzonder is David schaduw ook en type van den Christus den Koning-Profeet, die het Koninkrijk des Heeren op de aarde brengt, het Koninkrijk der heerlijkheid van licht en recht, van waarheid en vrede.

De strijd is naar den achtergrond geweken, de levensstrijd van David, de innerlijke worsteling zijner Davidziel van zijn kinderdagen af en in heel zijn léven en historie; de strijd met machten, die hem drukten en knevelden; de strijd met de reuzen en met alle vijanden; de strijd Israëls innerlijk en uiterlijk in de wereld der menschen. Zelf ontledigd van die worstelende levenskracht is David als verheerlijkt door den Geest des Heeren, een ruischende harp voor den lichtenden Naam van zijn God, zelf door hemelglimlach verheerlijkt en uitschouwende in het hemellicht, dat verheerlijkt de aarde in het Koninkrijk der heerlijkheid Gods.

Hier is de David-figuur in al zijn aandoenlijke teedere schoonheid, in de verhemelende kracht van de genade des Heeren. Hier sluit de David-figuur zich aan bij die van Jakob op zijn stervenssponde, profeteerend over de stammen Israëls; en bij de figuur van Mozes in Moabs vlakke, voor het einde op Nebo's hoogte, als het lied over Israëls stammen in profetisch licht van zijn lippen ruischt. Hier is de David-figuur één met die

van al Israëls profeten, die van de levensruïnen af juichen in het licht van de toekomst des Heeren. Hier draagt de David-figuur het teeken van den Christus na diens verrijzenis uit het graf, als Hij van den bergtop spreekt over de geheele aarde en zijn Evangelie profeteerend uitzendt in de wereld. Hier is de David-figuur voorbeeld ook van de heiligen aller tijden, die, stervend in de kracht des geloofs, door hemelvreugde gedragen, hun uitgestreden leven Godverheerlijkend mogen eindigen in het uitspreken van het waarachtige Woord Gods, dat als het onbedriegelijke licht blijft en komt.

David profeteert door den Geest des Heeren.

Hij zelf was een hoogbegenadigde, openbarend het Koninkrijk des Heeren, toch slechts instrument en schaduw. Hij ging voorbij. Hij ging heen. Maar de vervulling van wat hij voorbereidde, afbeeldde en dichterlijk profetisch door den Geest des Heeren sprak en psalmde, zou komen en komt.

David ziet profetisch den Koning en het Koninkrijk des Heeren; de Heere doet hem zien. En Hij doet David zeggen, wat hij ziet.

Zoo zegt David als in profetische uitroepen, wat hij ziet: "Een Heerscher over de menschen! Een Heerscher! Vreeze Gods! Hij zal zijn als het morgenlicht! de zon gaat op! de morgen zonder wolken! van den glans na den regen de grasscheutjes uit de aarde!"

En bij het licht van dit gezicht, zichzelf bewust als de verkorene des Heeren, aan wiens persoon en huis de Heere deze toekomst verbonden heeft, spreekt David in verootmoediging en geloofsaanbidding profetisch voort: "Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles welgeordineerd en bewaard is; voorzeker al mijn heil en al mijn lust, hoewel Hij het niet doet uitspruiten! Maar de Belials zullen altemaal worden weggeworpen als doornen, die men met de hand niet kan aanvatten; men grijpt ze met ijzer en ze worden met vuur verbrand."

Zoo heeft David door den Geest des Heeren, in opwiekende zielestemming de lichtende toekomst van het Koninkrijk des Heeren op aarde gezien en in profetischen psalm gezegd.

Ja, het Koninkrijk des Heeren, dat Israël was en zijn moest, waarvoor Israël verkoren en dienstbaar was, zou komen, en het kwam. David zag het.

De willekeur zag hij gebreideld. Een Koning zag hij, een Koning op aarde, van wien alle Koningen slechts grauwe voorbeelden waren, en van wien ook Israëls koning slechts een schaduw was. David zag een Koning over menschen, over de menschen, den Koning der menschen, wiens Koninkrijk alleen zou bestaan en voor wien alle knie bukken zou; den Koning, den Silo, dien vader Jakob ook in stervenslicht begroette. Die Koning zou heerschen, zijn wil zou worden volbracht; Hij zou het leven der menschen regeeren en dat leven zou aan de gerechtigheid beantwoorden. De vreeze Gods zou de regeering van dezen Koning zijn, en de vreeze Gods zou heerschen op aarde.

Neen, niet met verbrekend geweld zou deze Koning opkomen, zijn zwaard zou niet juichen van bloed. Slechts heerschend licht is het, dat David ziet, morgenlicht, dageraad. Als de zon gaat deze Koning op, zonneglans straalt van Hem uit, in gouden glans en juichende kleuren verheerlijkend de aarde, het leven der menschen.

Geen wolk verduistert of breekt dien zonneglans. Weggeschoven zijn de wolken, slechts reine frischheid op de aarde achterlatend. En bij den morgen-zonneglans groeit en bloeit het op uit de aarde als het malsche gras in het zonnelicht na den regen.

Zóó zou het Koninkrijk des Heeren zijn. Zoo zou het komen. Zoo kwam het. Zoo zag David het gekomen. Het Koninkrijk des Heeren zag hij zoo op aarde onder de heerschende heerlijkheid van den Zonnekoning, licht, vrede, juichend leven.

Die Koning komt, en zóó komt het Koninkrijk des Heeren. Dit ziet David. En hij ziet het in verband met zijn eigen koningschap, met zijn uitgestreden leven. Hij ziet het in verband met de genade des Heeren over hem, met het verbond, dat de Heere met David

gemaakt heeft en waarin Hij zijn belofte over Davids huis heeft gesproken.

O, over Davids huis hangen schaduwen, schaduwen ook van Davids leven; Davids leven en Davids huis klagen van strijd en bloed, van wolken ook, die het licht des Heeren verduisteren. Voorwaar, in David is het Koninkrijk der heerlijkheid niet gekomen. En zoo zullen ook nog donkerheden volgen. Maar gelijk David door den Heere over zijn vijanden triumfeerde en gelijk Davids einde is een einde in het vredelicht van het Koninkrijk des Heeren, zoo zal de Heere volbrengen zijn verbond met David.

In dit verbond is Davids heerlijkheid, Davids heil en lust, al spruit die heerlijkheid nog niet uit in eeuwigheidsmorgenlicht. De wolken zullen uitwerken; alle booze macht zal zwichten en als doornen ter verbranding overgegeven worden; alle strijd zal eindigen in vredesheerlijkheid. Die heerlijkheid komt door het verbond des Heeren. Die vredesheerlijkheid komt door den Koning uit Davids huis; door den Koning der eere, die als de zon zal opgaan; door den Licht-koning van den Heere uit Davids huis gegeven, door wien de vreeze des Heeren bij de menschen zal wonen en door wien het Koninkrijk des Heeren in eeuwige dageraad bloeien zal.

Zoo heeft David door den Geest des Heeren psalmen geprofeteerd over zijn huis, over Israël over de wereld der menschen op aarde.

Ja, zoo heeft hij begroet het vrederijk der heerlijkheid van Salomo, die na Davids strijdleven als een zonnekoning oprijzen zou. Toch was ook dit slechts beeld en schaduw. In aanbeddend zielsverrukken heeft David in zijn stervenspsalm door den Geest des Heeren geprofeteerd den Christus en diens Koninkrijk, het Koninkrijk der heerlijkheid des Heeren, het vrederijk van den Christus, dat is en komt; dat is en komt, met en na den strijd en het oordeel, in eeuwig God-dienend en God-verheerlijkend vredegeluk van bloeiend menschenleven.

Met dit Koninkrijk der heerlijkheid was Davids strijdleven één, het droeg het teeken en de belofte van dit Koninkrijk, het teeken en de belofte ook van de Heerlijkheid des Heeren; het diende dit Koninkrijk, psalmen en profeteerend voor den Heere. En Davids ziel mocht door het geloof, door de genade des Heeren, ook stervend in verlustiging smaken het heil, het licht, den vrede en de heerlijkheid van dit Koninkrijk des Heeren.

Sinds is Salomo gekomen, en voorbijgegaan. Israël heeft zijn historie uitgeleefd, dragend het licht des Heeren. En de Christus is gekomen. Hij is, na zijn zielestrijd, na zijn bloedstrijd, opgerezen in licht, heerschend met den lichtscepter van zijn Geest en zijn Woord, met den scepter van het onvergankelijk Koninkrijk des Heeren, lichtend over de aarde tot eeuwige vredeheerlijkheid van menschenleven voor God.

Het Koninkrijk des Heeren is er, en het komt, het Koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus in gerechtigheid, vrede en heerlijkheid.

Neen, als David kan niemand onzer in betrekking tot dit koninkrijk staan. Zalig nochtans, wie door zijn leven en dienst, door zijn ziel en door zijn woord, aan dit Koninkrijk getuigenis geven mag! En zalig wie, geloovig rustend in Gods verbond, in het licht van den Zonnekoning en van zijn Koninkrijk voor eigen ziel heil en lust vindt, en lichtend juichend daarin roemen mag in leven — en in sterven!

HELDENKRANS. [2 Sam. 23:8-39]

Toen braken de drie helden door het leger der Filistijnen en putten water uit Betlehems bornput, die in de poort is, en droegen het en kwamen tot David.

Doch hij wilde dat niet drinken, maar goot het uit voor den Heere, en zeide: het zij verre van mij, o Heere! dat ik dit zou doen! zou ik drinken het bloed der mannen, die heengegaan zijn met gevaar van hun leven?

2 Samuël 23:8-39.

Als een eeregeleide achter Davids doodsbaar zoo volgen in de Schrift op zijn stervenspsalm de namen van Davids helden in breede rij, met vermelding der heldendaden van sommigen hunner.

Deze helden, ze omkransen hier Davids naam, gelijk ze zijn leven tot eer geweest zijn.

Daar is Joscheb Baschebet, die alleen stond tegenover achthonderd vijanden, en ze versloeg.

Daar is Eleazar. Hij sloeg de Filistijnen, en bezweek niet, toen hij uitgeput was; krampachtig omsloot zijn vuist het zwaard, tot hij zegevierde. Door hem wrocht de Heere een groot heil, zoodat het volk slechts den buit had te rooven.

Daar is Samma, de held. De Filistijnen bezetten een vlek; de inwoners vloden en gaven hun akkers prijs aan den vijand; maar Samma hield op een linzenakker stand; hij vocht dien akker vrij en dreef den vijand weg. Zoo wrocht de Heere ook door hem een groot heil.

Daar is Abisai, Joabs broeder, zoon van Zeruja. Tegen drie-honderd vijanden hield hij eenmaal stand met zijn spies, en hij versloeg ze.

Daar is Benaja, heldenzoon van den dapperen Jojada, wiens roem hem voorging. De zoon overtrof den vader; twee sterke leeuwen van Moab versloeg hij; in den sneeuwtijd zocht hij een leeuw op tot in zijn hol en sloeg hem daar; en met enkel een staf in zijn hand trad hij een machtig gewapenden Egyptenaar tegen, ontrukte dezen zijn spies en deed hem door zijn eigen wapen vallen.

Voorts is daar die rij van tientallen helden, van Azahel, Joabs broeder, af tot Uria den Hetiet toe, droever gedachtenis; allen mannen-helden, wier daden van heldenmoed en toewijding Davids leven hebben geëerd, en wier namen Davids naam blijven sieren ook na zijn sterven.

In deze heldenrij wordt een drietal van Davids mannen bijzonder onderscheiden door een voor David onvergetelijke heldendaad, al worden de namen dier drie mannen niet genoemd.

Hun heldenmoed komt uit als trouw en toewijding aan David en zij typeeren daarmee heel den kring van Davids helden.

't Was in Davids ernstigen kamp met de Filistijnen na de verovering van Jeruzalem, dat deze Filistijnen ook toefden te Betlehem, de plaats van Davids geboorte en jeugd. David moest blijven in zijn stelling tot den strijd tegen de Filistijnen (2 Sam 5).

Toch werd zijn heldenziel geprikkeld, om ook te Bethlehem den vijand te beschamen. Toen heeft de koning tot zijn helden-mannen gesproken: "wie zal mij water te drinken geven uit de bornput in Betlehems poort?" En deze drie helden hebben het toen gewaagd; zij zijn door het leger der Filistijnen in het dal der Rafaieten doorgebroken; ze zijn doorgedrongen tot Betlehem, en tot Betlehems poort, ondanks de Filistijnsche

macht. Van Betlehems poort hebben ze zich een wijle meester gemaakt. Toen hebben ze water geput uit de bornput in Betlehems poort; water hebben ze daar geput voor David. En met dezen begeerden buit uit de machtige hand des vijands zijn ze weergekeerd tot hun koning, opdat David het water uit Betlehems put drinken zou.

De heldenkoning is diep ontroerd geweest over de dapperheid, de trouw en de toewijding zijner mannen. Hoe heeft hun doen, de adel van hun heldenhart, zijn ziel verkwikt. Maar het water drinken, dat deze trouwe mannen met gevaar van hun leven geput hadden, — dit water drinken, waarvoor zij hun bloed hadden veil gehad, — neen, dat wilde, dat kon David niet.

Het hart van David klopte voor zijn getrouwen niet minder dan het hunne voor hem. Daarom wilde David dit water, dat hem schier heilig was, niet drinken. Zijn hart en oog hief hij op naar den Heere, wien zijn leven als Israëls koning gewijd was, ook in den kamp met de Filistijnen; die David eerde en sierde door zijn heidenmannen; en die, allen Filistijnen ter beschaming, door hun heldentrouw het water uit Betlehems put als voor der Filistijnen oog liet wegdragen, om David te verkwikken. Heerlijk is ook hier de Davids-figuur, die zijn helden eerde en hen met gevoelig hart ontzag, en die ook in het heldenleven zich en zijn mannen, den krijg en den heldenmoed, den Heere gewijd wist, dienstbaar aan de zaak des Heeren alleen. Den Heere alleen kwam deze heldendaad van Davids mannen toe; daarom sprak David, de waterkruik gevoelig opheffend, tot den Heere: "het zij verre van mij, o Heere! dat ik dit zou doen! zou ik drinken het bloed dezer mannen, die heengegaan zijn met gevaar van hun leven?" Toen goot David het water van Betlehem uit voor den Heere; hij plengde het Gode ten wijoffer.

De heldendaad der mannen, die voor David water te Betlehem geput hebben, typeert de rij van Davids helden en den heldenmoed in Davids kring, en doet ook David in het midden van zijn leven in den kring zijner helden uitkomen. Zoo krijgt de heldenkring, die David als Israëls held omkranst, kleur en karakter, gelijk dit karakter ook uitkomt in het woord, waarmee de Schrift bij herhaling het bericht der heldendaden vergezeld doet gaan: "alzo wrocht de Heere een groot heil."

Heldenmoed is een natuurlijke gave Gods. Als menschen zijn door Gods gemeene genade David en zijn groote mannen helden. Die gemeene gratie Gods komt uit in den onverschrokkenen, die de leeuwen weerstaat en slaat, ja die ze opzoekt in hun roofhol. Ze komt uit in de mannen, die voor hun volk met eigen lijf den akker beveiligen tegen den roovenden vijand, en die de vijandige legerschare in honderdtallen doen deinken, ook als hun kracht zelf dreigt te bezwijken.

Hooger in adel en eere stijgt echter deze heldenmoed, wanneer die kracht, die vermetelheid en die volharding gewijd zijn aan het leven, de eere en de goede zaak van het volk, waaraan Gods gemeene genade zulke helden gegeven heeft. En door hoogere genade worden deze heldenmoed en deze heldendaden geheiligd, wanneer ze gewijd zijn aan Israël, het volk des Heeren; wanneer ze in zelfovergave zijn toegewijd aan den verkorene en gezalfde des Heeren, aan David, Israëls held den gunsteling en dienstknecht van den Heere, die de eenige waarachtige God is.

Hooger dan kracht en moed is de trouw, de zieletrouw, die kracht en leven wijdt aan wien de ziele eert, aan den mensch van hoogen levensadel en van hooge levensroeping, gelijk David, Israëls koning, den gezalfde des Heeren.

Dan wordt de heldenmoed dienstbaar aan die hoogere zielekracht, die bloed en leven aan hooger leven en hooger levensdoel wijdt, gelijk Davids helden zich gewijd hebben aan David.

Hier gloeit in de trouw de geestdrift, de vereering, de liefde; hier blinkt de heldenmoed van de schoonheid der liefde, wier vuur door vele wateren niet kan worden uitgebluscht. De liefde is de schoonste, de grootste, de hoogste kracht, die onoverwinnelijk is en den machtigsten tegenstand overwint door heldenmoed van liefdeijver en liefdetrouw. Hier is de heldenmoed, die vrouwen zoowel als mannen in groote kracht heeft doen uitkomen, maar ook mannen zoowel als vrouwen. Hier is de heldenmoed der vaderlandsliefde en

der liefde voor wie de eer van land en volk draagt, gelijk David die droeg in Israël. En hier is in hogere heiliging de liefde, die zich in Israël met David gewijd heeft aan den Heere en die zich daarom gewijd heeft aan David als den knecht des Heeren.

Deze liefde blijft de eere der helden en heldinnen in het Koninkrijk des Heeren. Niet slechts lichaamskracht en natuurlijke vermetelheid dragen hier den roem, maar die zielekracht, die om den Naam en de zaak des Heeren, om Jezus Naam en zaak en volk, ziel en leven in ijver en trouw wijdt, toewijdt aan Hem, die de vreugde en lust is van het geheiligd geloof.

Een heldenkrans siert Davids naam, en een krans van licht siert Davids helden. Den Heere zijn David en Davids helden gewijd. De Heere wrocht heil door hun heldenmoed en helden-trouw. De Heere werd geëerd door hun heldenadel.

Hier draagt David zelf in zijn heldenkring het lichtaureool om den schedel, als hij het water uit Betlehems bornput met ten hemel geslagen blikken en aanbeddende ziel uitgiet uit de waterkruik voor het aangezicht des Heeren, Gode ten wijffer.

Neen, 't is niet het hoogste, kracht en moed in onverschrokkenheid te openbaren; 't is niet het hoogste, zelf voorwerp van hooge vereering en trouw te zijn. Hooger is het, in anderer trouw en toewijding de ziel te gevoelen en te schatten, en de hoogheid te eeren in de nederigste daad van zieletrouw. Hoe hoog, hoe edel waren de zielen van Davids mannen in zijn oogen! En hoe hoog en edel stond David ook hierin, ons ook ten onsterfelijk voorbeeld!

Maar hoe hoog stond David en hoe hoog stond door hem zijn heldenkring, als David in dit alles het hogere erkende, dat niet hem maar den Heere gewijd was; en als hij het wijdde met zichzelf en in zichzelf, met zijn dorst en zijn lust, met de eer en den roem zijner mannen, en met zijn eigen eer en roem, — het wijdde den Heere.

Hier vooral spreekt David in zijn heldenkring onze ziele toe.

Zóó is David, zijn ziel en zijn leven, zijn heldenhart en zijn heldenkring den Heere gewijd. Hij zelf legt den heldenkrans aan de voeten des Heeren.

Zoo leve en love in bewuste levensactie, levensgemeenschap en levenswijding onze ziele den Heere: Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen: Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid!

EEN ALTAAR DEN HEERE. [2 Sam. 24:1-25]

En God kwam tot David op dienzelven dag en zeide tot hem: ga op, richt den Heere een altaar op, op den dorschvloer van Arauna, den Jebusiet.

Alzoo ging David op naar het Woord des Heeren, gelijk als de Heere geboden had.

En David bouwde aldaar den Heere een altaar en offerde brandofferen en dankofferen.

Alzoo werd de Heere den lande verbeden.

2 Samuël 24:1-25.

Wat het Boek der Koningen in zijn eerste bladzijden van Davids ouderdom verhaalt, dient slechts ter inleiding der beschrijving van Salomo's verheffing tot koning en van Salomo's regeering op Davids troon. Het boek Samuël eindigt echter op eigen wijze zijn profetische beschrijving der historie van David als koning van Israël. Het laatste stuk van het Boek Samuël doet namelijk David en diens regeering over Israël in de schaduw terugtreden, door alle licht alleen te laten vallen op het altaar des Heeren, door David gebouwd in Jeruzalem, op den heiligen bergtop, waarop na David de Tempel des Heeren verrijst.

De gebeurtenis, waartoe het bouwen van dit altaar behoort, is niet tot Davids allerlaatste dagen te rekenen, maar zal chronologisch wel gesteld moeten worden in een tijd, toen de koning nog meer in zijn kracht was, na zijn zegevieren over Israëls vijanden. Die gebeurtenis stond echter in bijzonder verband met den geestelijken achtergrond van Israëls bestaan en historie, en het Boek Samuël doet daarom het verhaal van Davids historie in Israël in die gebeurtenis eindigen.

Israël was het volk, door den Heere verkoren en verwekt, om zijn volk te zijn uit alle volken der aarde, opdat de Heere in en door dit volk Zich zou openbaren en Zijn raad in de wereld zou uitvoeren ten goede van alle geslachten der menschheid.

Dit volk Israël was echter in zichzelf onheilig en onrein, tot alle afwijking en zonde geneigd. Zoo kon de Heere in dit volk niet wonen. Het volk verwekte de Heere, den Heilige, tot toorn. En dan sloegen telkens weer de vlammen van Gods heiligheid, de vlammen van zijn toorn, tegen Israël uit, en dreigden het volk juist door de bijzondere tegenwoordigheid des Heeren in Israël te verteren.

Israël kon alleen het volk des Heeren zijn door het Verbond des Heeren, omdat de Heere in dit Verbond Zichzelf aan Israël gegeven had en gaf, om zelf in Israël te volbrengen wat noodig was, om Israël zijn volk te doen zijn, en om in Israël zijn Raad tot heil der wereld uit te voeren.

Zichzelf had de Heere gegeven aan Abraham, in het Zaad hem toegezegd, waarin alle volken der wereld gezegend zouden worden, in den eeuwigen Zoon des Vaders, in den Christus, die Israëls Wortel was en die uit Israël zou geboren worden. In dit Zaad alleen had de Heere Zich aan Israël verbonden en handhaafde Hij zijn verbond met Israël. In dit Zaad door den Heere aan Israël gegeven, om uit Israël voort te komen, kon alleen het verbond des Heeren met Israël bestaan, kon de Heere Israël ontmoeten en in Israël wonen. Maar dit Zaad zou dan ook het zoenoffer zijn tusschen den Heere en Israël. In dit Zaad als zoenoffer sloegen de vlammen der heiligheid des Heeren tegen Israëls ongerechtigheid en onheiligheid uit; maar in dit Zaad vond ook de heiligheid des Heeren voldoening en verzoening; en zoo gingen van dit Zaad als zoenoffer de genade, de gunst, de zegen des Heeren over Israël en de wereld der volken uit.

Hierdoor is heel de historie en heel het bestaan van Israël in de historie der wereld

gekenmerkt.

Daarom maakt de Heere zijn verbond met Abraham en de belofte over Abrahams zaad vast, als een rookende oven, als een vlam in den rook, doorgaande tusschen de deelen van het verbondsoffer (Gen. 15).

Daarom gaat Israël uit de verdrukking van het Egyptische diensthuis uit door de bloedpoort van het geslachte lam.

Daarom komt de Heere op Sinai tot zijn volk, als het staat bij het altaar in Sinai's hoogvlakte en door het bloed des Verbonds besprenkeld is. Daarom is de oprichting en inrichting van den Tabernakel het uitgangspunt van heel de openbaring en wetgeving des Heeren door Mozes en van heel de formeering van Israël als het volk des Heeren.

Daarom staat Israël als volk des Heeren altoos in het teeken van het dagelijksch offer, het gedurig offer in den Tabernakel, van het jaarlijksche Paaschlam, en van den Grooten Verzoendag. En daarom moet de Profetie uit Israël opkomen, die over dit volk met heel de wereld het oordeel des Heeren spreekt, maar nochtans het Verbond des Heeren, zijn belofte en genade en het Koninkrijk zijner heerlijkheid onwankelbaar vaststelt in den heiligen Naam des Heeren alleen en in het Lam, ter slachting geleid.

Totdat in de volheid des tijds het Lam Gods geopenbaard wordt en in en door Hem de belofte des Heeren in vervulling gaat.

Bij Israëls inkomst in Kanaän is daarom de oprichting van den Tabernakel des Heeren te Silo hoofdmoment. Van Silo strekt zich de scepter des Heeren uit, en het gebied van al Israëls stammen is alleen in Silo verzekerd.

Maar Israël verwaarloost Silo en boeleert op de wegen der Kanaänieten. Zoo wordt Israël door slag na slag van den Heere getroffen; en enkel in zijn genade-trouw heft de Heere telkens Israël weer door zijn richters op. Toch verontreinigt Israël zich altijd opnieuw. En Israël verontreinigt Silo.

In Silo's verontreiniging vangt het Boek Samuël aan. Op Hanna's smeking komt dan Samuël op, van den Heere gegeven richter-profeet, die Israël wederbrengt tot den Heere. Sauls regeering is niet aan den Heere en diens Woord gewijd, maar Samuël sterft niet weg, zonder dat David, de man naar Gods hart, als dienstknecht des Heeren, als held en leidsman Israëls gevonden is.

David heft Israël op. Hij voert de oorlogen des Heeren. Hij grijpt Jeruzalem, om de stad des Heeren en de sterkte van Israël te zijn. Hij zingt den Heere Psalmen Israëls. Silo ligt verbroken, maar Jeruzalem zal zijn de plaats der ruste des Heeren. De ark des Heeren is door David naar Jeruzalem opgevoerd. En de Heere heeft aan David doen verstaan, dat in Jeruzalem verrijzen moet het Huis des Heeren.

Dit Huis des Heeren zal echter moeten zijn het Huis van het *altaar* des Heeren, het Huis van het *offer*. Tabernakel en altaar moeten in den Tempel des Heeren te Jeruzalem herleven. Alleen in den Tempel van het altaar des Heeren te Jeruzalem zullen na de verontreiniging van Silo de rust en de gunst des Heeren in Israël wederkeeren. En die rust zal alleen zijn in het offer des altaars.

Gelijk daarom Davids historie en Davids Psalm eindigen in zijn stervenslied, waarin Israëls groote koning, met afzien van zichzelf, het Koninkrijk des Heeren bezingt in den Gezalfde des Heeren, die naar het Verbond des Heeren komen zal uit Davids huis (2 Sam. 23), zoo eindigt het Boek Samuël de historie sinds Silo en de historie van David met het nederknien van David bij het altaar des Heeren, op de plek, waar de Tempel des Heeren in Jeruzalem verrijzen zal.

Ondanks David en al Davids schoonheid, grootheid en heerlijkheid, ja mede om en door David, ontsteekt de toorn des Heeren tegen Israël. O, al Israëls grootheid met en door David is niets in zichzelf en kan voor den Heere niet bestaan!

Onder het bestel des Heeren wordt Davids oog op Israëls grootheid gevestigd. Toen gaf

de groote koning van Israël bevel om het volk te tellen, en hij liet zich door Joab van dit voornemen niet afbrengen.

Maar als het getal van Israëls honderdduizenden tot David gebracht wordt, slaat hem het hart. Hij verstaat er iets van, dat Israël zoo met David voor den Heere niet bestaan kan. In nederbuigen zijner ziel belijdt David dit voor den Heere, smekend om vergeving.

Maar het oordeel des Heeren komt met het woord van den profeet Gods. Aan David de keus, met welken slag hij en zijn volk geslagen zullen worden. David onthoudt zich echter van kiezen, maar hij geeft zich in de hand des Heeren.

Dan komt de Heere door en in zijn verdervenden engel, gelijk eenmaal tegen het volk van Egypte nu tegen Israël uit. De pest doodt tienduizenden van Israël.

En de engel des verderfs nadert Jeruzalem, bedreigend Israëls gloriestad.

Hier houdt de Heere echter zijn engel staande. David ligt in boete voor zijn God. En de profeet des Heeren zegt den koning door het Woord des Heeren aan, dat David een altaar der verzoening den Heere in Jeruzalem moet bouwen.

Arauna is de machtige Jebusiet, eenmaal vorst in Jeruzalem, die zijn dorschvloer tot heden aan de bebouwing onttrok. Op diens dorschvloer ontmoet David den engel des verderfs. Om het behoud van Israël en van Jeruzalem koopt David dien dorschvloer; Arruna staat den koop toe. Dan rijst hier het altaar den Heere.

En als bij Davids smeking van dit altaar het offer opgaat in vuur, door den Heere zelf van den hemel ontstoken (1 Kron 21:26), dan zijn David en Jeruzalem en Israël gered.

Dan heeft de Heere, niet in David maar in het offer zijns altaars te Jeruzalem zijn rust gevonden in Israël. En David spreekt van bij dit altaar het woord: "hier zal het Huis voor God den Heere zijn, en hier zal zijn het altaar voor Israël" (1 Kron. 22:1).

Bij dit altaar eindigt het Boek Samuël de historie, die het sinds Silo's verontreiniging verhaalde, en hier eindigt dit boek ook Davids historie.

Want neen, niet in David en niet in Jeruzalem vindt de Heere in Israël rust en lust en vinden het Verbond en het Koninkrijk des Heeren zekerheid; maar alleen in het Zaad des Heeren, aan Israël uit David toegezegd, en daarmee in het offer des altaars van den Heere. Zonder dit offer moeten David en Israël vergaan; in dit offer hebben alleen Israël en David beteekenis, genade en eere. En bij dit offer wijken daarom Israël en David in hun historie terug voor den tempel der heerlijkheid des Heeren, die door de vrije ontferming van den God Israëls bij het offer van het altaar des Heeren in Jeruzalem verrijst.

Zoo was het. Zoo is het. Zoo zal het zijn.

Niet ons o Heere, niet ons maar uwen Naam geef eere, om uw genade, en om uw trouw!

Wij danken God door Jezus Christus onzen Heere !

Maar in en om en door den Heere Jezus Christus hebben en houden dan ook beteekenis het leven, de arbeid en de historie van allen, die met Israël en David den Heere door zijn genade geheiligd en gewijid zijn.

Zoo dan, al gij geroepenen en geheiligden des Heeren! zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere!